

Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje na období 2019-2021

Zpracovatelé:

Realizační tým projektu “Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje”,
reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_002/0000014

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Olomoucký kraj

Obsah

Úvod.....	- 4 -
1. Socioekonomická analýza území.....	- 8 -
1.1 Obyvatelstvo	- 8 -
1.1.1 Demografický vývoj.....	- 9 -
1.1.2 Vzdělanostní struktura obyvatel.....	- 11 -
1.1.3 Lidské zdroje, trh práce a zaměstnanost	- 14 -
1.2 Ekonomický rozvoj regionu	- 22 -
1.2.1 Hrubý domácí produkt a hrubá přidaná hodnota	- 22 -
1.2.2 Mzdy.....	- 24 -
1.2.2 Ekonomické subjekty	- 25 -
1.3 Spolupráce se sociálními partnery	- 27 -
2. Analýza uplatňování oblastí intervence a rozvojové priority v oblasti vzdělávání.....	- 28 -
2.1 Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě	- 28 -
2.1.1 Analýza strategických dokumentů	- 28 -
2.1.2 SWOT analýza	- 30 -
2.1.3 Identifikace problémů, jejich příčin a stanovení cílů.....	- 31 -
2.2 Podpora polytechnického vzdělávání	- 32 -
2.2.1 Analýza strategických dokumentů	- 34 -
2.2.2 SWOT analýza	- 36 -
2.2.3 Identifikace problémů, jejich příčin a stanovení cílů.....	- 38 -
2.3 Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů.....	- 40 -
2.3.1 Analýza strategických dokumentů	- 40 -
2.3.2 SWOT analýza	- 43 -
2.3.3 Identifikace problémů, jejich příčin a stanovení cílů.....	- 45 -
2.4 Rozvoj kariérového poradenství.....	- 46 -
2.4.1 Analýza strategických dokumentů	- 47 -
2.4.2 SWOT analýza	- 49 -
2.4.3 Identifikace problémů, jejich příčin a stanovení cílů.....	- 51 -
2.5 Rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání	- 52 -
2.5.1 Analýza strategických dokumentů	- 52 -
2.5.2 SWOT analýza	- 56 -
2.5.3 Identifikace problémů, jejich příčin a stanovení cílů.....	- 58 -
2.6 Podpora inkluze	- 59 -
2.6.1 Analýza strategických dokumentů	- 60 -
2.6.2 SWOT analýza	- 61 -
2.6.3 Identifikace problémů, jejich příčin a stanovení cílů.....	- 64 -
2.7 Infrastruktura a investiční vybavení SŠ a VOŠ	- 67 -
2.7.1 Analýza strategických dokumentů	- 67 -
2.7.2 SWOT analýza	- 69 -

2.7.3	Identifikace problémů, jejich příčin a stanovení cílů	- 70 -
2.8	Gramotnosti a další nepovinná témata	- 72 -
2.8.1	Analýza strategických dokumentů	- 74 -
2.8.2	SWOT analýza	- 75 -
2.8.3	Identifikace problémů, jejich příčin a stanovení cílů	- 76 -
2.9	Souhrn výsledků analýzy potřeb v území v oblasti vzdělávání	- 78 -
2.9.1	Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě	- 78 -
2.9.2	Podpora polytechnického vzdělávání	- 80 -
2.9.3	Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů	- 81 -
2.9.4	Rozvoj kariérového poradenství	- 83 -
2.9.5	Rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání	- 85 -
2.9.6	Podpora inkluze	- 86 -
2.9.7	Infrastruktura a investiční vybavení SŠ, VOŠ	- 87 -
2.9.8	Gramotnosti a další nepovinná témata	- 88 -
3.	Stanovení priorit	- 91 -
3.1	Zařazení potřeb do prioritních skupin	- 93 -
3.2	Rámec pro podporu infrastruktury a investic	- 94 -
3.3	Soulad KAP a MAP v procesu prioritizace	- 94 -
4.	Návrh řešení – akční plán	- 95 -
4.1	Hlavní obecné priority a k nim příslušné obecné cíle s nejvyšší důležitostí	- 95 -
4.2	Hlavní obecné priority a k nim příslušné obecné cíle se střední důležitostí	- 114 -
4.3	Hlavní obecné priority a k nim příslušné obecné cíle s nižší důležitostí	- 117 -
5.	Návrhy projektů	- 122 -
5.1	Návrh záměru krajského projektu na implementaci krajského akčního plánu	- 122 -
5.2	Návrh projektů zjednodušeného vykazování (šablon)	- 124 -
	Závěr	- 126 -
	Přílohy	- 127 -
	Seznam zkratk	- 128 -
	Seznam použitých zdrojů	- 131 -
	Seznam grafů	- 134 -
	Seznam tabulek	- 134 -

Úvod

Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje (KAP 2019-2021) je strategický dokument navazující na stávající Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2016-2020 a nejaktuálnější národní strategický dokument Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019-2023. Hlavním cílem dokumentu KAP 2019-2021 je stát se nástrojem zlepšování strategického řízení vzdělávání ve školách v území.

Kvalita vzdělání a lidských zdrojů je v současné době jedním z nejdůležitějších faktorů konkurenceschopnosti nejen firem, ale i regionů. Lidský kapitál sehrává klíčovou úlohu v možnostech učit se nové věci, přijímat inovace, pracovat s nimi a zejména pak nové inovace tvořit. Neustále měnící se požadavky trhu vyžadují pružné jednání zřizovatelů a vedení škol na vyskytující se změny. Má-li škola pružně reagovat na proměnlivé tržní prostředí, musí disponovat flexibilním managementem.

Je tedy zřejmé, že při tvorbě konkurenceschopnosti regionu sehrávají vzdělávací instituce stěžejní roli, a to na všech úrovních. Dosavadní zkušenosti z realizace systémových změn ve vzdělávání ukazují, že je nutné posílit přenos těchto změn na úroveň jednotlivých škol. Bez tohoto posílení není dopad systémových změn dostatečný a nepřispívá ke zvýšení kvality vzdělávání. Také proto byl k 1. 1. 2016 zahájen projekt **Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje** (dále jen KAP) jako nástroj zlepšování strategického řízení vzdělávání ve školách v území. Tento projekt plynule navazuje na Regionální akční plán Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020 (dále RAP SRR), realizovaný na území Olomouckého kraje a současně na činnost Regionální stálé konference (dále RSK), která pracuje s potřebami a požadavky získanými z území kraje na zacílení a směřování pomoci z Evropských fondů.

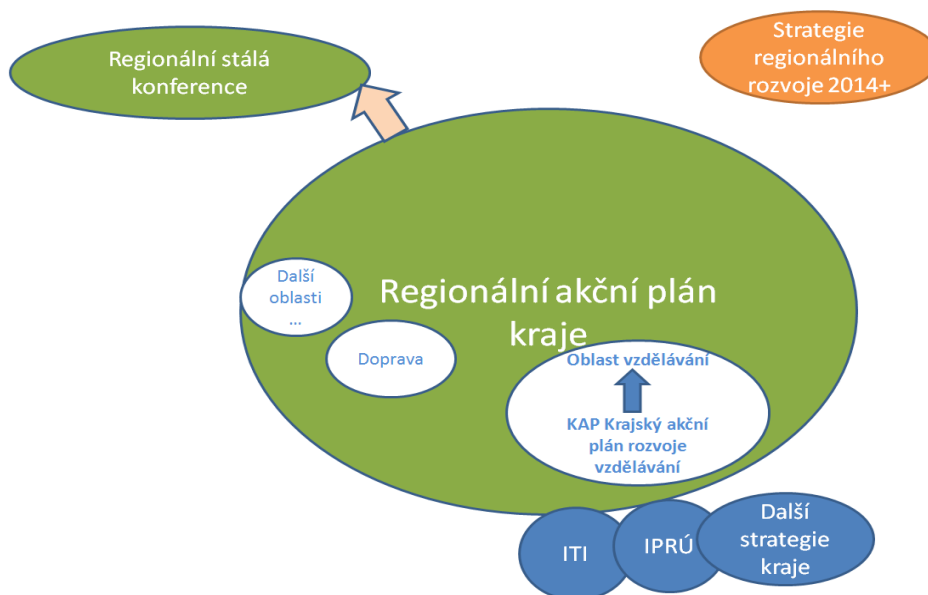
Na základě usnesení vlády ČR ze dne 15. 5. 2013 č. 344 bylo Ministerstvu pro místní rozvoj (dále MMR) uloženo, aby předložilo akční plán, kterým bude naplňována Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020. Tento zásadní rozvojový dokument určuje podobu regionální politiky ČR v daném období a je spjatý s programováním na úrovni Evropské unie. Aktuálně pak Inovační strategie České republiky 2019–2030 jako strategický rámcový plán, který předurčuje vládní politiku v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, má pomoci České republice se během dvanácti let posunout mezi nejinnovativnější země Evropy.

Akční plán realizace Strategie regionálního rozvoje 2014–2020 kromě aktivit na národní úrovni vychází rovněž z Regionálních akčních plánů. Navrhované Regionální akční plány Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020 (dále RAP SRR), realizované na území jednotlivých krajů a současně Regionální stálé konference, jsou novými nástroji v politice regionálního rozvoje ČR. Jejich společnou klíčovou úlohou v programovém období EU 2014–2020 je naplňování územní dimenze ukotvené v Dohodě o partnerství a cílů Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020 jako základního koncepčního dokumentu státu v oblasti regionálního rozvoje.

V Regionálním akčním plánu rozvoje Olomouckého kraje byla zpracovávána i oblast vzdělávání. Tyto nástroje se aktuálně osvědčují a předpokládá se jejich fungování i v programovém období Evropské unie 2021-2027. V rámci RSK byla vytvořena **Pracovní skupina (PS) Vzdělávání**, na jejíchž jednáních jsou diskutována klíčová témata KAP a další priority kraje, a to především pro oblast středního a vyššího odborného školství. PS Vzdělávání byla vytvořena ze zástupců klíčových aktérů ovlivňujících tuto oblast na území kraje. Při sestavování této platformy byla snaha zajistit reprezentativnost z pohledu vzdělávání v regionu (zástupci škol a školských asociací, zaměstnavatelů, neziskového sektoru, kraje, měst a obcí, služeb zaměstnanosti, zástupce MŠMT/NÚV, zástupce ITI, zástupci MAP, atd.). Složení PS Vzdělávání se dle aktuálních potřeb upravuje/doplňuje.

V oblasti regionálního školství byla velká část intervencí zajištěna prostřednictvím sběru a vyhodnocení specifických potřeb na regionální a místní úrovni. Tyto potřeby byly zahrnuty ve spolupráci s partnery v území do krajského a místních akčních plánů rozvoje vzdělávání, které slouží pro koordinaci a zacílení výzev v OP VVV (PO 3) a IROP (PO 2) a OP PPR (PO 4) a posílení územní koncentrace investic. Prostřednictvím akčních plánů je řízena synergie OP VVV, IROP a OP PPR v území.

Dokument Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje na období 2019–2021 navazuje na předchozí Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje na období 2016–2018, srovnává a upravuje hodnoty a popisuje aktuální situaci v regionu. Zohledňuje také aktivity, které byly dosud realizovány v rámci projektů KAP a IKAP I a zejména výstupy z aktuální evaluace KAP. Dokument je v souladu s projektovou žádostí KAP, s aktuálně platnými Postupy KAP i další dostupnou metodikou vydanou Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Národním ústavem pro vzdělávání, který působí jako metodická podpora tvorby krajských akčních plánů rozvoje vzdělávání.

Obr. č. 1: Vazby akčních plánů

Krajský akční plán rozvoje vzdělávání je obecně prioritně zaměřen na ty oblasti vzdělávání, které se přímo dotýkají regionálního trhu práce a inovací. Tomuto zaměření odpovídá i výběr partnerů pro dosavadní realizaci projektu KAP a zaměření sběru dat pro KAP 2019-2021. Z pohledu školské soustavy jsou to zejména střední a vyšší odborné školy, organizace zájmového a neformálního vzdělávání mládeže. Mezi těmito tématy je i oblast polytechnického vzdělávání, kariérového poradenství a podpory podnikavosti, uvedené oblasti je důležité podporovat i v ZŠ, MŠ, neformálním a zájmovém vzdělávání. Proto v těchto oblastech byl vždy zohledněn zájem a potřeby základních a mateřských škol a zájmového a neformálního vzdělávání, které vyplynuly mimo jiné z dotazníkového šetření ve školách.

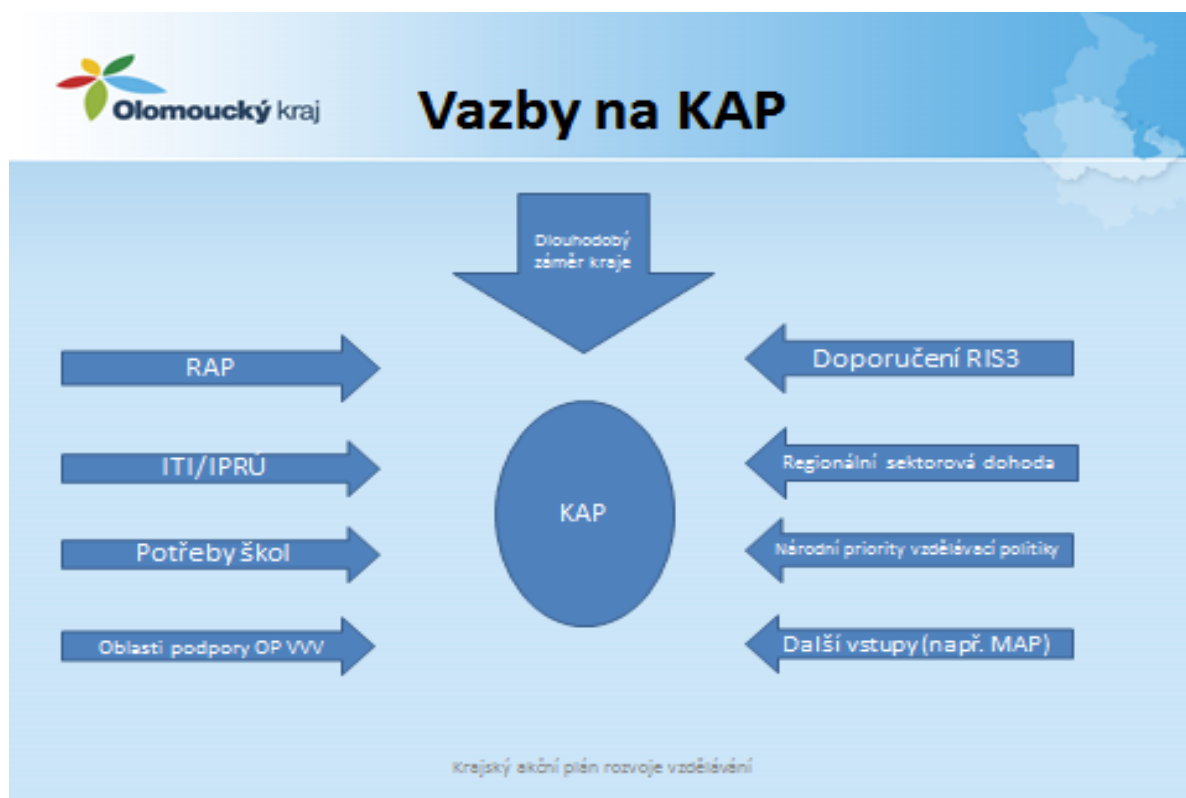
Projekt KAP má svými aktivitami a prostřednictvím dokumentu KAP 2019-2021 přispět k:

- zavedení priorit vzdělávací politiky MŠMT a kraje do praxe škol,
- systémovému zlepšení řízení škol a zvýšení kvality ve vzdělávání, orientace na kvalitu vzdělávání,
- začlenění dlouhodobého plánování jako nástroje ke kvalitnímu řízení škol,
- vzdělávání vedení škol a zřizovatelů škol v oblasti akčního plánování,
- sdílení zkušeností mezi vedením škol navzájem – toto vzdělávání probíhá v rámci workshopů,

- v aktivitách, které vykonává realizační tým, a jde o vzdělávání formou výměny dobrých zkušeností, příkladů dobré praxe,
- dostupnosti kvalitního vzdělávání pro každého žáka,
- rozvoj funkčních partnerství v území, která umožní/usnadní realizaci dalších náročných intervencí v území (inkluze, podpora, marginalizovaných skupin, kvalita vzdělávání, spolupráce škol a trhu práce) – propojení škol a dalších subjektů, které se následně mohou zapojit jako partneři do realizace aktivit v projektech jednotlivých škol.

Dokument KAP 2019-2021 stanovuje priority a jednotlivé kroky nutné k dosažení cílů vzdělávací politiky v území na základě potřebnosti, naléhavosti, přínosů a podloženosti reálnými daty a analýzami. Z národní/systémové úrovně byla tvorba dokumentu KAP 2019-2021 podpořena souborem analytických, metodických a poradenských aktivit realizovaných odborným garantem v rámci IPs P-KAP (Metodická podpora krajského akčního plánování). Byl zpracováván ve spolupráci s partnery v území.

Dokument KAP 2019-2021 není novou strategií v území, novým Dlouhodobým záměrem (DZ), jeho principem je stavět na tom, co v kraji již vzniklo (DZ, RIS3, Sektorové dohody, aktivity RAP zaměřené na oblast vzdělávání atd.) a využít těchto výstupů při diskuzi s partnery v území, příp. po dohodě partnerů v území tyto převést do zacílených a konkrétních aktivit.

Obr. č. 2: Vstupy do KAP

Dokument KAP 2019-2021 má za cíl na území krajů přispět ke zlepšení řízení škol, k rozvoji hodnocení kvality vzdělávání a plánování strategických kroků vedoucích ke zvýšení kvality vzdělávací soustavy kraje i jednotlivých škol. KAP 2019-2021 má mimo jiné umožnit plánovat, koordinovat a sledovat tematické intervence v OP VVV, OP PPR (oblast investic) a IROP ve shodě s dlouhodobými potřebami a prioritami kraje a škol v území s respektem k záměrům vzdělávání ČR a umožnit plynulý přechod do nového programovacího období.

Struktura dokumentu KAP 2019–2021 je nastavena v souladu s Metodickým pokynem pro tvorbu krajských akčních plánů II vydaným NÚV jako příloha k materiálu Postupy KAP vydaném MŠMT v roce

2018. Kapitola č. 1 a kapitola č. 2 dokumentu spolu tvoří tzv. Analýzu potřeb území (dále jen Analýza), která řeší potřeby v území Olomouckého kraje vzhledem k jeho vzdělávací soustavě, konkrétně k soustavě středních a vyšších odborných škol a je východiskem pro celý dokument KAP 2019-2021. Součástí této Analýzy je souhrn informací k současnému stavu dle následujících témat:

- podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě, a to průřezově pro VOŠ, SŠ, ZŠ a pro oblast iniciativy a kreativity také pro MŠ,
- podpora polytechnického vzdělávání (přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání), také tato podpora je určena VOŠ, SŠ, ZŠ a MŠ,
- podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů;
- rozvoj kariérového poradenství; podpora je určena VOŠ, VŠ a ZŠ,
- rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání; podpora je určena VOŠ, SŠ,
- podpora inkluze – plošná podpora inkluze na VOŠ, SŠ, dále přechody žáků ze ZŠ na SŠ, setrvání v SŠ, přechod na VOŠ/VŠ, trh práce, a to především pro marginalizované skupiny,
- infrastruktura a investiční vybavení SŠ, VOŠ (oblast podpory přírodovědného a technického vzdělávání, podpora center odborného vzdělávání, podpora cizích jazyků, konektivity škol a digitálních kompetencí, sociální inkluze, celoživotního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání),
- gramotnosti a další nepovinná témata (především čtenářská, matematická, digitální a pohybová gramotnost).

Analýza se skládá ze dvou částí. Nejprve se zabývá socio-ekonomickou analýzou kraje (kap. 1), a to především ve vazbě vzdělávací soustavy na trh práce.

Další část Analýzy (kap. 2) je rozdělena na osm podkapitol dle oblastí intervence (tzv. povinná témata KAP a samostatně kapitola k nepovinnému tématu gramotností). Každá z podkapitol v úvodu obsahuje charakteristiku oblasti intervence. Následuje analýza klíčových strategických dokumentů kraje (případně ČR), kde je daná problematika řešena. Ta je následně doplněna SWOT analýzou. Základní systém kapitoly lze vyjádřit následující logickou linkou: problém – příčina – žádoucí změna (cíl). To znamená, že pro každé dané téma byly identifikovány problémy, odhaleny jejich příčiny a stanoveny žádoucí změny. Současně se zhodnocením uplatňování intervence v oblasti povinných témat byla vyhodnocena i nutnost intervence a podpory v oblasti témat nepovinných, tj. především rozvoj výuky cizích jazyků a podpora ICT kompetencí na technických a odborných školách a obecně podpora čtenářské, matematické a digitální gramotnosti. Specificky je také řešena problematika tzv. pohybové gramotnosti primárně ve vazbě na žáky se SVP, ale i obecně ve vazbě na celou žakovskou populaci. Závěrečná podkapitola (2.9) představuje souborně rozvojové priority v oblasti vzdělávání, a to formou přehledných tabulek, které jsou jedním z podkladů vlastního akčního plánu (kap. 5).

Prioritizaci potřeb v kapitole č. 3 řešil realizační tým KAP ve spolupráci s partnery v území (PS Vzdělávání), v návaznosti na provedenou analýzu potřeb v území a analýzu potřeb škol, řešenou prostřednictvím NÚV. Využita byla také data a informace z MŠ a ZŠ získaná díky spolupráci s realizačními týmy MAP v kraji. Pravidla pro prioritizaci jsou blíže popsána v úvodu kapitoly č. 3. V procesu prioritizace byla pro realizační tým KAP nejdůležitější snaha zajistit, aby v průřezových oblastech partnerství byly prioritizovány potřeby území s ohledem na všechny části vzdělávací soustavy tak, aby byly tyto potřeby nastaveny jako systém a podpora vytvářela na sebe navazující kroky, které se vzájemně doplňují a podporují.

Každý region má svůj specifický potenciál, který se snaží co nejlépe zužitkovat. Aby došlo ke správné a úspěšné mobilizaci těchto kapacit, je důležité zapojení více aktérů do samotného procesu. Jde zejména o spojení sil veřejného a soukromého sektoru, které může vyústit ve vytvoření prosperujícího a růstového regionu. Důležitou roli sehrávají mimo jiné finanční prostředky. Jejich objem je omezený, avšak díky dostatečnému množství různých dotačních titulů, je možné spolufinancovat regionální vzdělávání a konkurenceschopnost. Cílem této Analýzy je zmapování potřeb Olomouckého kraje v území vzhledem ke vzdělávací soustavě kraje a tak vytvoření jednoho z podkladů pro vyhodnocení možností využití na definované potřeby finanční prostředky ze strukturálních fondů EU

v závěru programovém období 2014–2020 a především se dobře připravit na další programovací období.

Použitá data jsou jak kvantitativního, tak kvalitativního charakteru a jsou relativizována, aby bylo možné zajistit srovnání s republikovým průměrem i ostatními kraji. Zohledněno je časové i prostorové hledisko, přičemž většina dat je vázána k roku 2017 nebo 2018, vychází z dat ČSÚ, MPSV a ze strategických dokumentů kraje a z dalších důležitých dokumentů, které jsou uvedeny v závěru v seznamu použitých zdrojů.

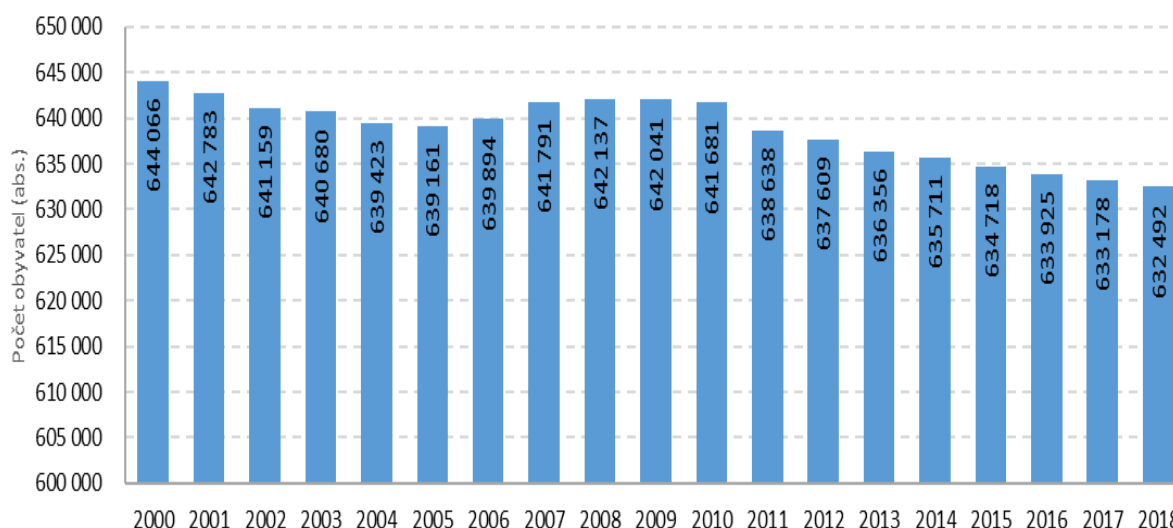
1. Socioekonomická analýza území

Olomoucký kraj se rozkládá ve střední a severní části Moravy a severozápadní části Českého Slezska na území o rozloze 526 677 ha (6,7 % z celkové rozlohy ČR). Z hlediska administrativního se člení na pět okresů (Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk), třináct správních obvodů obcí s rozšířenou působností a dvacet správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Obyvatelé Olomouckého kraje žijí v 402 obcích, z nichž má 30 přiznaný statut města a 12 statut městyse. V městech bydlí 56,4 % obyvatel z celkového počtu osob Olomouckého kraje, v městysech 2,6 %. Statutárními městy jsou krajské město Olomouc a města Přerov a Prostějov. Společně se Zlínským krajem tvoří Olomoucký kraj vyšší územně statistický celek s názvem Region soudržnosti NUTS II Střední Morava.

1.1 Obyvatelstvo

V Olomouckém kraji bylo k 31. 12. 2018 evidováno 632 492 obyvatel (5,9 % obyvatel ČR). Zatímco rozlohou se Olomoucký kraj řadí na osmé místo mezi kraji, počtem obyvatel na místo sedmé. Z toho vyplývá průměrná hustota osídlení 120,1 obyv./km². Nejvíce obyvatel žije v okrese Olomouc (37,1 %), nejméně obyvatel v okrese Jeseník (6,1 %).

Graf 1: Počet obyvatel Olomouckého kraje (k 31. 12. 2018)

Zdroj: ČSÚ

Pouze 56,2 % obyvatel Olomouckého kraje žije ve městech, což podtrhuje vesnický ráz celého regionu. Podíl městského obyvatelstva v Olomouckém kraji je v mezikrajském porovnání druhý nejnižší.

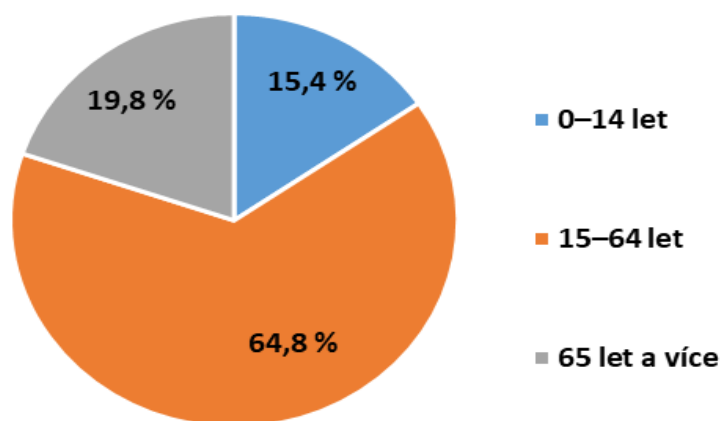
Geografické podmínky byly určující pro osídlení kraje. Jižní část ležící v rovinaté Hané má vyšší zastoupení malých obcí s počtem obyvatel do 500 osob (zejména na Prostějovsku a Přerovsku). Opak představuje hornatý sever, kde se obyvatelstvo soustřeďuje do větších obcí (zejména na Jesenicku). Hlavními centry jsou napříč krajem velká města. Také v Olomouckém kraji pokračuje suburbanizační proces, spočívající ve výstavbě „satelitních městeček“ v okolí velkých měst. V obcích do 5 000 obyvatel má bydliště polovina obyvatel kraje (50,2 %), což je výrazně více než v celé republice (38,9 %). Průměrná populační velikost obce v kraji činí 1 575 obyvatel.

1.1.1 Demografický vývoj

Demografický vývoj kraje kopíruje ve většině ukazatelů vývoj v celé České republice. Počet živě narozených dětí v Olomouckém kraji i ČR rostl v období let 2002 až 2009, kdy se rodiči stávaly osoby populačně silných ročníků 70. let minulého století. Mezi roky 2009 a 2011 došlo k relativně výraznému poklesu porodnosti (ze 7 134 živě narozených v roce 2009 na 6 311 v roce 2011). Od roku 2012 do roku 2018 se porodnost v Olomouckém kraji téměř každý rok mírně zvyšovala. V roce 2018 se narodilo 6 699 dětí.

K 31. 12. 2017 dosáhl průměrný věk v kraji 42,2 roku (v ČR 42,3 roku). V přelomovém roce 2006 došlo poprvé v historii k převýšení počtu osob nejstarší generace nad dětskou populací. Na konci roku 2017 žilo v kraji 125 135 osob starších 65 let věku a 97 707 dětí ve věku do 14 let, relativní údaje viz graf 2. Projekci vývoje obyvatelstva Olomouckého kraje podle věkových skupiny zobrazuje tab. 1. Na postupné stárnutí krajské populace poukazuje také index stáří, který sleduje podíl obyvatel starších 65 let na 100 dětí ve věku 0 až 14 let. V roce 2017 dosáhl hodnoty 128,1 (v ČR 123,2), tj. na 100 dětí žilo v kraji 128 seniorů.

Graf 2: Podíl věkových skupin na obyvatelstvu Olomouckého kraje (2017)

Zdroj: ČSÚ

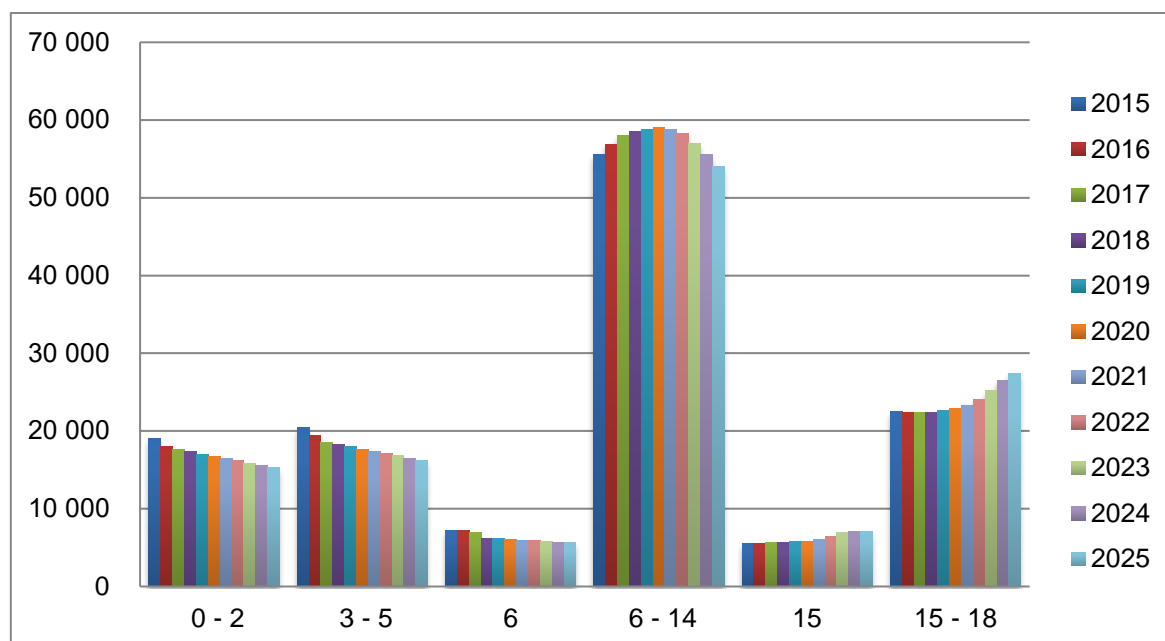
Tab. 1: Projekce obyvatelstva Olomouckého kraje podle věkových skupin

zdroj: Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050. ČSÚ 2014

Věk	2015 *	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0 - 2	18 983	17 992	17 656	17 340	17 043	16 754	16 467	16 174	15 875	15 563	15 247
3 - 5	20 404	19 367	18 503	18 284	17 949	17 633	17 338	17 059	16 788	16 519	16 242
6	7 254	7 177	6 933	6 185	6 196	6 084	5 975	5 871	5 778	5 689	5 600
6 - 14	55 511	56 910	58 068	58 527	58 843	59 024	58 825	58 222	57 013	55 545	54 031
15	5 535	5 482	5 681	5 629	5 783	5 809	6 087	6 387	6 914	7 090	7 056
15 - 18	22 476	22 358	22 387	22 370	22 607	22 934	23 340	24 094	25 221	26 497	27 457

* reálné údaje

Graf 3: Předpokládaný vývoj obyvatelstva Olomouckého kraje podle věkových skupin (2015-2025)

Zdroj: OŠM na základě údajů ČSÚ

V nejbližších letech můžeme nadále očekávat přibližně stejné požadavky na místa v mateřských školách v souvislosti s počtem narozených dětí v předchozích letech. To se projeví i na počtu dětí přicházejících do základních škol, který bude zhruba stejný (mírně klesající počet tříletých dorovná požadavek na nástup do MŠ u dvouletých dětí). Počet prvňáčků vyvrcholil v letech 2014 až 2016. Naopak počet dětí opouštějících základní školy bude mírně růst, nejvyšší počet dětí ve věku 15 let se dá očekávat v letech 2021. Pak se bude jejich počet ještě zvyšovat, ale ani v delším časovém horizontu se nepředpokládá, že by počet patnáctiletých převýšil stav na začátku roku 2009 (7 704 osob), jehož reálná data byla vzata jako základ dalšího výpočtu projekce.

1.1.2 Vzdělanostní struktura obyvatel

K posouzení vzdělanostní struktury obyvatel můžeme využít dat zpracovaných Českým statistickým úřadem z výběrového šetření pracovních sil (VŠPS). Předmětem šetření ve VŠPS jsou domácnosti bydlící v náhodně vybraných bytech. Výběrový soubor zahrnuje přibližně 25 tisíc bytů na území ČR. Takový rozsah souboru umožňuje získat odhady charakteristik trhu práce včetně struktury vzdělanosti na úrovni republiky, stejně jako odhady krajských hodnot.

Mezi obyvateli Olomouckého kraje byly v roce 2017 v nejvyšší míře zastoupeny osoby se středním vzděláním. Na celkové populaci osob starších 15 let tohoto kraje se podílely 70 %. Počet osob se středním vzděláním bez maturity byl téměř stejný jako počet osob se středním vzděláním s maturitou (187,8 tis., resp. 186,1 tis.).

Počet osob se základním a osob bez vzdělání během sledovaných let postupně klesal. V roce 2017 odpovídal 78,5 tis. Jedná se o 15% podíl na celkové populaci Olomouckého kraje. Vývoj absolutního počtu osob podle kategorií nejvyššího dosaženého vzdělání zobrazuje tab. 2 a graf 4. Podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva se, i přes kolísavé absolutní hodnoty celkového počtu vysokoškoláků, v posledních letech mírně zvyšoval až na současných 16 %. Nejvýznamnější rozdíly ve vzdělanostní struktuře žen a mužů lze zaznamenat v případě osob se základním vzděláním a bez vzdělání a v případě osob se středním vzděláním bez maturity. Podíl žen se základním vzděláním či

bez vzdělání odpovídal v roce 2017 18 %, podíl mužů ve stejném roce byl o 7 % nižší. V absolutním vyjádření počet mužů se základním vzděláním činil 27,7 tis., počet žen byl téměř dvojnásobný. Naopak středního vzdělání bez maturity dosáhlo 43 % mužů a 27 % žen. Podíl vysokoškolsky vzdělaných mužů i žen byl během sledovaného období relativně vyrovnaný (15 % muži, 17 % ženy).

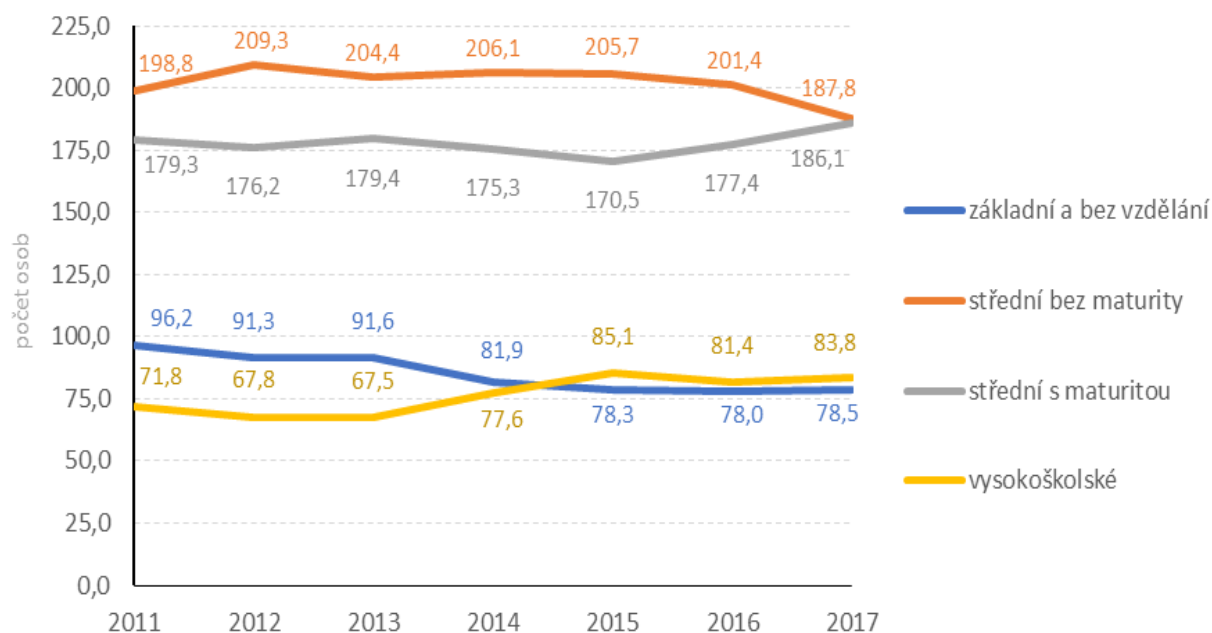
Tab. 2: Vzdělanostní struktura obyvatelstva Olomouckého kraje (tis. osob)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	546,2	544,7	542,9	541,2	539,7	538,4	536,5
základní a bez vzdělání	96,2	91,3	91,6	81,9	78,3	78,0	78,5
střední bez maturity	198,8	209,3	204,4	206,1	205,7	201,4	187,8
střední s maturitou	179,3	176,2	179,4	175,3	170,5	177,4	186,1
vysokoškolské	71,8	67,8	67,5	77,6	85,1	81,4	83,8
Muži	264,7	264,0	263,2	262,4	261,7	261,1	260,2
základní a bez vzdělání	34,0	32,5	36,4	28,3	26,7	28,4	27,7
střední bez maturity	113,2	122,8	115,9	118,1	117,3	119,0	112,3
střední s maturitou	79,4	76,1	78,6	77,9	75,2	73,3	82,0
vysokoškolské	38,1	32,5	32,3	37,9	42,3	40,4	38,1
Ženy	281,4	280,7	279,7	278,8	278,0	277,3	276,3
základní a bez vzdělání	62,1	58,8	55,2	53,6	51,6	49,6	50,8
střední bez maturity	85,6	86,5	88,6	88,0	88,3	82,5	75,5
střední s maturitou	100,0	100,0	100,8	97,4	95,2	104,1	104,1
vysokoškolské	33,7	35,3	35,1	39,7	42,7	41,0	45,7

Zdroj: ČSÚ, Statistická ročenka Olomouckého kraje

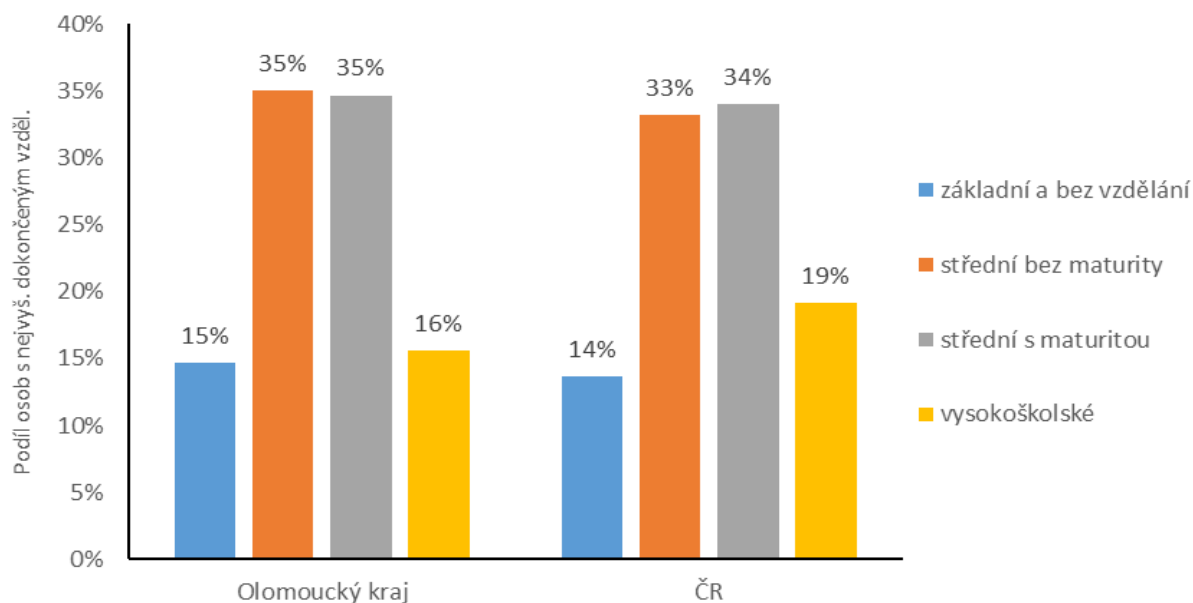
Vzdělanostní struktura obyvatelstva Olomouckého kraje se v roce 2017 příliš nelišila od vzdělanostní struktury obyvatel České republiky (viz graf 5). Jediný výraznější rozdíl se týkal zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osob. Zatímco v Olomouckém kraji se tyto osoby na celkové populaci podíleli 16 %, republikový průměr činil 19 %.

Graf 4: Vzdělanostní struktura obyvatelstva Olomouckého kraje (2011–2017; v tis.)

Zdroj: ČSÚ, Statistická ročenka Olomouckého kraje 2018

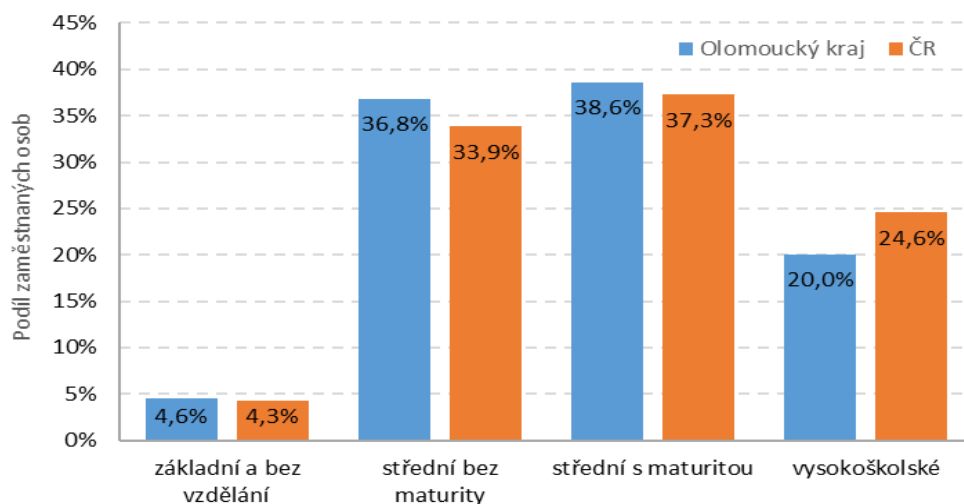
Graf 5: Vzdělanostní struktura obyvatelstva Olomouckého kraje a ČR (2017; rel.)

Zdroj: ČSÚ, Statistická ročenka Olomouckého kraje 2018

Následující graf zobrazuje vzdělanostní strukturu zaměstnaných osob v Olomouckém kraji. Podíl zaměstnaných se základním vzděláním a bez vzdělání v roce 2017 odpovídal 4,6 % (ČR 4,3 %), zaměstnaní se středním vzděláním bez maturity se na celkovém počtu zaměstnaných osob podíleli 36,8 % (ČR 33,9 %). Zastoupení zaměstnaných se středním vzděláním s maturitou bylo v Olomouckém kraji i ČR srovnatelné (38,6 % v Olomouckém kraji, 37,3 % v ČR), podíl vysokoškolsky vzdělaných zaměstnaných osob v Olomouckém kraji odpovídal 20 %, zatímco v rámci celé ČR byl o 4,6 % vyšší.

Graf 6: Zaměstnaní v národním hospodářství podle vzdělání (2017; rel.)

Zdroj: ČSÚ, Statistická ročenka Olomouckého kraje 2018

1.1.3 Lidské zdroje, trh práce a zaměstnanost

Zaměstnanost v Olomouckém kraji

Podle výběrového šetření pracovních sil zahrnovala pracovní síla v Olomouckém kraji v roce 2017 celkem 314,5 tisíc osob, z toho 304,7 tisíc osob bylo zaměstnáno v národním hospodářství.

Tab. 3: Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity v Olomouckém kraji a ČR (2017; v tis.)

	ČR		OLK	
	abs.	rel.	abs.	rel.
Obyvatelstvo starší 15 let	8 929,2	100%	536,5	100%
v tom:				
ekonomicky aktivní populace 15 a více let (pracovní síla)	5 377,1	60,2%	314,5	58,6%
v tom: zaměstnaní v NH (ILO) ¹⁾	5 221,6	97,1%	304,7	96,9%
nezaměstnaní	155,5	2,9%	9,8	3,1%
ekonomicky neaktivní	3 552,0	39,8%	222,0	41,4%

Zdroj: ČSÚ

Míra zaměstnanosti v Olomouckém kraji v roce 2017 činila 56,8 % (10. místo v mezikrajském srovnání; ČR 58,5 %). Obecná míra nezaměstnanosti v tomto kraji odpovídala 3,1 % (8. místo v mezikrajském srovnání; ČR 2,9 %). Také indikátor míra ekonomické aktivity dosahoval v Olomouckém kraji nižších hodnot, než kolik činil celorepublikový průměr. Celková míra ekonomické aktivity odpovídala 58,6 % (12. místo; ČR 60,2 %), v případě mužů tento podíl činil 67,3 %, což byla druhá nejnižší hodnota mezi kraji ČR. Míra ekonomické aktivity žen byla v mezikrajském srovnání 4. nejnižší (50,5 %).

Z hlediska Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO pracovalo v roce 2017 v Olomouckém kraji téměř 59 tisíc osob na pozicích Řemeslníků a opravářů, což je v relativním vyjádření nadprůměrná hodnota vůči celé ČR. Více než 53 tisíc osob bylo zaměstnáno jako Techničtí a odborní pracovníci (17,5% podíl na celkové zaměstnanosti) a 47,1 tisíc osob pracovalo ve službách a prodeji. Olomoucký kraj naopak zaznamenal podprůměrný podíl Specialistů (11,6 % vs. 15,4 % v ČR).

Tab. 4: Zaměstnaní v národním hospodářství podle klasifikace zaměstnání CZ-ISCO v Olomouckém kraji a ČR (2017; v tis.)

	ČR		OLK	
	abs.	rel.	abs.	rel.
Zaměstnaní celkem	5 221,6	100%	304,7	100%
z toho podle hlavních tříd klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO)				
Zákonodárci a řídící pracovníci	250,2	4,8%	13,0	4,3%
Specialisté	802,5	15,4%	35,4	11,6%
Techničtí a odborní pracovníci	930,1	17,8%	53,3	17,5%
Úředníci	509,3	9,8%	25,4	8,3%
Pracovníci ve službách a prodeji	785,5	15,0%	47,1	15,4%
Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	68,8	1,3%	5,3	1,7%
Řemeslníci a opraváři	865,0	16,6%	58,9	19,3%
Obsluha strojů a zařízení, montéři	715,7	13,7%	44,6	14,6%
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	276,7	5,3%	17,4	5,7%
Zaměstnanci v ozbrojených silách	16,6	0,3%	4,3	1,4%
Nezjištěno	1,1	0,0%	.	.

Zdroj: ČSÚ

V příštích letech se v důsledku demografického vývoje očekává další pokles počtu ekonomicky aktivních. Na trh práce budou vstupovat početně méně zastoupené ročníky narozené po roce 2000 a naopak dojde k odchodu silnějších ročníků obyvatel narozených v 60. letech 20. století. Již na konci roku 2010 byl proud „generace odcházející“ (skupina ve věku 60–64 let) vyšší než proud „generace přicházející“ (populace ve věku 20–24 let).

Z hlediska odvětví činnosti zaměstnaných bylo v roce 2017 v kraji zaměstnáno 10,6 tis. obyvatel v primárním sektoru (3,5 % v kraji, v ČR 2,8 %), 122,4 tis. osob v sekundárním sektoru (40,2 %, v ČR 38,1 %) a 171,7 tis. osob v terciárním sektoru (56,3 %, v ČR 59,1 %). Ze všech 304,7 tisíc zaměstnaných pracovalo nejvíce osob v odvětví zpracovatelského průmyslu (97,6 tis.), velkoobchodu, maloobchodu a oprav motorových vozidel (31,0 tis.), stavebnictví (24,7 tis.), veřejné správy a obrany (24,5 tis.), v odvětví zdravotnictví a sociální péče (21,4 tis.) a ve vzdělávání (20,6 tis.).

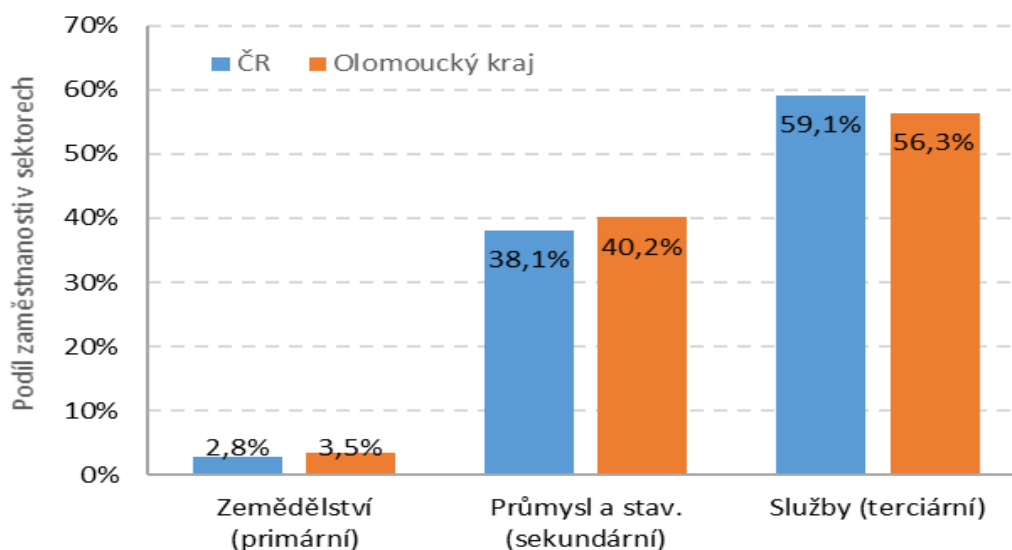
Tab. 5: Zaměstnaní v národním hospodářství podle sekce CZ-NACE v Olomouckém kraji a ČR (2017; v tis.)

	ČR		OLK	
	<i>abs.</i>	<i>rel.</i>	<i>abs.</i>	<i>rel.</i>
Zaměstnaní celkem	5 221,6	100,0%	304,7	100,0%
Sekce CZ-NACE				
z toho:				
A Zemědělství, lesnictví a rybářství	146,3	2,8%	10,6	3,5%
B Těžba a dobývání	33,0	0,6%	0,9	0,3%
C Zpracovatelský průmysl	1 454,9	27,9%	97,6	32,0%
D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	51,3	1,0%	2,2	0,7%
E Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	55,9	1,1%	3,2	1,1%
F Stavebnictví	391,9	7,5%	24,7	8,1%
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	600,0	11,5%	31,0	10,2%
H Doprava a skladování	328,4	6,3%	18,2	6,0%
I Ubytování, stravování a pohostinství	172,6	3,3%	6,8	2,2%
J Informační a komunikační činnosti	149,3	2,9%	3,3	1,1%
K Peněžnictví a pojišťovnictví	115,0	2,2%	5,0	1,6%
L Činnosti v oblasti nemovitostí	42,4	0,8%	1,9	0,6%
M Profesní, vědecké a technické činnosti	266,6	5,1%	11,2	3,7%
N Administrativní a podpůrné činnosti	130,3	2,5%	7,1	2,3%
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	341,4	6,5%	24,5	8,0%
P Vzdělávání	344,9	6,6%	20,6	6,8%
Q Zdravotní a sociální péče	375,3	7,2%	21,4	7,0%
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	93,2	1,8%	4,9	1,6%
S Ostatní činnosti	88,3	1,7%	5,6	1,8%

Zdroj: ČSÚ

Graf 7: Podíl zaměstnanosti v sektorech v Olomouckém kraji a ČR (2017; rel.)

Zdroj: ČSÚ

Olomoucký kraj má relativně silný potenciál v lidských zdrojích, a to zejména díky široké historicky dané odvětvové struktuře. Vzdělanost v centrální části kraje se pohybuje na úrovni ČR, v populaci horských okresů je nižší podíl vysokoškoláků a osob se středním vzděláním s maturitou a vyšší podíl osob vyučených nebo se základním vzděláním.

Kvalifikované pracovní síly dlouhodobě chybějí zejména ve strojírenství, stavebnictví, ve službách a prodeji a řemeslníci a opraváři. Naopak poptávka po čerstvých absolventech různorodých manažerských a administrativních oborů je značně menší než nabídka této pracovní síly. Obecně lze konstatovat nedostatek kvalifikované pracovní síly pro dělnické profese, což souvisí také s faktem vyhýbání se těmto profesím mladou generací. Důsledkem toho je „stárnutí“ některých profesí a nutnost „dovážení“ pracovní síly ze zahraničí.

Co se týče struktury volných míst (poptávky) a nezaměstnaných (nabídky) podle profesí, přes odlišnosti regionálních trhů práce je u některých profesí situace podobná v celém kraji. Nejvíce volných míst v Olomouckém kraji evidoval úřad práce v prvním čtvrtletí roku 2019 na pozicích Řemeslníci a opraváři, Obsluha strojů, Montéři, Pomocní pracovníci, Pracovníci ve službách a prodeji, Řidiči, Pracovníci ve stavebnictví, Kovodělníci a v oblasti osobních služeb. Zaměstnavatelé dlouhodobě a opakovaně hledají zejména kvalifikované soustružníky, frézaře, svářeče, brusiče kovů, strojní zámečníky a nástrojaře. Velká poptávka je také po konstruktérech, strojírenských technících a strojních inženýrech, zejména s jazykovými znalostmi a dalšími speciálními dovednostmi. Vzhledem k malému zájmu studentů o studium technických oborů není tato poptávka často dlouhodobě uspokojena. Zaměstnavatelé proto vyhledávají nové pracovníky již mezi studenty a nabízejí různé finanční a sociální výhody. Velký zájem ze strany zaměstnavatelů je také o zkušené řidiče mezinárodní kamionové dopravy, kteří komunikativně ovládají alespoň jeden světový jazyk, skladníky a další dělnické profese ve výrobních podnicích. Vysoká (a často dlouhodobě neuspokojená) je i poptávka po různých řemeslnících, opravářských profesích a určitých potravinářských profesích.

Tab. 6: Uchazeči o zaměstnání podle vzdělání v Olomouckém kraji a ČR (k 31. 12. 2018)

Stupeň vzdělání	ČR					
	31.12.2012		31.12.2017		31.12.2018	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
ZŠ a nižší	150 039	27,5	85 953	30,6	70 858	30,6
střední odborné	236 237	43,3	110 782	39,5	89 027	38,5
střední odborné s maturitou	123 337	22,6	61 700	22,0	51 794	22,4
vyšší odborné vzdělání	4 293	0,8	2 286	0,8	2 018	0,9
vysokoškolské	31 405	5,8	19 899	7,1	17 837	7,7
Celkem	545 311	100	280 620	100	231 534	100
Stupeň vzdělání	z toho Olomoucký kraj					
ZŠ a nižší	10 199	25,3	5 526	28,3	4 299	29,0
střední odborné	18 460	45,8	8 361	42,8	6 140	41,5
střední odborné s maturitou	9 123	22,6	4 204	21,5	3 165	21,4
vyšší odborné vzdělání	305	0,8	155	0,8	131	0,9
vysokoškolské	2 255	5,6	1 273	6,5	1 066	7,2
Celkem	40 342	100	19 519	100	14 801	100

Zdroj dat: portál MPSV/statistiky, vlastní výpočty

Většina uchazečů o zaměstnání v Olomouckém kraji (70,5 %) měla v roce 2018 základní nebo střední odborné vzdělání nebo byla bez vzdělání. Podíl uchazečů se středním vzděláním s maturitou odpovídal 21,4 %, vysokoškoláci měli zhruba sedmiprocentní zastoupení. Tyto podíly se výrazně neodchylují od celorepublikových průměrů. Ve srovnání s rokem 2012 došlo k výraznému poklesu počtu uchazečů o zaměstnání, jejich struktura podle nejvyššího ukončeného vzdělání však zůstala přibližně stejná.

Tab. 7: Uchazeči o zaměstnání podle vzdělání v Olomouckém kraji a okresech Olomouckého kraje (k 31. 12. 2018)

	Olomoucký kraj		okres Jeseník		okres Olomouc		okres Prostějov		okres Přerov		okres Šumperk	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
ZŠ a nižší	4 299	29,0	513	33,2	1 187	25,9	555	30,9	1 155	31,4	889	27,9
střední odborné	6 140	41,5	736	47,7	1 835	40,0	691	38,5	1 494	40,6	1 384	43,4
střední odborné s maturitou	3 165	21,4	244	15,8	1 083	23,6	388	21,6	752	20,4	698	21,9
vyšší odborné vzdělání	131	0,9	6	0,4	42	0,9	21	1,2	33	0,9	29	0,9
vysokoškolské	1 066	7,2	45	2,9	442	9,6	142	7,9	249	6,8	188	5,9
Celkem	14 801	100	1 544	100	4 589	100	1 797	100	3 683	100	3 188	100

Zdroj dat: portál MPSV/statistiky, vlastní výpočty

Na úrovni okresů je patrná vyšší nezaměstnanost osob se základním a nižším vzděláním a středním odborným vzděláním bez maturity v okrese Jeseník (33,2 % uchazečů se základním a nižším a 47,7 % uchazečů se středním odborným bez maturity).

Podíly uchazečů v Olomouckém kraji podle věkových skupin se rovněž výrazně neodchylují od celorepublikových průměrů. Patrné je relativně vysoké zastoupení osob ve věku 50 let a starších (tvoří 38 % všech uchazečů o zaměstnání). Ve srovnání s rokem 2012 se výrazně snížily absolutní počty uchazečů o zaměstnání ve všech věkových skupinách, podíl skupiny 50+ naopak vzrostl (z 27,1 % v roce 2012 na 38,5 % v roce 2018). Nezaměstnanost nejmladší věkové skupiny (do 19 let) v Olomouckém kraji byla v roce 2018 pod celorepublikovým průměrem.

Mladiství a absolventi v Olomouckém kraji se na celkovém počtu uchazečů v roce 2018 o zaměstnání podíleli 3,6 %, přičemž nejvyšší zastoupení měli v okrese Olomouc. Ve srovnání s rokem 2012 je však rozdíl patrný, v tomto období se jejich podíly pohybovaly okolo 7 %.

Tab. 8: Věková struktura uchazečů o zaměstnání v Olomouckém kraji a ČR

Věk	ČR					
	31.12.2012		31.12.2017		31.12.2018	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 19 let	24 221	4,4	9 265	3,3	8 454	3,7
20-29 let	134 452	24,7	48 598	17,3	40 506	17,5
30-39 let	128 019	23,5	57 293	20,4	46 250	20,0
40-49 let	113 980	20,9	63 209	22,5	51 950	22,4
50- a více	144 639	26,5	102 255	36,4	84 374	36,4
Celkem	545 311	100,0	280 620	100,0	231 534	100,0
Věk	OL_kraj					
	31.12.2012		31.12.2017		31.12.2018	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 19 let	1526	3,8	559	2,9	462	3,1
20-29 let	9 753	24,2	3 258	16,7	2 513	17,0
30-39 let	9 470	23,5	3 691	18,9	2 844	19,2
40-49 let	8 654	21,5	4 487	23,0	3 351	22,6
50- a více	10 939	27,1	7 524	38,5	5 631	38,0
Celkem	40 342	100,0	19 519	100,0	14 801	100,0

Zdroj dat: portál MPSV/statistiky, vlastní výpočty

Tab. 9: Uchazeči o zaměstnání – absolventi a mladiství v Olomouckém kraji

			Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk	OL_kraj	Celkem ČR
Celkem UoZ	2012		3 500	13 251	6 223	8 910	8 458	40 342	545 311
	2017		1 987	6 367	2 503	4 851	3 811	19 519	280 620
	2018		1 544	4 589	1 797	3 683	3 188	14 801	231 534
	rozdíl v %	2018-2017	-22	-28	-28	-24	-16	-24	-17
	rozdíl v %	2018-2012	-55,9	-65,4	-71,1	-58,7	-62,3	-63,3	-57,5
Mladiství a absolventi	2012	počet	223	1 103	473	662	649	3 110	36 120
		podíl v %	6,4	8,3	7,6	7,4	7,7	7,7	6,6
	2017	počet	62	301	91	187	142	783	11 440
		podíl v %	3,1	4,7	3,6	3,9	3,7	4,0	4,1
	2018	počet	56	215	62	171	140	644	10257
		podíl v %	3,6	4,7	3,5	4,6	4,4	4,4	4,4

Zdroj dat: databáze OK-práce – statistiky, vlastní výpočty

Absolventi škol a trh práce

Absolventi se základním vzděláním (v Olomouckém kraji jich bylo k 30. 9. 2019 evidováno na ÚP celkem 147) jsou na trhu práce výrazně znevýhodněni. Absolventi ZŠ nemohou pracovat na dvě směny a v noci, lze jim nabízet jen pomocné práce, ne vždy však zvládnou jejich fyzickou náročnost. Mnohým z nich chybí motivace k práci a jejich orientace na trhu práce je v podstatě nulová. Mladistvým uchazečům je věnována zvýšená pozornost. ÚP jim většinou nabízejí motivační kurzy spojené s praktickou rekvalifikací, jejichž součástí je praxe u konkrétních zaměstnavatelů.

Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání s výučním listem obvykle souvisí s jejich menší adaptabilitou, vysokými očekáváními a někdy také se špatnou volbou povolání (zaměření na atraktivní obory ve službách, kde je trh práce již nasycen a mzdová úroveň je podprůměrná, zatímco ve výrobních oborech není poptávka zaměstnavatelů po práci plně pokryta). Absolvent středního

vzdělávání s maturitou je pro zaměstnavatele nejatraktivnější, pokud je ochoten přijmout práci na úrovni vyučení. K využití maturitního vzdělání vede absolventa středního vzdělávání s maturitou většinou až praxe a profesní postup. Absolventi učebních oborů s maturitou však obvykle (alespoň z počátku) nechtějí zaměstnání v dělnické profesi akceptovat. Absolventi gymnázií vykazují velmi nízkou míru nezaměstnanosti, ale zde je třeba brát v úvahu, že valná většina z nich dále studuje v sektoru terciárního vzdělávání.

Vysokoškoláci mají relativně vysoké šance na uplatnění i v tom případě, že se rozhodnou (nebo jsou k tomu donuceni) hledat práci mimo obor původního vzdělání nebo mimo okres svého bydliště.

Následující tabulka uvádí hodnoty nezaměstnanosti za duben 2017 v členění nejen podle kategorie vzdělání, ale také podle skupin oborů vzdělávání. Pokud u některých skupin oborů vzdělání chybí hodnoty některých ukazatelů, daná skupina oborů se v této kategorii vzdělání v kraji buď nevyučuje, nebo z ní vychází velmi nízký počet absolventů.

Při bližším studiu tabulky je třeba brát v úvahu, že věrohodnost ukazatele míry nezaměstnanosti je nízká, jestliže je počet absolventů dané kategorie vzdělání a skupiny oborů příliš malý (tj. pohybuje-li se řádově v desítkách či dokonce jednotkách).

Tab. 10: Přehled nezaměstnaných absolventů dle oborů (2017)

Skupina oborů (kód, název)	Střední vzdělání s výučním listem - E, H				Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5				Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M				Vyšší odborné vzdělání - N			
	Počet absolventů (2017)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR %	Počet absolventů (2017)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR %	Počet absolventů (2017)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR %	Počet absolventů (2017)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR %
Celkem	1595	78	4,9%	5,0%	415	20	4,8%	4,8%	1735	61	3,5%	3,7%	227	3	1,3%	1,8%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí									9	1	11,1%	6,5%				16,7%
18 Informační technologie									84	8	9,5%	5,1%				
21 Hornictví, hutnictví a slévárenství				4,5%				0,0%				0,0%				
23 Strojírenství a strojírenská výroba	403	17	4,2%	3,4%	134	1	0,7%	1,7%	177	6	3,4%	3,1%	10		0,0%	0,0%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	111	3	2,7%	3,6%	19	1	5,3%	3,4%	166	3	1,8%	2,5%	62	2	3,2%	1,9%
28 Technická chemie a chemie silikátů	4		0,0%	7,0%				0,0%	41	1	2,4%	4,4%				0,0%
29 Potravinářství a potravinářská chemie	145	10	6,9%	5,1%				0,0%	15	1	6,7%	5,6%				0,0%
31 Textilní výroba a oděvnictví	3	1	33,3%	10,1%				0,0%				3,7%				
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	6		0,0%	0,0%								0,0%				
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	46	1	2,2%	4,2%				7,8%	15		0,0%	4,3%				0,0%
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie				3,7%	33	1	3,0%	6,7%	2	1	50,0%	7,3%				
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	144	5	3,5%	6,6%	11		0,0%	3,6%	71	1	1,4%	3,1%				2,3%
37 Doprava a spoje	21	1	4,8%	3,2%				0,0%	46	3	6,5%	6,0%	3		0,0%	1,8%
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				9,7%	33	3	9,1%	4,9%	30	1	3,3%	3,3%				2,0%
41 Zemědělství a lesnictví	226	7	3,1%	4,3%	4		0,0%	4,1%	103	2	1,9%	5,0%				0,0%
43 Veterinářství a veterinární prevence												4,6%				
53 Zdravotnictví	25	1	4,0%	5,1%				0,0%	166	4	2,4%	2,1%	55		0,0%	1,3%
61 Filozofie, teologie																0,0%
63 Ekonomika a administrativa									251	10	4,0%	3,8%	13		0,0%	2,8%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích					106	8	7,5%	6,4%								3,0%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	200	15	7,5%	6,2%	25	2	8,0%	4,8%	119	6	5,0%	4,5%	23	1	4,3%	2,0%
66 Obchod	78	3	3,8%	6,7%	27	1	3,7%	9,9%				0,0%				0,0%
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost								0,0%	65	3	4,6%	4,4%				3,3%
69 Osobní a provozní služby	147	11	7,5%	6,0%	12		0,0%	8,4%				2,6%				
72 Publicistika, knihovnictví a informatika												3,9%				4,5%
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	28	3	10,7%	8,2%					86	1	1,2%	2,2%	61		0,0%	1,1%
78 Obecně odborná příprava									194	3	1,5%	2,5%				
82 Umění a užité umění	8		0,0%	3,4%	11	3	27,3%	6,2%	95	6	6,3%	5,3%				1,6%
Gymnaziální vzdělání - K									1308	17	1,3%	1,5%				

Zdroj: NÚV

1.2 Ekonomický rozvoj regionu

Olomoucký kraj je region s relativně vysokými vnitřními rozdíly, zejména pak mezi severní a centrální – jižní částí kraje. Míra ekonomické aktivity byla v roce 2017 v Olomouckém kraji 58,6 %, 12. nejnižší mezi kraji ČR (celorepublikový průměr odpovídal 60,2 %). Ekonomický rozvoj kraje je však dán celkovým ekonomickým rozvojem a je úzce spjat s ekonomickým vývojem v ČR.

Na druhé straně má kraj nadprůměrné kapacity z hlediska lidských zdrojů, které ale nejsou doposud odpovídajícím způsobem využity a zhodnoceny. Dokladem toho je ekonomická struktura, v níž stále dominuje zpracovatelský průmysl s řadou odvětví s nízkou přidanou hodnotou, ale není jich tolik. Navíc se jedná o tradiční obory, kde právě je možné vidět příležitost pro školy, protože mohou zjistit, jestli se nedá pracovat efektivněji (např. dle zahraničních zkušeností) a navázat spolupráci s podnikateli. U moderních a rychle se rozvíjejících oborů, které tvoří většinu zpracovatelského průmyslu v kraji (např. elektrotechnika nebo strojírenství), naopak školy musí žádat podnikatele o vstřícnost a možnost s nimi spolupracovat. Školy samy totiž nestačí držet krok s rozvojem v daných oborech a tak např. jejich absolventi neumí zacházet s moderními přístroji, jakými jsou vybaveny provozy moderních firem.

Také zemědělství má stále výrazný podíl, jak na zaměstnanosti, tak na tvorbě HPH (hrubá přidaná hodnota). Toto je dáno především tradicemi a příznivými podmínkami. Navíc při porovnání údajů z tabulky č. 4 a posledního odstavce v podkapitole 1.2.1 zjistíme, že zemědělství je v porovnání s celou ČR efektivnější při tvorbě přidané hodnoty, než odvětví služeb (není zřejmé, do jaké míry se na tom podílí subvence EU). I zde se nabízí možnost modernizace výuky v některých středních školách zaměřených na tuto oblast.

Silným potenciálem kraje je velmi zachovalé přírodní prostředí a řada kulturních a historických památek, které je možné využít pro cestovní ruch. Ten je dalším z odvětví služeb, na které by se mohl Olomoucký kraj zaměřit a využít pro další rozvoj, protože jeho potenciál je stále nevyužit. Na druhou stranu je třeba reálně konstatovat, že se jedná o oblast, která nemá v našich podmínkách naději na zásadní zastoupení při tvorbě HDP. Navíc se jedná o obor, kde je jedna z nejnižších měr tvorby HPH. Zde by mělo dojít především k modernizaci výuky, protože dle tabulky č. 10 je v této oblasti absolventů dost.

1.2.1 Hrubý domácí produkt a hrubá přidaná hodnota

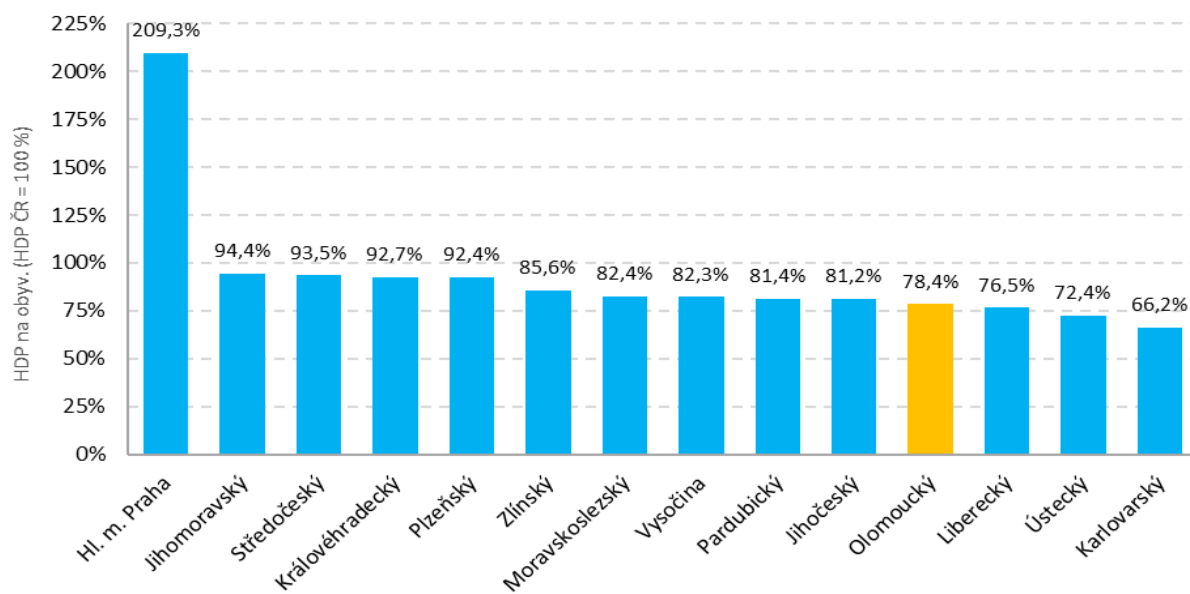
V roce 2017 dosáhl hrubý domácí produkt (HDP) v Olomouckém kraji hodnoty 236,6 mld. Kč. HDP na 1 obyvatele kraje pak činil 374 tis. Kč, což odpovídalo jedenáctému místu mezi čtrnácti kraji. Uvedená hodnota HDP na 1 obyvatele kraje představovala 78,4 % průměrné hodnoty za Českou republiku (viz graf 8). Na vytvořeném HDP za celou republiku se Olomoucký kraj podílel 4,7 %. Výjimečné postavení mezi kraji zaujímá Hl. m. Praha, které se na tvorbě HDP podílelo 25,4 %.

HDP Olomouckého kraje v běžných cenách zaznamenal mírný růst v období let 2010 až 2013, od roku 2014 do roku 2017 byl růst strmější (202,7 mld. v roce 2014, 236,6 mld. v roce 2017). Podobný vývoj měl i HDP vyjádřený v objemovém indexu (tj. předchozí rok = 100). Od roku 2013 se hodnota tohoto indikátoru pohybuje mezi 103,0 až 104,5.

Z hlediska odvětvové struktury dle podílu sektorů na HPH je skladba následující – zemědělství 7,1 % (ČR 7,2 %), zpracovatelský průmysl 32,1 % (ČR 26,8 %), stavebnictví 5,8 % (ČR 5,3 %), terciární sektor 55,0 % (ČR 60,7 %). Podíl sektorů na HDP ČSÚ už nejištuje.

Výše uvedené informace ilustruje následující graf.

Graf 8: HDP na 1 obyvatele podle krajů ČR v roce 2017 (ČR = 100 %)

Zdroj: ČSÚ

1.2.2 Mzdy

Průměrná hrubá měsíční mzda na plně zaměstnané v České republice v roce 2018 dosáhla 31 885 Kč (nominální mzda), což ve srovnání s rokem 2011 představovalo nárůst o 30 %. V Olomouckém kraji rostla hrubá mzda dynamičtěji (o 33 %; z 21 661 Kč v roce 2011 na 28 705 Kč v roce 2018). Za výrazný růst mezd může především napjatá situace na trhu práce (nízká nezaměstnanost, poptávka po vysokém počtu pracovníků ze strany podniků).

Tab. 11: Průměrná hrubá měsíční mzda (přepočet na plně zaměstnané; v Kč)

Prům. hrubá měs. mzda	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 ²⁾
ČR	24 455	25 067	25 035	25 768	26 591	27 764	29 496	31 885
kraje¹⁾ :								
Hl. m. Praha	32 821	33 292	32 706	33 461	34 507	35 341	36 915	40 011
Středočeský	24 202	24 764	25 005	25 756	26 575	27 931	29 957	32 492
Jihočeský	21 758	22 302	22 328	23 034	23 844	24 962	26 537	28 808
Plzeňský	23 196	23 753	23 832	24 603	25 445	26 812	28 659	30 722
Karlovarský	20 761	21 304	21 371	21 786	22 576	23 769	25 691	28 003
Ústecký	21 957	22 406	22 664	23 256	24 041	25 372	27 173	29 404
Liberecký	22 220	22 767	23 183	23 857	24 640	25 761	27 476	29 725
Královéhradecký	21 965	22 631	22 520	23 340	24 088	25 513	27 273	29 434
Pardubický	21 387	21 963	22 077	22 953	23 757	24 861	26 586	28 687
Vysočina	21 712	22 254	22 482	23 278	24 119	25 187	26 971	29 301
Jihomoravský	23 306	23 953	24 211	24 770	25 645	26 916	28 607	30 778
Olomoucký	21 661	22 215	22 188	22 958	23 653	24 754	26 360	28 705
Zlínský	21 409	22 031	21 784	22 642	23 343	24 358	26 045	28 374
Moravskoslezský	22 593	23 247	23 036	23 756	24 446	25 258	26 731	28 801

Zdroj: Český statistický úřad, veřejná databáze. Údaje jsou zpracovány ze čtvrtletního zjišťování

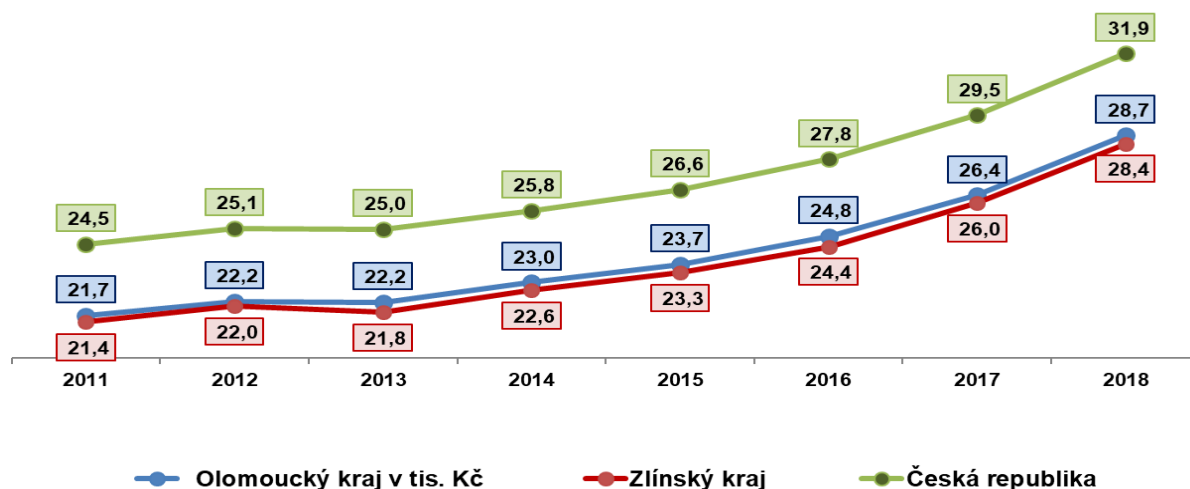
1) Pracovištní metoda – územní třídění je provedeno podle místa skutečného pracoviště zaměstnanců

2) Předběžný údaj

Je faktem, že většina obyvatel na průměrnou mzdu nedosáhne, nicméně výrazného zlepšení se dočkala i tzv. mediánová mzda. Polovina pracujících v ČR v roce 2017 brala téměř 27 tisíc Kč, v Olomouckém kraji bezmála 25 tisíc. Nastal trend, kdy mediánová mzda roste rychleji než ta průměrná. To znamená, že se úroveň příjmů vyrovnává. Lidé s nižšími příjmy zažívají větší nárůst mezd než lidé s vysokými příjmy.

Graf 9: Srovnání průměrné hrubé měsíční mzdy na plně zaměstnané v Olomouckém, Zlínském kraji a ČR v letech 2011–2018 (v tis. Kč)

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Tab. 12: Průměrné hrubé měsíční mzdy a mediány hrubých měsíčních mezd podle krajů v roce (2017; v Kč)

	Průměrná mzda					Medián mezd		
	celkem	pořadí kraje dle dosaž. výše mzdy	muži	ženy	Poměr muži/ženy	celkem	muži	ženy
ČR	31 109	x	34 293	27 187	1,26	26 843	29 006	24 477
kraje:								
Hl. m. Praha	39 782	1.	44 473	34 304	1,30	31 878	34 722	29 648
Středočeský	31 457	2.	35 059	26 776	1,31	27 709	30 428	24 522
Jihočeský	28 093	9	30 778	24 942	1,23	25 457	27 581	23 053
Plzeňský	30 700	3.	33 683	26 927	1,25	27 879	30 351	25 222
Karlovarský	26 999	14.	29 452	24 552	1,20	24 832	26 987	22 618
Ústecký	28 369	8.	30 989	25 388	1,22	25 639	27 559	23 503
Liberecký	29 121	5.	31 984	25 701	1,24	26 752	28 690	24 586
Královéhradecký	28 580	6.	31 063	25 185	1,23	25 865	27 611	23 601
Pardubický	28 006	10.	30 383	24 630	1,23	25 507	27 487	23 240
Vysočina	28 568	7.	31 944	24 591	1,30	25 783	28 106	22 680
Jihomoravský	30 311	4.	33 422	26 240	1,27	26 559	28 645	24 034
Olomoucký	27 486	13.	29 692	24 723	1,20	24 956	26 639	22 652
Zlínský	27 565	12.	30 489	23 900	1,28	24 814	27 271	22 091
Moravskoslezský	27 991	11.	30 628	24 804	1,23	25 534	27 744	22 984

Zdroj: ČSÚ

1.2.2 Ekonomické subjekty

Změny v počtu a struktuře ekonomických subjektů odrážejí obecný vývoj hospodářství, který byl ovlivněn ekonomickou krizí (v letech 2008–2009) a následným postupným ekonomickým růstem. Počty subjektů evidovaných v registru ekonomických subjektů (RES) je potřeba brát s určitou rezervou, neboť objektivně nevypovídají o skutečném aktivním podnikatelském prostředí v daném

území-regionu. V registru jsou evidované i takové subjekty (zejména fyzické osoby), které nevyvíjejí žádnou podnikatelskou činnost a mají třeba pozastavenou činnost. Užší soubor RES tvoří údaje za subjekty se zjištěnou aktivitou. To jsou ty, které podle informací ze statistických zjišťování nebo z administrativních zdrojů vykazují ekonomickou činnost.

Tab. 13: Registrované subjekty a ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou v Olomouckém kraji a ČR (2007–2018)

Počet ekonom.subjektů k 31.12.		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Česká republika	Registrované subjekty celkem	2 481 863	2 552 149	2 570 611	2 637 551	2 703 444	2 727 654	2 694 737	2 733 459	2 768 953	2 807 532	2 848 672	2 889 422
	Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou	1 224 863	1 345 589	1 346 185	1 399 983	1 461 201	1 513 556	1 470 929	1 446 293	1 439 747	1 429 680	1 475 207	1 502 560
	PODÍL subjektů se zjištěnou aktivitou na celkovém pčtu	49%	53%	52%	53%	54%	55%	55%	53%	52%	51%	52%	52%
Olomoucký kraj	Registrované subjekty celkem	132 139	135 028	133 275	136 229	138 970	135 201	137 119	138 347	139 097	140 735	142 182	143 972
	Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou	63 333	69 087	69 044	70 968	73 644	75 639	73 005	70 866	70 182	69 048	70 693	72 121
	PODÍL subjektů se zjištěnou aktivitou na celkovém pčtu	48%	51%	52%	52%	53%	56%	53%	51%	50%	49%	50%	50%

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze, RES 2018

Z údajů v tabulce vyplývá, že zhruba jen ½ subjektů z celkového evidovaného počtu podniká. V souvislosti s hospodářským růstem a příznivým vývojem ekonomiky se v Olomouckém kraji zvýšil v roce 2018 oproti roku 2007 podíl podnikajících subjektů o 14 % (v ČR o 23 %).

Tab. 14: Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou v Olomouckém kraji podle počtu zaměstnanců (2007–2018)

		OLK	okres Jeseník	okres Olomouc	okres Přerov	okres Prostějov	okres Šumperk
Celkem subjektů		72 121	5 014	29 651	13 262	11 975	12 219
v tom	neuvedeno	12 788	863	5 380	2 134	2 272	2 139
	bez zaměstnanců	44 865	3 267	18 151	8 407	7 316	7 724
	1 -5	9 879	600	4 224	1 873	1 611	1 571
	6 - 10	1 530	78	648	285	255	264
	11 - 19	1 403	92	582	245	239	245
	20 - 24	301	25	124	50	63	39
	25 - 49	668	52	254	136	107	119
	50 - 99	369	27	143	72	59	68
	100 - 199	184	3	85	34	31	31
	200 - 249	26	2	9	5	6	4
	250 - 499	72	5	31	15	12	9
	500 - 999	22	.	12	4	3	3
	1000 - 1499	7	.	4	1	.	2
	1500 - 1999	1	.	1	.	.	.
	2000 - 2499	3	.	1	1	1	.
	2500 - 2999	.	.	.	.	.	.
	3000 - 3999	1	.	.	.	.	1
	4000 - 4999	2	.	2	.	.	.
	5000 - 9999	.	.	.	.	.	.
	10000 a více	.	.	.	.	.	.

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze, RES 2018

Ke konci roku 2018 bylo v Olomouckém kraji evidováno 72 121 subjektů se zjištěnou aktivitou. Z tohoto počtu bylo 75 % subjektů osobami fyzickými a 25 % osobami právnickými. Osmnáct procent subjektů počty zaměstnanců neuvedlo, 62 % subjektů fungovalo bez zaměstnanců, 14 % subjektů zaměstnávalo maximálně 5 zaměstnanců, 4 % subjektů zaměstnávalo 6 až 24 osob, necelá 2 % evidovala 25 až 249 zaměstnanců. Více než 250 zaměstnanců mělo v kraji 108 subjektů, přičemž u 14 z nich pracovalo více než 1 000 osob.

1.3 Spolupráce se sociálními partnery

Olomoucký kraj spolupracuje v oblasti vzdělávání, resp. školství na jednotlivých úrovních s mnoha partnery a institucemi. Především se jedná o města a obce, které jsou zřizovateli rozsáhlé sítě mateřských a základních škol, profesní svazy, Sektorové dohody, Hospodářskou komoru, Agrární komoru a další sdružení zaměstnavatelů a zaměstnanců, které mají své významné zastoupení v Radě hospodářské a sociální dohody. Olomoucký kraj také úzce spolupracuje s Centrem uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje (CUOK), se Spolkem středního školství Olomouckého kraje, se Sdružením soukromých škol Čech, Moravy a Slezska a s dalšími asociacemi škol.

V oblasti spolupráce s regionálními partnery Olomoucký kraj realizuje projekt „Rozvoj regionálního partnerství v programovém období EU 2014-20 – II.“. Jedná o neinvestiční projekt podpořený z Operačního programu Technická pomoc. Projekt je zaměřen na podporu činnosti platformy Regionální stálé konference pro území Olomouckého kraje (RSK OK), na úspěšné čerpání finančních prostředků z EU v programovém období EU 2014-2020 v území kraje a hlavně na spolupráci partnerů v území při podpoře absorpční kapacity. Hlavním cílem projektu je podpora a rozvoj regionálního partnerství všech subjektů v území Olomouckého kraje v programovém období EU 2014-2020 v kontextu činnosti regionální stálé konference. Dílčími cíli projektu jsou zajištění spolupráce

RSK OK na implementaci územní dimenze a naplňování Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020. RSK OK také spolupracuje na přípravě Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ a na přípravě ČR na nové programové období EU po roce 2020. Projekt navazuje na již realizovaný projekt „Rozvoj regionálního partnerství v programovém období EU 2014-20 – I.“, v rámci něhož byla mimo jiné ustavena Pracovní skupina Vzdělávání RSK OK.

2. Analýza uplatňování oblastí intervence a rozvojové priority v oblasti vzdělávání

V následující kapitole jsou zhodnocena uplatnění oblastí intervence nastavených v metodice „Postupy KAP“. Za každou jednotlivou oblast intervence je zde uvedena její charakteristika, jsou analyzovány důležité strategické dokumenty a zdroje, které reprezentují cíle a priority kraje v oblasti vzdělávání. Analýzou dokumentů a SWOT analýzou jsou identifikovány základní problémy, odhaleny jejich příčiny a stanoveny žádoucí změny – cíle.

2.1 Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

V době, kdy průměrně jedna třetina absolventů škol nenachází uplatnění v oboru, který vystudovali, je rozvoj soft skills základním předpokladem pro získání prvního zaměstnání, pro větší flexibilitu na pracovním trhu a pro řízení vlastní kariéry. S kreativitou, která představuje proces vytváření něčeho nového, je spojena také kompetence podnikavosti a iniciativy, která v sobě nese potřebu zavádět něco nového, dosahovat cílů a chopit se příležitostí, tj. být iniciativní. Výchova k podnikavosti (dále V_{KP}) jsou všechny výukové metody směřující k posílení podnikatelských přístupů a postupů, znalostí a dovedností. Podnikavý učitel je takový, který ve své výuce zdůrazňuje ekonomické aspekty probírané látky. Zásadním problémem je neexistence národní strategie v oblasti výchovy k podnikavosti a nedostatečné ukotvení tématu v rámci rámcových vzdělávacích programů.

2.1.1 Analýza strategických dokumentů

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na 2016-2020 je základní strategický dokument Olomouckého kraje stanovující základní směry rozvoje v oblasti vzdělávání, který je zpracováván jednou za čtyři roky. Dlouhodobý záměr pro následující období tak bude připravován v roce 2019 a schválen v následujícím roce. Při jeho přípravě bude kladen důraz na soulad s Krajským akčním plánem 2019-2021.

Problematika podnikavosti a kreativity není v rámci DZ OK samostatně akcentována. V rámci jednotlivých oblastí vzdělávání jsou však definovány střednědobé návrhy a záměry kraje mj. v oblasti podpory kompetencí potřebných pro rozvoj vzdělávání k podnikavosti a kreativitě. V oblasti středního vzdělávání jde o rozvíjení spolupráce se zaměstnavateli umožňující odbornou praxi žákům středních škol, či podpora rozvoje tzv. klíčových kompetencí žáků – čtenářská, matematická, finanční, digitální gramotnost; podnikavost aj. prostřednictvím evropských dotačních programů. V oblasti podpory dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou střednědobé záměry zaměřeny na posílení jazykově-metodické cizojazyčné vzdělávání a na zvýšení odborných (včetně ICT, finanční gramotnosti)

a manažerských dovedností. V oblasti volnočasového vzdělávání je pak jednou z priorit podpora síťování škol a zaměstnavatelů a rozvoj středisek technické zájmové činnosti, zejména na školách.

Nejvýrazněji je potom oblast podpory podnikavosti akcentována v prioritách v oblasti partnerství škol a školských zařízení. Obzvláště pro partnerství mezi základními a středními školami, středními a vysokými školami a případně i trojstranná partnerství. Cílem je nejen přenos know-how, tematická setkávání, moderní formy komunikace (digitální přenos informací), vzájemné učení, ale především využití potenciálu pro rozvoj klíčových kompetencí v oblasti cizích jazyků, informatiky, přírodovědných předmětů a **podnikání**.

Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje (SROK) je základním střednědobým koncepčním dokumentem kraje. Jedním z jeho hlavních úkolů je zformulovat rozvojové priority a cíle a oblasti podpory kraje na období pěti let (resp. na 12 let v případě vize a dlouhodobých priorit a cílů) tak, aby co nejúčinněji přispívaly k vyváženému a udržitelnému rozvoji územního obvodu kraje. Důležité je zachycení a využití vazeb na národní koncepcce a na kohezní politiku Evropské unie. SROK neobsahuje samostatnou kapitolu věnující se problematice kreativity, podnikavosti a iniciativy ve výuce, nicméně toto téma rozvíjí v obecné rovině v rámci střednědobé priority s vazbou na dlouhodobou prioritu **A.1 Rozvoj lidských zdrojů**. Důraz je kladen na zajištění moderního vybavení škol a školských zařízení, zejména ve vazbě na zvyšování kvality výuky přírodovědných a technických oborů. Dominantními tématy jsou zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků, získávání mezinárodních zkušeností a kontaktů u žáků i pedagogů, rozšiřování nabídky mimoškolních aktivit. V rámci priority **A.2 Podpora zaměstnanosti**, jsou prohloubeny aspekty vzdělávací soustavy s přímou vazbou na trh práce. Jedná se zejména o posílení vztahů mezi vzdělávacími zařízeními a soukromým sektorem tak, aby došlo k přizpůsobení oborové struktury škol potřebám trhu práce.

Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020 řeší vznik, funkci a činnost jednotlivých článků navrhovaného systému podpory rozvoje nadání a péče o nadané (v oblasti kognitivního nadání) od předškolního věku až po oblast celoživotního vzdělávání. Hlavním cílem je podpora maximálního rozvoje a plného využití potenciálu všech dětí, žáků a studentů. Jako strategický dokument se koncepce věnuje zejména stanovení priorit, klíčových opatření a hlavním směrům úkolů. Oblasti nadání a nadaných se přímo týká opatřeními: podporovat nabídku akcí, které podněcují využívání kreativního a inovativního potenciálu dětí a mládeže.

Hlavním cílem **Strategie ITI Olomoucké aglomerace** je navrhnout účinná opatření k eliminaci problémových oblastí identifikovaných v území. Jako taková se však nevěnuje samostatně problematice výuky k podnikavosti, nicméně vymezuje problematické oblasti a aktivity, které přispívají k rozvoji podnikavosti a iniciativy žáků. Mezi aktivity, které reflektují podnikavost, patří **Zvýšení atraktivity technických a přírodovědných oborů a rozvoj soft skills za účelem zvýšení kvality podnikatelských kompetencí absolventů** a tím i zvýšení uplatnitelnosti žáků a studentů na trhu práce. Úkolem těchto integrovaných aktivit by mělo být zlepšení odborných a podnikatelských kompetencí absolventů, a tím zvýšit jejich uplatnitelnost na trhu práce. Podpora se bude také soustředit na rozvoj polytechnického vzdělávání, aktivity rozvíjející podnikavost a kompetence k podnikání na všech stupních škol v neposlední řadě bude podpořeno související zájmové a neformální vzdělávání. Kompetence a nadání v oblastech podporujících kreativitu a podnikavost žáků i studentů budou cíleně rozvíjeny ve spolupráci škol, školských zařízení, výzkumných institucí a zaměstnavatelů již od mateřských škol.

Regionální inovační strategie a inovační potenciál Olomouckého kraje představuje efektivní nástroj k budování inovační infrastruktury potřebné pro tvorbu inovací. Je souborem opatření k řešení problémů a potřeb podnikatelské a vědeckovýzkumné sféry v regionu. Pro oblast podnikavosti je pak zásadní **Klíčová oblast změn A: Lépe dostupná a kvalifikovaná pracovní síla pro inovace, Strategický cíl A. 1 Zvýšit počet kvalitních absolventů technických a přírodovědných oborů**, v rámci kterého dojde k úpravě nabídky technicky zaměřených škol. Školy budou úzce spolupracovat s firmami. Díky

popularizaci technického vzdělávání se bude na technické školy hlásit více kvalitnějších studentů. U studentů bude podporovaný podnikatelský způsob myšlení. Výsledkem bude dostatečné množství kvalitních absolventů technicky zaměřených středních škol – zaměstnanců pro inovativní firmy. **Specifický cíl A. 1.4 Zvýšit množství absolventů zahajující podnikání a zvýšit zájem o podnikání** pak definuje tyto typové aktivity: podnikaví studenti, studentské soutěže s výchovou k podnikavosti pro žáky ZŠ.

2.1.2 SWOT analýza

S – vnitřní - silné stránky	W – vnitřní - slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - úspěšná realizace projektů na podporu podnikavosti - spolupráce škol se zaměstnavateli a sociálními partnery - propojení teoretické a praktické výuky a reálného pracovního prostředí - rozvoj inovativních metod výuky (tandemová výuka, informální učení, job shadowing, projektová výuka, atd.) 	<ul style="list-style-type: none"> - odborná neznalost a nezájem pedagogických pracovníků o rozvoj kompetencí žáků k podnikavosti, kreativě a iniciativě a neochota podílet se na realizaci projektů - malý zájem zaměstnavatelů, podnikatelů a sociálních partnerů o spolupráci se školami, nedostatečné propojení škol s podnikatelským sektorem - malá připravenost žáků ze ZŠ, žáci nejsou vedeni k aktivitám (slabá motivace a nedostatečné studijní předpoklady)
O – vnější - příležitosti	T – vnější - hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - podpora rozvoje pedagogických pracovníků, jejich znalostí a dovedností v oblasti podnikání, kreativity a iniciativy (DVPP, stáže u zaměstnavatelů...) - zlepšující se finanční ohodnocení pedagogů (zvýšení jejich motivace k odvádění kvalitní práce, k realizaci projektů vedoucích k rozvoji kompetencí důležitých pro život) - růst ochoty zaměstnavatelů podílet se na spolupráci se školami (účast odborníků z praxe na vzdělávání žáků, přiblížení ŠVP potřebám zaměstnavatelů) - užší propojení teoretické a praktické výuky - spolupráce PP na vzdělávání k podnikavosti mezi ZŠ a SŠ 	<ul style="list-style-type: none"> - slabá motivace pedagogických pracovníků k rozvoji vlastních kompetencí vedoucích ke kvalitní výchově k podnikavosti - neochota zaměstnavatelů uvolňovat odborníky pro výuku ve školách - malý zájem o obory vzdělání zaměřené prakticky, manuálně (zejména obory vzdělání H a L) - nedostatečné materiálně technické vybavení pro kvalitní výuku podnikavosti

Jak pomocí silných stránek využít příležitosti?

- Pomocí projektů podpořit rozvoj kompetencí pedagogů a jejich motivaci k rozvoji kompetencí důležitých pro život.
- Účastí odborníků z praxe na vzdělávání žáků.
- Přiblížením ŠVP potřebám zaměstnavatelů a klást důraz zejména na praktickou výuku.

▪ Jak využít příležitosti k odstranění slabých stránek?

- Vzdělávat a rozvíjet učitele v oblasti výchovy k podnikavosti.
  - Vytvořit metodické a výukové materiály pro školy.
  - Propojit teoretickou výuku s praktickou, více zapojit odborníky z praxe do výuky.
  - Rozvíjet výchovu k podnikavosti a s tím související kompetence již na základních školách.
- **Jak využít silné stránky k odvrácení hrozeb?**
    - Sdílet příklady inspirativní praxe, předávat si vzájemně zkušenosti.
    - Realizací projektů zaměřených na oblast podnikavosti získat finanční podporu pro další aktivity školy.
  - **Jak snížit hrozby ve vztahu k slabým stránkám?**
    - Sjednotit strategie k podpoře kompetencí k podnikavosti, posílit důležitost tématu na školách (mezi pedagogy i žáky).
    - Téma podnikavosti více začlenit při revizích RVP, posílit rozvoj podnikavosti již na základních školách a získané dovednosti a kompetence rozvíjet v dalším studiu na středních školách.

2.1.3 Identifikace problémů, jejich příčin a stanovení cílů

Výchova k podnikavosti je v dnešní době právem řazena mezi priority vzdělávání, neboť žijeme ve vysoce konkurenčním prostředí, na které mladí lidé naráží již během svého studia, ale k opravdovému střetu dochází při ukončení vzdělání, kdy se každý musí rozhodnout, zda se nechá zaměstnat, začne podnikat či se vydá hledat uplatnění do zahraničí.

Výsledky průzkumu Národního ústavu pro vzdělávání ukázaly správnost nastavených potřeb v území již v projektu KAP 1 a nutnost v nich pokračovat tak, aby kompetence k podnikavosti, iniciativě a kreativě byly opravdu součástí výsledku vzdělání každého jedince.

Cílem je vytvoření uceleného programu koncepce na podporu podnikavosti a kreativity na školách v kraji, včetně akčního plánu, který zahrnuje pilotní projekty za účelem ověření nových způsobů vzdělávání k podnikavosti a následné rozšíření výsledných osvědčených postupů a podpora zavedení otestovaných metod do škol.

Z dotazníkového šetření mezi školami v Olomouckém kraji nadále vyplývají malé zkušenosti a neznalost pedagogů s problematikou rozvoje kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě. Příčinou je malá spolupráce škol a zaměstnavatelů, malá spolupráce s odborníky z praxe, neexistuje ucelený systém vzdělávání k podnikavosti, žáci ani pedagogové nevnímají problémy svého okolí. K lepšímu rozvoji kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě by i nadále pomohlo pořádání workshopů, kulatých stolů se zapojením odborníků z praxe, stáže pedagogů ve firmách. Z průzkumu ve školách dále vyplynula potřeba, nutnost i ochota pokračovat ve spolupráci a v zapojení podnikatelů a odborníků z praxe ve výuce i v mimoškolní činnosti včetně podpory školních projektů a školních firem.

Základem úspěchu a dosažení vytyčených cílů jsou podnikaví pedagogové. Průzkum poukázal na nedostatečnou připravenost učitelů v oblasti podnikatelských dovedností. Učitelé nedokážou vzdělávat žáky v kompetencích, které sami nemají osvojené. Ve výuce učitelé kladou nižší důraz na kompetence k podnikavosti.

V této oblasti je nezbytné zařadit inovační metody při školení učitelů v podnikání. Metody mohou obsahovat případové studie a další interaktivní metody, například zapojení učitelů do konkrétní činnosti na skutečných podnikových projektech, případně vlastní provoz malé firmy. Díky praktickým zkušenostem budou učitelé tyto metody účinněji využívat při práci se studenty. Zajímavou zkušeností může také být mobilita pedagogů v rámci EU. Jde o vhodný způsob výměny zkušeností nejen mezi školami navzájem, ale také mezi pedagogy a světem obchodu. Je třeba vyvinout programy, které pedagogům umožní trávit čas v dalších institucích a/nebo v soukromém sektoru a pomohou jim skutečně se angažovat, učit a rozvíjet.

Cílem by měli být informovaní pedagogičtí pracovníci využívající nejnovější poznatky z oblasti podnikavosti ve výuce, kteří mají dostatečnou nabídku metodických materiálů a kurzů pro pedagogy na témata rozvoje podnikavosti, a mají možnost spolupracovat s podnikateli v regionu v reálném prostředí (např. prostředím job shadowingu, odborných seminářů s lidmi z praxe, apod.).

V Olomouckém kraji není příliš příznivé podnikatelské klima pro rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě. Příčinou je málo kontaktů s podnikateli z regionu, málo příležitostí k setkávání a výměně zkušeností pedagogů a podnikatelů. Školy nemají zmapované podnikatelské prostředí regionu a tím ani možnosti spolupráce. Ke zlepšení této situace by pomohly pravidelné kontakty a setkávání pedagogů (případně i žáků) s podnikateli regionu. Vytvořit přehled stávajících a potenciálních partnerů, podnikatelů v regionu a vytvořit předpoklady pro zapojení škol do podnikatelských aktivit a start-upů v regionu. Častěji organizovat debaty a exkurze k dané problematice.

Východiskem pro větší propojenost podnikatelské a vzdělávací sféry by mohlo být také zapojení studentů do podnikatelského světa prostřednictvím bezplatné pomoci při organizaci akcí podnikatele nebo jiné výpomoci na úrovni schopnosti studentů a také zviditelnění podnikatele na půdě školy a v rámci akcí pořádaných školou.

Cílem by pak měla být analýza stávajících a potenciálních partnerů, podnikatelů v regionu, kteří jsou motivovaní a ochotně se zapojí do činnosti školy prostřednictvím praxí, přednášek, spolupráce na úrovni fiktivních a studentských firem, pravidelný vliv podnikatelské obce na školské zařízení. Mělo by tak dojít k propojení podnikatelského a vzdělávacího sektoru, který by reagoval na vzájemné aktuální potřeby a možnosti pro spolupráci.

Z průzkumu mezi školami v Olomouckém kraji vyšlo také najevo, že další překážkou pro rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě, na niž školy naráží, je nedostatek finančních prostředků. Jednou z možností, jak zlepšit tento stav, je vyšší míra podpory této priority na úrovni zřizovatele většiny středních škol, tj. Olomouckého kraje. Pomocí cíleného veřejného financování lze např. povzbuzovat zavádění pilotních projektů ve školách, za účelem otestování různých způsobů podnikatelského vzdělávání. Pro zajištění finanční stability je potřebné, aby se krátkodobé projekty staly součástí ucelené strategie.

Nezájem o ekonomické aktivity a podnikání obecně vyplývá ze dvou příčin. Tou první je nízká metodická podpora pedagogů, kteří nemají dostatečné zkušenosti s výukou podnikavosti a kreativity. Z průzkumu mezi školami v kraji vyplývá, že školy pociťují nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v rámci rozvoje kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě, přestože se za poslední roky situace v této oblasti vyvíjela pozitivně. Druhá příčina spočívá v tom, že role podnikatelů ve společnosti je vnímána spíše negativně a proto mladí lidé v rámci pracovní kariéry o podnikání neuvažují. V průběhu vzdělávacího procesu je vhodné vytvářet u dětí povědomí o pozitivní roli podniků a podnikatelů ve společnosti a ekonomice. Díky většímu důrazu na koncept "odpovědného podnikání" se kariéra v podnikání stane lákavější možností. Lze navázat spolupráci s úspěšnými mladými podnikateli za účelem zlepšení jejich image coby vzorů pro mládež.

Cílem by mělo být aktivní zapojení žáků do činností a aktivit podporujících rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě, a to jak ve formálním, tak neformálním vzdělávání, podporovat pravidelné setkávání s úspěšnými podnikateli z regionu, organizovat debaty a exkurze k dané problematice s žáky, pedagogy a odborníky z praxe a nalákat žáky do projektů fiktivních firem, kde by si vyzkoušeli podnikatelské dovednosti. Aby pedagogové mohli tento druh výuky rozvíjet na určité úrovni, potřebují specifické vybavení školy, jako je ICT technika, kancelářská technika, software, ale také prostředky na vybavení firmy a výjezdy studentů na veletrhy a semináře.

2.2 Podpora polytechnického vzdělávání

Polytechnické vzdělávání je definováno jako vzdělávání poskytující vědomosti o vědeckých principech a odvětvích výroby, znalosti z technických a jiných oborů a všeobecně technické dovednosti. Přispívá nejen k rozšiřování poznatků, ale především k vytváření pracovních dovedností a návyků, které jsou využívány v běžném a později i pracovním životě. To je vázáno na technické myšlení jako souhrn vědomostí, dovedností a zkušeností ve členění na praktické, vizuální, intuitivní a koncepční myšlení.

Cílem polytechnické výchovy/vzdělávání je rozvíjet znalosti o technickém prostředí a pomáhat vytvářet a fixovat správné pracovní postupy a návyky, rozvoj spolupráce, vzájemnou komunikaci a volní vlastnosti a podporovat touhu tvořit a práci zdárně dokončit. Polytechnické vzdělávání má posilovat zájem nejen o technické obory (přírodovědné, environmentální).

Polytechnické vzdělávání směřuje k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k (RVP PTV):

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Složky výchovy se orientují na intelektuální, estetickou, pracovní, etickou a tělesnou stránku člověka. Jednotlivé složky výchovy se navzájem prolínají a doplňují. Polytechnická výchova v sobě zahrnuje pracovní a estetickou výchovu se zaměřením na rukodělnou zručnost, poznávání drobného technického materiálu a estetické vnímání výsledků rukodělné činnosti. Při polytechnických činnostech se u žáků rozvíjí smyslové vnímání jednotlivých materiálů, praktická zručnost a inteligence Polytechnická výchova podporuje kladný vztah žáků k rukodělné činnosti.

S polytechnickou výchovou se děti setkají v předškolních zařízeních, později na základních, školách a během volnočasových aktivit. Za specializovanou polytechnickou výchovu můžeme považovat i vzdělávání na odborných středních a vysokých školách.

Rukodělná zručnost byla dříve hlavní součástí běžného života. Řemesla a rukodělné dovednosti se předávaly z rodičů na děti. Děti mohly pozorovat rodiče při práci a tím se od nich učily. Práce pro ně byla přirozenou součástí jejich života, protože již od útlého věku musely pomáhat v hospodářství a v domácnosti. Tato zkušenost dnešním dětem velmi chybí. Moderní povolání jsou pro jejich způsob chápání velmi abstraktní, rodiče pracují mimo domov, práce se vykonává na počítači a děti tak vlastně často ani nevědí, co jejich rodiče dělají, co umí a co by se od nich mohly naučit. S touto abstraktností povolání a práce přichází i neúcta k práci a konzumní přístup k věcem. Není za nimi něčí dovednost, ale jsou to pouze věci „bez příběhu“, bez konkrétní představy o tom, jak vznikly a co jejich výrobce musel umět a jaké musel vynaložit úsilí. Přírodní materiály jsou dnes nahrazeny technicky vyráběnými materiály a rukodělná činnost strojovou výrobou. V polytechnické výchově tento fakt není nijak zavrhován, ani není považován za špatný. Nejde o návrat k „mrtvým řemeslům“, Naopak, jedná se o snahu moderní činnosti a technologie dětem vysvětlit a přiblížit. Využívají se k tomu původní výrobní

technologie a děti se učí poznávat výchozí technické materiály, s kterými se setkávají ve svém okolí. Polytechnické činnosti umožňují dětem vlastnoručně se podílet na výrobě. Pozorovat při práci někoho, kdo tuto činnost ovládá, je i pro dnešní děti ideální metodou, jak mohou leccos odkoukat a přiučit se. Díky tomu pak snáze pochopí, jak fungují složitější technologie a stroje a že se vlastně vyvinuly z těch jednoduchých. To jsou také hlavní cíle polytechnické výchovy – přiblížit dětem jednotlivá řemesla, naučit je jejich základům a zprostředkovat jim radost z dobře vykonané práce.

2.2.1 Analýza strategických dokumentů

Následující kapitola vychází ze strategických dokumentů kraje i dokumentů na národní úrovni. Jsou to především **Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2016–2020 a ČR 2014–2020**. Dále jsou to Regionální rešerše OLOMOUCKÝ KRAJ, Analýza věcných priorit a potřeb oblastí v působnosti MPO v programovacím období 2014+, Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020, Národní RIS3 strategie a další strategické dokumenty.

Úkolem systému počátečního vzdělávání je vybavit děti, žáky a studenty kompetencemi, které jsou důležité pro jejich život i profesní uplatnění. Profesní uplatnitelnost absolventů je pak výsledkem množství, kvality a aktuálnosti znalostí, odborných, obecných a měkkých dovedností, které si v průběhu vzdělávacího procesu osvojili. Řešení nedostatků vzniklých v rámci počátečního vzdělávání a otázku důsledků morálního zastarávání znalostí a dovedností jedince zabezpečuje další vzdělávání.

Důvodů dnešní neutěšené situace je celá řada. Jedním z nich je samozřejmě demografický vývoj (pokles dětí je citelný ve všech oborech), ale i velmi pestrá nabídka oborů vedoucí k odklonu od tradičních technických oborů či řemesel. Proč ale mezi žáky základních škol i mladými lidmi nejsou technické či přírodovědné obory v takové oblibě jako humanitní obory? Mimo jiné jde o malý vztah k těmto polytechnickým oborům – technice, zemědělství a zručnosti obecně – budovaný od útlého dětství (a to jak v rodině, tak v MŠ/ZŠ) a s tím související malá podpora získávání kompetencí vedoucích k podnikavosti a kreativitě (SŠ/ZŠ/MŠ), klesající matematická gramotnost dětí (strach z matematiky – její odmítání – na vyšším stupni pak není možné bez těchto znalostí studovat řadu technicky zaměřených oborů, obdobně je to s fyzikou i chemií). Nedostatečná je i možnost osvojit si technické dovednosti a získat manuální zručnost. Bohužel v minulých letech se v řadě ZŠ a SŠ pozvolna rušily dílny a další prostory pro praktickou výchovu. Tím docházelo k dalšímu úbytku příležitostí pro děti, aby se zdokonalily v manuálních činnostech. Přitom v dnešní situaci je nutné začínat s polytechnickou výchovou a znovuzaváděním dílen či sdílených pracovišť pro polytechnickou výchovu. Ta se pak stává zajímavou – prostřednictvím speciálních polytechnických stavebnic, již pro děti v MŠ, které tak získávají praktické dovednosti v útlém věku. Velkou roli by tak při podpoře tohoto vzdělávání mohli mít kariérové poradci. V této oblasti by měla vzniknout metodika a ucelená dlouhodobá koncepce práce s kariérovými poradci na školách a systém jejich podpory i dalšího vzdělávání. Díky nepříliš dobrému obrazu řady učebních či polytechnicky zaměřených oborů ve vnímání veřejnosti, je třeba vytvořit systematickou dlouhodobou PR a marketingovou podporu oblasti polytechnického a přírodovědného vzdělávání.

Současně pak v OK existuje **velká disproporce mezi strukturou hospodářství a požadavky zaměstnavatelů a oborů, o které je mezi studenty středních i vysokých škol zájem.** Trh práce v regionu je tak schopen absorbovat daleko vyšší počty odborníků (absolventů odborných škol, středních škol i vysokých technicky zaměřených škol), než kolik jich reálně na trh práce přichází. Tento fakt ještě umocňuje skutečnost, že mnozí nadaní absolventi pocházející z Olomouckého kraje odcházejí po skončení studia mimo region.

Nízký počet absolventů technických oborů vede k chronickému nedostatku kvalifikovaných pracovních sil v řadě oborů. Současně probíhající odchod zkušených odborníků do důchodu tento neutěšený stav ještě prohlubuje. Přitom výše zmíněná stěžejní odvětví tvoří významné sektory

regionálního hospodářství. Odchod těchto zaměstnavatelů jinam za kvalifikovanou pracovní silou by měl neblahý dopad na HDP (případně HPH) celého kraje.

Svou roli ale hrají i oproti celorepublikovému průměru menší mzdy v některých typech profesí, které tak nejsou pro budoucí absolventy příliš atraktivní. A to současně s již zmíněnou malou marketingovou a PR podporou polytechnického vzdělávání pak souvisí se stereotypy ve vnímání některých oborů a celých odvětvích u mladých lidí i jejich rodičů. Ve srovnání s velkými centry, jako je Praha či Brno, pak v Olomouckém kraji v některých oborech funguje jen omezená nabídka atraktivních pracovních příležitostí, což také vede k odlivu nejlepších potencionálních zaměstnanců mimo region.

I přes povinnou výuku cizích jazyků, která začíná již na základní škole, jsou jazykové kompetence českých žáků a studentů v angličtině nebo jiných cizích jazycích nedostatečné, zejména pak u absolventů technických a některých přírodovědných oborů. Výuka je často zaměřována zejména na zvládnutí gramatiky, přičemž **konverzace v cizím jazyce je na nedostatečné úrovni**. Žáci a studenti zároveň necítí potřebu zvládnutí cizího jazyka na vysoké úrovni, neboť ani na vysokých školách není ve většině případů práce s cizojazyčnou literaturou nutná k získání požadovaného vzdělání, stejně tak jako neprobíhá povinná výuka v cizím jazyce (to je dáno zejména legislativním omezením výuky v cizím jazyce, dále také nedostatečným počtem vyučujících schopných tuto výuku zajistit a neexistencí povinné výuky anglického jazyka, čímž by docházelo ke zhoršování pozice studentů s preferencí jiných jazyků).

Na národní úrovni byla v roce 2019 Radou pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) vydána **Inovační strategie České republiky 2019–2030**. Tento dokument se oblasti polytechnické výuky věnuje v samostatné kapitole, kde konstatuje, že oblast polytechnické výuky je dlouhodobě podceňována. Chybí propracovaný systém STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics), který představuje jednu z klíčových kompetencí v rámci nového pojetí kurikula od úrovně mateřských škol, přes základní, až po středoškolské vzdělávání. Na základních školách je zřetelná absence povinného předmětu zaměřeného na techniku (rozvoj technického myšlení, prakticky aplikovatelných dovedností, jemné motoriky a technické tvořivosti) s vazbou na nové technologie, přičemž dále stagnuje nejen vzdělávání učitelů v daných oblastech, ale také zapojení odborníků z praxe do výuky. Situaci na středních odborných školách charakterizuje nedostatečné propojení výuky s praxí i se základními školami. Dále chybí výuka s prvky duálního systému vzdělávání, systémová a řízená spolupráce škol se zaměstnavateli ve vazbě na regionální infrastrukturu a seznamování žáků a pedagogických pracovníků s nejnovějšími technologiemi. V případě dalšího vzdělávání jsou nízké možnosti rekvalifikace, pokud jde o přípravu na využívání nových technologií spojené se změnami v pracovní náplni. Česká společnost taktéž není dostatečně připravena na využívání disruptivních modelů ve vzdělávání. Toto může ve svém důsledku znamenat další nedostatek kvalifikovaných pracovníků v oblasti nových technologií, a to jak v podnikové praxi, tak ve výzkumné sféře.

2.2.2 SWOT analýza

S – vnitřní - silné stránky	W – vnitřní - slabé stránky
<p>Informovanost žáků (rodičů) – medializace polytechnického vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - postupně se zlepšující prezentace škol a oborů (vč. tradice) - stále větší množství nástrojů, které školy mohou využít (vč. sociálních sítí) <p>Zkvalitnění materiálně technického vybavení pro polytechnické vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - probíhající modernizace materiálně technického zázemí škol - využívání vybavení pro další aktivity (doplňkové vzdělávání, volnočasové aktivity žáků) <p>Vzdělávání pedagogů v oblasti polytechnického vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - krajské metodické kabinety odborného zaměření zřízené v rámci projektu IKAP - rostoucí zájem pedagogů o změnu, zejména na základě spolupráce odb. pedagogů s firmami - zájem ze strany trhu práce (zaměstnavatelů) <p>Zkvalitnění/inovace ŠVP</p> <ul style="list-style-type: none"> - flexibilita PP při tvorbě ŠVP dle RVP - možnost změny u všech oborů – provázání všeobecných předmětů, teorie i odborné výuky - hledání mezipředmětových vazeb – spolupráce předmětových o oborových komisí - zájem ze strany trhu práce (zaměstnavatelů) <p>Nastavení dalších podmínek pro rozvoj oblasti polytechnického vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - dotační možnosti – dle výzev - rostoucí kvalita vzdělávání - dostatečná možnost realizace dalších mimoškolních aktivit 	<p>Informovanost žáků (rodičů) – medializace polytechnického vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - malý zájem školy o aktivity směřující mimo nábor žáků a ne vždy aktuální informovanost kariérových poradců. - nedostatečné využívání nových marketingových nástrojů pro podporu PTV <p>Zkvalitnění materiálně technického vybavení pro polytechnické vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - stárnutí vybavení - náročná údržba vybavení, nedostatečné finanční zdroje na zajištění spotřebního materiálu - nezajištěné krytí nákladů na případné dojíždění žáků do CKP <p>Vzdělávání pedagogů v oblasti polytechnického vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - nezajištění finančních zdrojů na úhradu specializovaného vzdělávání - malá motivace PP <p>Zkvalitnění/inovace ŠVP</p> <ul style="list-style-type: none"> - nízké hodinové dotace předmětů (nutný důraz na maturitní obory bez ohledu na zaměření studia a požadavky trhu práce) - vysoký rozsah požadovaných změn a s tím spojené financování <p>Nastavení dalších podmínek pro rozvoj oblasti polytechnického vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - malý zájem pedagogů o změnu ve výuce (obsah i formy, mezipředmětové vazby) - malý zájem pedagogů o zapojení do projektů (přetížení, absorpční kapacita území). - malá motivace k setrvání absolventů středních a vysokých škol technických oborů na území kraje
O – vnější - příležitosti	T – vnější - hrozby
<p>Informovanost žáků (rodičů) – medializace polytechnického vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - historická zkušenost technického a přírodovědného vzdělávání - dobrá uplatnitelnost na trhu práce - existence vědeckých center pro veřejnost na UPOL - zkušenosti ze spolupráce ZŠ, SŠ, VOŠ, VŠ a zaměstnavatelů 	<p>Informovanost žáků (rodičů) – medializace polytechnického vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - nízký zájem rodičů, dětí o PTV - určitá složitost či obtížnost PTV - celkový negativní přístup žáků ke vzdělávání v technických disciplínách - vysoký zájem žáků 9. tříd o maturitní netechnické obory (velká kapacita na SŠ všeobecného zaměření)

<p>Zkvalitnění materiálně technického vybavení pro polytechnické vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik krajských Center kolegiální podpory (CKP) s odbornými učebnami - rozšíření vybavení CKP o oblast práce se žáky se ŠVP. <p>Vzdělávání pedagogů v oblasti polytechnického vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - široká nabídka vzdělávání pedagogů - vznik Center kolegiální podpory s krajským metodickým kabinetem odborného zaměření <p>Zkvalitnění/inovace ŠVP</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednotnost RVP a blíží se aktualizace RVP - informace z trhu práce, požadavky trhu práce <p>Nastavení dalších podmínek pro rozvoj oblasti polytechnického vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - možnosti podpory pro žáky v oblasti PTV (nabídka volnočasových aktivit) - podpora žáků ze strany škol, krajů, zaměstnavatelů (systém podpůrných stipendií, nabídky brigád, SOČ) - podpora vybraných škol a oborů ze strany zřizovatele - změna finanční nabídky zaměstnavatelů (nedostatek pracovní síly) - EU dotace 	<p>Zkvalitnění materiálně technického vybavení pro polytechnické vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - rychlý vývoj technologií, udržitelnost moderních trendů, turbulence změn <p>Vzdělávání pedagogů v oblasti polytechnického vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - klesající zájem nových pedagogů o práci ve školství - stárnutí pedagogů - nízká motivace <p>Zkvalitnění/inovace ŠVP</p> <ul style="list-style-type: none"> - dlouhodobá (ne)vize školství <p>Nastavení dalších podmínek pro rozvoj oblasti polytechnického vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - nedostatečné vymezení a pochopení pojmu PTV - změna požadavků zaměstnavatelů (nedostatek pracovní síly – klesající požadavky na odbornost) - nedostatečné vzdělávání budoucích pedagogů v PTV (zaměření pedagogických fakult) - vysoký podíl žáků ve všeobecném typu vzdělávání (gymnáziích) - nízká digitální gramotnost pedagogů
---	--

Jak pomoci silných stránek využít příležitosti?

- Využít potenciál personálu i materiálního vybavení k rozvoji PTV.
- Využít nabídky možností spolupráce s různými relevantními partnery.
- Zhodnotit již získané zkušenosti SŠ a VOŠ v projektech.
- Zvýšit informovanost veřejnosti o činnosti škol, lepší marketing.
- Zlepšit postavení škol na trhu vzdělávání včetně financování a zvýšit jejich respekt k požadavkům na trh práce.

Jak využít příležitosti k odstranění slabých stránek?

- Využít vhodné nástroje a dobré praxe školy k informování žáků, veřejnosti o PTV k naplnění oborů PTV.
- Připravit vhodné projekty pro moderní vybavení školy a kompetence pedagogů.
- Využít potenciálu školy – odborných pedagogů i materiálního zázemí ve prospěch podpory PTV.
- Rozvíjet odborné kompetence pedagogických pracovníků.
- Zvýšit informovanost veřejnosti o činnosti škol, zlepšit marketing vzdělávání.
- Zabezpečit další finanční zdroje pro školu, vycházející z její vedlejší činnosti.
- Umožnit seberealizaci pedagogů v oblasti podpory PTV.
- Zhodnotit již získané zkušenosti SŠ a VOŠ v projektech.
- Zvýšit objem projektů hrazených z EU zaměřených na podporu PTV.

Jak využít silné stránky k odvrácení hrozeb?

- Aktualizace oborové nabídky školy a inovace ŠVP dle požadavků trhu práce.
- Využít dobré praxe školy a materiálního vybavení pro informovanost veřejnosti a nábor žáků.
- Zhodnotit již získané zkušenosti SŠ a VOŠ v projektech.
- Zvýšit respekt SŠ a VOŠ k požadavkům trhu práce.
- Společenský přínos - rozvoj spolupráce se sociálními partnery, získat nová partnerství.
- Přínos pro kraj, obce a jednotlivce, firmy (SŠ a VOŠ poskytují PTV přímo v místě - dostupnost).

Jak snížit hrozby ve vztahu k slabým stránkám?

- Neustálou medializací PTV informovat veřejnost, využívat moderní formy (sociální sítě).
- Investovat do rozvoje a údržby materiálního vybavení a personálního zajištění PTV.
- Zvýšit zájem ředitelů škol, zejména pedagogů k aktivnímu přístupu v podpoře PTV.
- Zvýšit informovanost o benefitech PTV.
- Motivovat pedagogy se dále vzdělávat ve své odbornosti.
- Zvýšit spolupráci s ÚP k poskytování informací k uplatnitelnosti v technických povoláních.
- Zvýšit informovanost SŠ a VOŠ o možnostech realizovat projekty zaměřené na podporu PTV a hrazených z EU.
- Posílit marketing orientovaný na podporu PTV.

2.2.3 Identifikace problémů, jejich příčin a stanovení cílů

Rozvoj v oblasti dalšího polytechnického a přírodovědeckého vzdělávání a sladování s potřebami trhu práce tak představuje pro Olomoucký kraj velké téma. Důležitý bude vznik dlouhodobě udržitelného propojeného systému podpory, propagace a na druhé straně i regulace konkrétních oblastí vzdělávání, který umožní realizaci zájmů a potřeb mladých lidí a současně pomůže zaměstnavatelům získávat motivované, kvalifikované lidi.

Cílem je tak na jedné straně podpořit žáky ZŠ a průmyslových i odborných SŠ (včetně studentů se specifickými potřebami a studentů ze znevýhodněných skupin) tak, aby se snáze **uplatnili na trhu práce. A přitom byli motivováni takovou prací dělat a rozuměli jí. Což vyžaduje komplexní systém práce s dětmi i jejich rodiči prostřednictvím dostupných metod a forem spolupráce i otevřenou koncepční spolupráci mezi sociálními partnery a aktéry trhu práce.**

Díky průběžným hodnocením a analýzám bude možné také zjistit a využít i vliv kariérového a dalšího poradenství na zvyšování kompetencí studentů pro uplatňování v praxi. A také na odstraňování případných bariér. **Podstatné je propojení na aktuální data z trhu práce, průběžná komunikace se zaměstnavateli a možnost odrazu aktuálních trendů i ve vzdělávacích programech,** byť samozřejmě „odezva“ aktuálního trendu ve vzdělávacím systému má svou dynamiku a časové horizonty. Důležité tak bude umožnit také pedagogickým pracovníkům a dalším relevantním pracovníkům škol a školských **zařízení zvyšovat jejich kompetence i povědomí o trhu práce** – školení, kurzy, zvyšování dovedností, zkušenosti ze zahraničí atd.

V souladu s tématem Průmysl 4.0 bude také podstatné **usnadnění přístupu a vzdělávání v oblasti digitálních kompetencí** žáků i pedagogů. Požadavek podpory vzdělávání a větších kompetencí učitelů v digitální a kybernetické gramotnosti s cílem většího využívání současných technologií je jedním z podstatných požadavků platformy pro polytechnické vzdělávání. Doplnění digitálních kompetencí povede ke zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce.

Podstatný bude i **rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání,** která budou odrážet hlavně rychlý vývoj na poli ekonomických, technologických i průmyslově strukturálních změn – umožní doplňovat znalosti a dovednosti absolventů všech stupňů vzdělání.

Nezbytná pak bude participace a spolupráce všech zainteresovaných institucí. Dané změny s sebou totiž mohou nést i nepopulární opatření jako například: tlak na změnu legislativy, řízení skladby oborů na školách, omezení podpory oborů s nízkou mírou uplatnění absolventů a omezení kapacity v oborech všeobecného vzdělávání, zvýšení náročnosti studia na žáky, zavedení povinných dlouhodobějších praxí atd.

Analýzou strategických dokumentů byly stanoveny hlavní rozvojové cíle v oblasti polytechnického vzdělávání takto:

- podpora změny systému polytechnického vzdělávání: důraz na kreativitu, badatelské přístupy, technickou představivost, logické a kritické myšlení, řešení problémů, vyhodnocování informací, projektově zaměřenou výuku založenou na znalostním základu přírodních věd a matematiky
- zavedení systému předvídání kvalifikačních potřeb (ÚP-zaměstnavatelé-školy-stát)
- podpora kreditního systému (ECVET)
- rozvoj matematické a finanční gramotnosti žáků i dospělých
- podpora individuální práce se žáky s technickým a přírodovědným nadáním
- podpora žákovských soutěží s technickým a přírodovědným zaměřením
- další vzdělávání učitelů technických i všeobecně vzdělávacích předmětů rozvíjejících polytechnické vzdělávání, podpora vzdělávání učitelů v digitální a kybernetické gramotnosti s cílem většího využívání současných technologií
- rozvíjení mezipředmětových vazeb polytechnických předmětů s matematikou
- podpora spolupráce ZŠ se SOŠ a SŠ s VŠ v oblasti polytechnického vzdělávání
- propagace výuky technických a přírodovědných předmětů metodou CLIL
- podpora organizací a institucí provádějících mimoškolní polytechnické vzdělávání
- podpora přírodovědného vzdělávání – rozvoj matematiky, fyziky a dalších přírodovědných oborů s motivací žáků ke studiu technických oborů SŠ a VŠ
- podpora rozvoje technických oborů na úrovni SŠ – zlepšit a modernizovat vybavení škol, podpora partnerství mezi školami a firmami, podpora tvorby oborových metodik a učebních dokumentů
- podpora rozvoje technických oborů na úrovni SOU, OU a U - zlepšit a modernizovat vybavení škol, podpora vytváření mechanismů praktického vzdělávání mezi školami a firmami, podpora tvorby oborových metodik a učebních dokumentů, podpora uplatnitelnosti žáků na trhu práce
- rozvíjet pozitivní přístup k práci, k hodnotám lidské práce a k zodpovědnosti a motivaci soustavně pracovat
- podporovat firemní specializační studia (tvorba vzdělávacích programů pro klíčové technické pracovníky na základě konkrétních potřeb jednotlivých firem)
- podporovat rozvoj kariérového poradenství na úrovni škol a ÚP
- popularizace polytechnického vzdělávání a technických oborů (medializace, odborné weby...)
- zvyšování jazykových kompetencí žáků a studentů v angličtině nebo jiných cizích jazycích, zejména pak u absolventů technických a některých přírodovědných oborů
- podporovat rozvoj podnikavosti žáků a studentů, zejména formou spolupráce se zaměstnavateli, což se může dít formou např. podpory odborných exkurzí žáků, včetně zahraničních, podpory stáží učitelů praxe a mistrů odborného výcviku zejména u vybraných firem, podporovat zapojení odborníků ze špičkových pracovišť do výuky žáků odborných škol
- rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání, propojení ŠVP na NSK (propojení počátečního a dalšího vzdělávání), podpora rozšiřování sítě center kolegiální podpory s krajskými metodickými kabinetů odborného zaměření
- podpora inovace a konsolidace uceleného národního systému polytechnického vzdělávání s prvky duálního vzdělávání, řízené vládou za spoluúčasti kraje a zaměstnavatelů
- podpora vzniku a působení center metodické podpory pro stávající a budoucí pedagogy s cílem dostatečné přípravy na implementaci nových technologií do vzdělávání na ZŠ a SŠ

2.3 Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů

Sledovaná oblast intervence Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů je zaměřená na odborné vzdělávání, které je úzce propojeno se světem práce. Odborné vzdělávání je nemyslitelné bez aktivního kontaktu školské a zaměstnavatelské sféry. Vzájemná dobře fungující spolupráce s poměrně dlouhou tradicí však byla v 90. letech 20. století přerušena a došlo k odtržení praktického vyučování od skutečných potřeb zaměstnavatelů. Spolupráce zaměstnavatelů se školami je stěžejní především z hlediska získávání odborných dovedností v souladu s aktuálními potřebami trhu práce, novými trendy a celkově poměrně dynamickým vývojem v některých odvětvích. Zásadní je také např. z hlediska budování správných pracovních návyků, flexibility, schopnosti týmové práce, přijímání kritiky nebo znalosti firemních procesů, tedy rozvíjení dovedností, po nichž zaměstnavatelé volají a které u absolventů nezdědka postrádají. Takovéto dovednosti usnadňují absolventům přechod do praxe a následně umožní jejich lepší uplatnění.

Zodpovědnost za přípravu žáků, a to i za přípravu poskytovanou na pracovištích zaměstnavatelů, je sice formálně na školách, ale prakticky může a měla by být sdílená. Samotná spolupráce škol a zaměstnavatelů však postrádá legislativní ukotvení a je tedy založena především na dobrovolnosti a iniciativě jedné, či v ideálním případě obou stran. I z tohoto důvodu má spolupráce škol a zaměstnavatelů mnoho různých forem a podob. Co však zaměstnavatele spojuje a zároveň motivuje ke spolupráci se školami, je zájem o kvalitního absolventa, připraveného v souladu s jejich (dilem specifickými) potřebami. Existují ovšem výrazné odlišnosti v možnostech a způsobech spolupráce. A to nejen vzhledem k velkému množství existujících oborů na úrovni středního vzdělávání, ale i uvnitř jednoho konkrétního oboru vzdělání. Odlišnosti jsou patrné také napříč celým krajem a rovněž v závislosti na velikosti, přístupu a možnostech konkrétní firmy.

Důležité však je, že mnoha zaměstnavatelům není vývoj v oblasti odborného školství lhostejný a projevují v posledních letech vyšší ochotu se do jeho zlepšení do určité míry zapojit. Podniky i školy se přitom musí vypořádat s několika fakty: na střední školy přicházejí populačně slabé ročníky, mezi žáky i jejich rodiči klesá zájem o studium odborných škol a zejména o programy s výučním listem a stoupá zájem absolventů pokračovat po maturitě v terciárním vzdělávání. Komplikací je i to, že část absolventů nehledá uplatnění ve svém oboru a celá řada z nich ho s ohledem na nevhodnou oborovou strukturu konkrétní školy nebo sítě škol jako celku ve svém regionu ani nalézt nemůže.

2.3.1 Analýza strategických dokumentů

Klíčové strategické dokumenty na krajské úrovni hodnotí oblast podpory odborného vzdělávání včetně **spolupráce škol a zaměstnavatelů** následujícím způsobem.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2016-2020 (DZ 2016-2020) je základním strategickým dokumentem v oblasti vzdělávání a je zpracováván jednou za čtyři roky. Dlouhodobý záměr pro následující období bude připravován v roce 2019 a schválen v následujícím roce. Při jeho přípravě bude kladen důraz na soulad s KAP 2019-2021.

DZ 2016–2020 se v rámci popisu socioekonomické charakteristiky zabývá zaměstnaností v Olomouckém kraji, problematikou absolventů škol a trhu práce a potřebami trhu práce a uplatnitelností na trhu práce. Prioritou orgánů státní správy ve školství, ale stejně tak územních samosprávných celků – krajů a obcí - je reakce na momentální a budoucí potřeby trhu práce. Jednou z cest zvýšení uplatnitelnosti absolventů na trhu práce může být **systematické navázání RVP na Národní soustavu kvalifikací** (NSK), která reflektuje požadavky zaměstnavatelů nejen aktuální, ale

i perspektivní. S ohledem na uplatnitelnost na trhu práce je podporována mj. také výuka cizích jazyků. Zejména v technických oborech je nedostatek kvalifikované pracovní síly se znalostí dvou cizích jazyků. Stejně tak je potřeba zkvalitnit výuku anglického jazyka, který dnes zaměstnavatelé u absolventů očekávají zcela automaticky a to čím vyšší stupeň vzdělání, tím vyšší očekávání na zvládnutí jazyka jak v mluvené, tak v psané formě. Pozornost bude také věnována rozvoji přenositelných dovedností, které umožňují flexibilitu a snadnou adaptaci na měnící se sociální, ekonomické a environmentální podmínky. Potřebné jsou také komunikační dovednosti a to především s ohledem na stále důležitější spolupráci specialistů i velkých týmů a pracovníků na různých pracovištích.

Struktura škol a školského systému v Olomouckém kraji bude orientována na potřeby vyváženého rozvoje společnosti a obsahy učiva přizpůsobovány měnícímu se hospodářskému i společenskému prostředí. V souladu se Strategií 2020 se bude rozvoj vzdělávání v Olomouckém kraji soustředit na následující oblasti: zlepšováním kvality výuky a pedagogické zdatnosti učitelů a efektivního řízení vzdělávacího systému více podpořit rozvoj osobnosti vzdělávaných, jejich vybavování pozitivními lidskými a občanskými postoji a přípravu na pracovní uplatnění. S ohledem na zvyšující se rychlost měnících se potřeb praxe v oblasti technologií kladou také velký důraz na výuku práce s výpočetní technikou, interaktivními aplikacemi a sledování trendů v měnícím se světě práce – změny náplně jednotlivých pracovních pozic.

Regionální akční plán strategie regionálního rozvoje Olomouckého kraje řeší následující priority. Aktivita „Podpora mladých osob na trhu práce“ omezí vznik problémů mladých lidí při vstupu na trh práce, které spočívají v **neodpovídající struktuře kvalifikace a v nedostatku praktických zkušeností**. Aktivita se zaměří na spolupráci studentů se zaměstnavateli k získání kompetencí.

V rámci aktivity „Zkvalitnění přípravy studentů pro uplatnění na trhu práce“ dokument uvádí, že vzdělávací systém není nastaven na potřeby zaměstnavatelů v regionu (není kvantifikována potřeba zaměstnavatelů). Chybí obsah výuky, který by směřoval k získání klíčových kompetencí v oblasti technického vzdělání. Malá je popularizace technických, řemeslných a přírodovědných oborů. U učňovského školství zcela chybí absolventi některých oborů, případně jsou v praxi bez většího zaškolení nepoužitelní. Žáci škol nemají dostatek informací o firmách v regionu a o možnosti následného uplatnění po ukončení studia. Současným problémem je i naopak průměrná či nízká kvalita absolventů, slabá jazyková vybavenost v požadovaných profesích i často nízká schopnost pracovat s moderními technologiemi a mnohdy také nízká míra schopnosti komunikace při práci v týmech. Absolventům je také vytýkán nižší zájem o práci a spolehlivost v komparaci se starší generací pracovníků. Nositelem aktivity jsou školská zařízení, vysoké školy a Olomoucký kraj.

Cílem aktivity „Vzdělávání v rámci malých a středních podniků“ je rozvoj kvalifikované pracovní síly v podnikání, zejména v případě inovačních procesů vyžadujících dostatečnou úroveň odborných znalostí a dovedností. Kvalifikované pracovní síly dlouhodobě chybějí zejména ve strojírenství a stavebnictví. Poptávka po čerstvých absolventech různorodých manažerských a administrativních oborů je značně menší než nabídka této pracovní síly. Bez ohledu na tuto skutečnost je ale dnes třeba připravovat studenty nejen do těchto bezesporu žádaných oborů, ale podporovat jejich vzdělávání i směrem k větší „multifunkčnosti“ ve smyslu flexibility a uplatnění na oproti minulosti velice dynamicky se měnícím trhu práce. Dnešní studenti se budou během svého profesního života pravděpodobně muset umět stále učit novým dovednostem a budou muset umět komunikovat prostřednictvím rozvinutých technologií i na nižších pozicích, často tam, kde se dnes zaměstnanci bez těchto znalostí ještě obejdou. Jednou ze základních dovedností tak bude flexibilita a především schopnost učit se, ne jen biflovat a konzumovat informace, ale hlavně je umět prakticky využít a vědět, kde je čerpat.

Obecně dokument konstatuje nedostatek kvalifikované pracovní síly pro dělnické profese, což souvisí také s faktem vyhybání se těmito profesím mladou generací. Důsledkem toho je „stárnutí“ některých profesí a nutnost zajištění pracovní síly ze zahraničí. Nositelem aktivity jsou zaměstnavatelé (nejde jen o podnikatele, ale i státní správu a státní instituce či zdravotnická zařízení – ti všichni potřebují

kvalifikované pracovníky v daných profesích), kteří by měli umět ve spolupráci s vzdělávacími institucemi snažit již během studia zapojit studenty do praxe a současně zatraktivnit dané obory nejen prostřednictvím marketingu, popularizace, ale také mzdových a dalších opatření. Současně je také třeba popularizovat možnosti podnikání a podnikavost tak, aby mladí lidé neodcházeli z kraje mimo něj za atraktivnějšími pracovními příležitostmi, ale aby byli mladí schopní sami se stát nositeli nových nápadů, know how. A to ať již v oblasti startapů, ale i jako nositelé změn v již existujících institucích a firmách.

Regionální inovační strategie Olomouckého kraje hodnotí problematiku odborného vzdělávání následovně:

Nejnadanější mladí lidé odchází za studiem mimo Olomoucký kraj, přičemž velká část z nich se po studiích nevrací zpět do kraje.

Omezená nabídka atraktivních pracovních příležitostí (nejen v průmyslu) vede mnoho absolventů (nejen) špičkových oborů UPOL k hledání zaměstnání (seberealizace) mimo Olomoucký kraj. Někteří podnikatelé přesunují své firmy či jejich znalostně intenzivní aktivity mimo Olomoucký kraj (zaznamenány zejména případy přesunu do Brna).

Odlíšná oborová specializace výzkumu a vzdělávání na UPOL a zaměření místního průmyslu. Jakkoliv existují výjimky (např. optika, zdravotnictví, zemědělství, informační technologie, farmacie, chemie a částečně potravinářský průmysl), dominantní poptávka podnikového sektoru (zejména průmyslu) v kraji se do značné míry nepotkává s nabídkou vzdělávání v přírodních, technických, společenskovedních a ekonomicko-manažerských oborech.

Specializovaná stipendia – tento nástroj motivuje talentované mladé lidi z kraje i ostatních regionů ČR ke hledání pracovního uplatnění ve firmách na území Olomouckého kraje. Základem podpory je spolufinancování stipendií VŠ studentů ze strany veřejné samosprávy v regionu. Účinek tohoto nástroje bude dvojitý – zvýšení motivace místních firem využívat podniková stipendia jako nástroj pro vyhledávání a získávání talentovaných absolventů VŠ, příp. absolventů středních odborných škol a odborných učilišť, doplnění omezených zdrojů místních MSP usilujících o získání talentovaných absolventů VŠ. Z hlediska očekávaných přínosů tohoto nástroje je důležité, že cíleným výběrem podpořených studentů / firem lze ovlivnit oborovou či územní koncentraci přínosů tohoto nástroje v rámci regionu. Formy a obsah spolupráce „student – zaměstnavatel – škola“ se budou postupně rozvíjet s tím, jak implementující instituce bude získávat zpětnou vazbu ze strany firem i studentů.

Vytvoření/Rozvoj nových mezioborových studijních programů – vysoké školy v kraji rozšíří nabídku studia vybraných mezioborových programů (zejména kombinace technických, ekonomických a humanitních směrů) tak, aby místní firmy mohly získat absolventy lépe připravené na rostoucí interdisciplinaritu požadavků v klíčových oborech kraje. Podaří-li se takto vytvořit nové atraktivní studijní obory, může toto opatření významně přispět k získání talentovaných studentů i z jiných krajů. Významně do této oblasti mohou promluvit vnitřní akreditace (UPOL), které usnadňují co největší propojení na praxi a umožňují pružnější zavádění oborů.

„Podnikatelský trénink“ – specializovaná výuka, školení a / nebo soutěže. V této prioritní oblasti se jedná o nástroje pro žáky základních škol a SŠ / VŠ studenty. Inspirací pro žáky ZŠ a studenty SŠ může být nizozemský nástroj Kids and Science (www.kidsandscience.org), kde jsou dva programy „InventorClass“ a „You@18“. První funguje v zásadě jako soutěž o nejlepší nápady, které změní současný svět (v předem definovaných oblastech). Druhý (You@18) funguje tak, že žáci / studenti pracují v průběhu jednoho týdne na detailní predikci toho, jak bude svět ve vybrané oblasti (např. doprava, zemědělství apod.) vypadat, když jim bude 18 let. Opět pro tuto oblast vymýšlí a vyvíjí nejlepší řešení (produkt) a v soutěži odborná komise hodnotí a odmění nejlepší. Oba programy jsou realizovány ve spolupráci se školami a práce žáků / studentů probíhá v rámci času na výuku.

2.3.2 SWOT analýza

S – vnitřní - silné stránky	W – vnitřní - slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - flexibilita při tvorbě ŠVP - možnost přizpůsobit se vzdělávacím potřebám zaměstnavatelů a posílit praktické vyučování - schopnost škol úspěšně realizovat projekty (včetně šablon) - schopnost škol uzavírat smlouvy se zaměstnavateli např. praxe žáků ve firmách - schopnost škol získávat od spolupracujících zaměstnavatelů materiální výpomoc - schopnost škol lépe provázat teoretickou a praktickou výuku a posílit kontakt žáků i učitelů s reálným pracovním prostředím - schopnost škol realizovat společné vzdělávací a jiné projekty, soutěže, kroužky a další volnočasové aktivity nejen pro žáky vlastní školy - schopnost dobře prezentovat školu 	<ul style="list-style-type: none"> - při spolupráci se zaměstnavateli se využívají, jen určité formy- exkurze, přednášky, individuální praxe žáků, realizace praktického vyučování, stáže pro učitele, společné náborové aktivity – odvíjí se to od druhu školy - slabá vnitřní motivace žáků a spoluzodpovědnost za výsledky svého vzdělávání (nestačí omezovat tento přístup na jen na tzv. “nadané”) - při realizaci praxe, praktického vyučování u firem žáci vykonávají pouze pomocné/nekvalifikované práce - chybí pocit sounáležitosti se školou ze strany rodičů a absolventů školy (někdy i vlastních pracovníků) - školy přijímají žáky s nedostatečnými předpoklady – berou všechno, výsledkem je malý zájem žáků o osobní rozvoj, vzdělávání i následnou praxi v oboru - velká administrativní náročnost projektů a jejich realizace - v dlouhodobém horizontu snižuje motivaci se zapojovat do projektů - neochota učitelů odborných předmětů a odborného výcviku se dále vzdělávat - mnohdy překážky na straně školy (suplování, finance) - malý zájem škol o obory LO, které kombinují požadavek zaměstnavatelů na praktičnost a požadavek rodičů na maturitu - nedostačující materiálně technické zázemí škol - rychlé zastarávání materiálně technického vybavení a chybějící model udržitelného financování jeho obnovy (stávající vybavení bylo pořízováno většinou z projektů) - vysoká finanční náročnost zdravotních prohlídek a pojištění žáků školy před vstupem na pracoviště zaměstnavatele - zrychlující se technologický vývoj vyvolává potřebu získávání nových dovedností a aktualizaci stávajících dovedností PP
O – vnější - příležitosti	T – vnější - hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - důsledné a efektivní propojování teoretických a praktických složek výuky - zajišťování kvality jako základu spolupráce školy a zaměstnavatelů - rostoucí ochota zaměstnavatelů vstupovat do dlouhodobé spolupráce se školou 	<ul style="list-style-type: none"> - finanční podhodnocení učitelů je v porovnání s odborníky ve stejném oboru u zaměstnavatelů, i když učitel by měl být odborníkem a navíc pedagogem - neochota zaměstnavatelů uvolňovat pro výuku své odborníky - zrychlující se technologický vývoj (vyvolává potřebu získávání nových dovedností a

<ul style="list-style-type: none"> - podpora motivace žáků k získávání odborné zkušenosti i nad rámec povinné odborné praxe/výcviku ve škole (brigády, stáže, soutěže, kroužky, dobrovolnická činnost, atd.) - lepší finanční ohodnocení učitelů vedoucích k vyšší prestiži i společenskému respektu profese - získávání odborníků ve firmách, kteří by se mohli podílet na vzdělávání žáků - účast odborníků z firem u závěrečných zkoušek - přetrvávající podpora profesního i osobního rozvoje pedagogických pracovníků – DVPP, stáže, tandemová výuka, hospitační činnost - schopnost zajistit vzdělání v méněčetných oborech 	<p>aktualizaci stávajících dovedností pedagogických pracovníků)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaměstnavatelé mají nedostatečnou znalost vzdělávacích programů škol - z toho plyne omezená schopnost podílet se na praktickém vzdělávání - malý zájem žáků/rodičů o prakticky orientované obory - systémová propast mezi obory E, H a L0 na jedné straně a M na straně druhé (což pokračuje preferencí VŠ před VOŠ)
---	---

Jak pomocí silných stránek využít příležitosti?

- Využít nabídky možností spolupráce s různými relevantními partnery.
- Zhodnotit již získané zkušenosti SŠ a VOŠ v projektech.
- Zvýšit informovanost veřejnosti o činnosti škol, lepší marketing.
- Zlepšit postavení škol na trhu vzdělávání včetně financování a zvýšit jejich respekt k požadavkům na trh práce.

Jak využít příležitosti k odstranění slabých stránek?

- Využít vhodné nástroje a dobré praxe školy k informování žáků, veřejnosti o PTV k naplnění oborů PTV.
- Připravit vhodné projekty pro moderní vybavení školy a kompetence pedagogů.
- Využít potenciálu školy – odborných pedagogů i materiálního zázemí ve prospěch podpory OV
- rozvíjet odborné kompetence pedagogických pracovníků.
- Zvýšit informovanost veřejnosti o činnosti škol, zlepšit marketing vzdělávání.
- Zabezpečit další finanční zdroje pro školu, vycházející z její vedlejší činnosti.
- Umožnit seberealizaci pedagogů v oblasti podpory.
- Zhodnotit již získané zkušenosti SŠ a VOŠ v projektech.
- Zvýšit objem projektů hrazených z EU zaměřených na podporu.

Jak využít silné stránky k odvrácení hrozeb?

- Aktualizace oborové nabídky školy a inovace ŠVP dle požadavků trhu práce.
- Využít dobré praxe školy a materiálního vybavení pro informovanost veřejnosti a nábor žáků.
- Zhodnotit již získané zkušenosti SŠ a VOŠ v projektech.
- Zvýšit respekt SŠ a VOŠ k požadavkům trhu práce.
- Společenský přínos - rozvoj spolupráce se sociálními partnery, získat nová partnerství.
- Přínos pro kraj, obce a jednotlivce, firmy.

Jak snížit hrozby ve vztahu k slabým stránkám?

- Neustálou medializací PTV informovat veřejnost, využívat moderní formy (sociální sítě).
- Investovat do rozvoje a údržby materiálního vybavení a personálního zajištění PTV.
- Zvýšit zájem ředitelů škol, zejména pedagogů k aktivnímu přístupu v podpoře PTV.
- Zvýšit informovanost o benefitech PTV.
- Motivovat pedagogy se dále vzdělávat ve své odbornosti.

- Zvýšit spolupráci s ÚP k poskytování informací k uplatnitelnosti v technických povoláních.
- Zvýšit informovanost SŠ a VOŠ o možnostech realizovat projekty zaměřené na podporu PTV a hrazených z EU.
- Posílit marketing orientovaný na podporu PTV.

2.3.3 Identifikace problémů, jejich příčin a stanovení cílů

Identifikace základních problémů, se kterými se v oblasti podpory odborného vzdělávání včetně **spolupráce škol a zaměstnavatelů** Olomoucký kraj potýká, včetně stanovení příčiny a žádoucí změny:

Z pohledu úřadu práce nebyla spolupráce škol a zaměstnavatelů řešena. Nicméně tento problém je v současné době identifikován. Úřady práce řeší pouze důsledky nastalé situace (absence kvalifikačních potřeb absolventů škol, absence praxe).

Řešení:

- zatraktivnění a zpopularizování odborného školství (podpora výchovných/kariérových poradců na základních školách)
- spolupráce kariérových poradců na ZŠ s příslušnými úřady práce
- využívání sofistikovaných nástrojů pro orientaci kariérových poradců na trhu práce – reakce na predikce trhu práce (odhady budoucího vývoje na základě dat)
- zvýšení podílu praktického vyučování v ideálním případě na odborných pracovištích a jeho zkvalitnění
- zajistit, aby všeobecně vzdělávací předměty a odborná teorie měly průpravný charakter pro praktické vyučování
- rozvíjet spolupráci škol a zaměstnavatelů ve stávajícím systému a posilovat v něm tzv. prvky duálního vzdělávání, v praxi by to znamenalo aktivní zapojení zaměstnavatelů do vzdělávacího procesu žáka na základě dobrovolnosti, které by se dělo na základě smlouvy zaměstnavatele se školou
- personálně zajistit kvalitní spolupráci škol a firem – zavedení pozice koordinátora spolupráce, vzdělávání instruktorů, stáže učitelů
- aplikace důsledně úplného cyklu kvality – plánování-realizace-zhodnocení-revize – na celou oblast spolupráce (od ŠVP, po konkrétní praxi žáka)
- zajistit udržitelný model financování
- regionálně vyvážená struktura škol a jejich oborová nabídka
- při schvalování oborů na školách dbát na potřeby trhu práce a na skladbu oborů v daném regionu
- vytvořit jednoduchou strukturu poradního trvalého dobrovolného „poradního orgánu“ s dlouhodobou udržitelností a kontinuitou, který by se k dané oblasti fundovaně vyjadřoval (např. prostřednictvím již existujících struktur Olomouckého kraje či paktu zaměstnanosti (kde je signatářem Olomoucký kraj, KHK OK, Úřad práce KrP Olomouc, Svaz průmyslu a dopravy a ČMKOS) atd.
- současně je nutné posílit odborné personální zázemí škol, rozšířit jejich vybavenost a podpořit zavedení nových technologií ve výuce, zde provázat spolupráci s firmami a dalšími zaměstnavateli tak, aby byli ochotní co nejvíce podílet na výuce pro praxi
- ŠVP a záměr rozvoje dané školy by měl reflektovat vzdělávací podmínky v dané škole a současně potřeby a specifika regionálního trhu práce

Spolupráce mezi školami a firmami v regionu musí mít konkrétní podobu a spolupráci s cílem vytvořit sociálních vazby mezi studenty a firmou např. také exkurze do firem a seznámení s prací jednotlivých zaměstnanců – zvláště u žáků ZŠ by mělo docházet k prolomení stereotypů o práci v technických oborech. Východiskem z této situace může být i různá forma stipendií jak ze strany firem, tak ze strany zřizovatele škol.

Prvořadým problémem je včasné zajištění kvalifikačních potřeb pro firmy v souladu s potřebami trhu práce (analýza kvalifikačních potřeb x dokončení optimalizace škol).

Sumarizace, vyhodnocení a specifikace kvalifikačních potřeb zaměstnavatelů je nutnou podmínkou k možným úpravám rámcových, potažmo školních vzdělávacích programů. Stávající proces tvorby nových rámcových vzdělávacích programů nebo úpravy platných RVP je poměrně složitý a náročný. Zjednodušením legislativního procesu by byl vytvořen prostor pro adekvátní reakce škol na aktuální potřeby zaměstnavatelů ve vazbě na očekávané kompetence absolventů odborných škol. Novinkou se mohou stát mezioborové studijní programy, jejichž absolventi získají během studia takové kompetence, jež jim umožní pružnější reakci na potřeby zaměstnavatelů a zvýší možnosti uplatnitelnosti na trhu práce.

Důležitou roli při spolupráci škol a zaměstnavatelů mají úřady práce. Aktivní podpora za pomoci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (příspěvky na podporu zaměstnávání absolventů škol, příspěvky mentorům, rekvalifikace) pomáhá implementovat absolventy škol na trh práce.

Příkladem dobré praxe může být i pořádání Burzy práce a vzdělání v Olomouckém kraji, kde se již pátým rokem představují firmy, kterým dlouhodobě chybí kvalifikovaná pracovní síla a střední školy (příp. i vysoké), na kterých je možné nedostatkové vzdělání získat. Součástí burzy je i kulatý stůl pro výchovné poradce a ředitele základních škol. Tuto burzu organizují Krajská hospodářská komora Olomouckého kraje, Svaz průmyslu a dopravy ČR a Úřad práce ČR Krajská pobočka v Olomouci.

2.4 Rozvoj kariérového poradenství

Kariérové poradenství je spektrum činností, které umožňují občanům všech věkových kategorií a v každém okamžiku svého života identifikovat své možnosti, dovednosti a zájmy, dělat smysluplná vzdělávací a profesní rozhodnutí a řídit svou individuální dráhu v oblasti vzdělávání, práce a v dalších situacích, v nichž jsou tyto možnosti a dovednosti získávány a/nebo používány.

Aby byl dospívající člověk schopen uskutečnit zodpovědnou volbu povolání, musí posoudit nejen své osobní předpoklady pro výkon zvoleného povolání, ale také poznat trh práce a jednotlivá povolání. Profesní orientaci a zejména prvotní volbu povolání zajišťují odborná zařízení výchovného poradenství, školy, podniky a úřady práce.

Prvotní volba povolání zahrnuje rozhodování o celkové profesní orientaci, hledání vhodného studijního či učebního oboru a výběr konkrétní školy.

Závažným nedostatkem volby povolání patnáctiletých žáků je jejich **nízká připravenost pro toto důležité životní rozhodnutí**. Za nepříznivé faktory lze považovat:

- malou informovanost žáků o světě práce a jednotlivých povoláních, o nezbytných podmínkách zdravotních, o požadovaných znalostech a dovednostech a především o skutečném výkonu povolání a jeho perspektivách na trhu práce
- neznalost školského systému (nároky jednotlivých typů a stupňů škol, jejich učební plány, zaměření aj.)
- nedostatečný stupeň sebepoznání, tj. přehled o vlastních schopnostech, o nadání, způsobilosti, fyzických a psychických předpokladech aj.
- krátkodobou perspektivní orientaci (tj. zaměření převážně na bezprostřední cíle) a nejasné představy dospívajících o vlastní budoucnosti

Sledovaná oblast rozvoj kariérového poradenství se zaměřuje zejména na prevenci **prostřednictvím kariérového vzdělávání** a nabývání dovedností pro řízení vlastní kariéry, které jsou považovány za žádoucí výsledek. Na kariérovém poradenství ve školách se podílejí zejména výchovní poradci, školská poradenská zařízení, která poskytují zvláště pedagogicko-psychologickou pomoc při volbě vzdělávací

dráhy, a informační a poradenská střediska, která se nacházejí na okresních kontaktních pracovištích Úřadu práce ČR a poskytují především odbornou poradenskou pomoc při volbě a změně povolání. Kromě toho mohou žáci a studenti využívat řadu dostupných online zdrojů, zejm. internetový portál www.infoabsolvent.cz, který vznikl v rámci evropského projektu VIP Kariéra.

Olomoucký kraj (OK) také každoročně pořádá prezentační výstavu oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje SCHOLARIS a společně s Úřadem práce se podílí na vydání a distribuci atlasů školství s přehledem oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol OK. Základním školám také Olomoucký kraj poskytuje propagační materiál, kterým podporuje zájem o učební obory požadované na trhu práce. Tradici získává v OK také BURZA PRÁCE A VZDĚLÁNÍ, kde jsou pořadateli i vystavujícími hosty (Olomoucký kraj, krajská pobočka Úřadu práce ČR v Olomouci, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Krajská hospodářská komora OK, zaměstnavatelé, střední školy, vyšší odborné školy, vysoké školy) poskytovány kompletní informace z oblasti plánování a realizace profesní volby.

Nejvýznamnější úlohu v kariérovém poradenství na školách hraje výchovný poradce, který v rámci specializované činnosti poskytuje zejména kariérní informace (o studijních příležitostech, zaměstnáních, kariérních postupech, trendech a podmínkách trhu práce, vzdělávacích institucích apod.), dále kariérovou výchovu, která pomáhá pochopit studentům jejich motivace a hodnoty a porozumět tomu, jak mohou být ve společnosti prospěšní, která zahrnuje i vlastní kariérové poradenství, jež pomáhá porozumět vlastní identitě a činit uvědomělá rozhodnutí ohledně povolání. Výchovní poradci získávají kvalifikaci pro svou činnost na školách specializovaným studiem pro výchovné poradce dle §8 vyhlášky č. 317/2005 Sb. ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů, které v Olomouckém kraji poskytuje Pedagogická fakulta Univerzity Palackého. Výchovní poradci zde mohou také dále zvyšovat svou kvalifikaci v oblasti kariérového poradenství v kurzech CŽU zaměřených na pedagogickou diagnostiku, pedagogicko-psychologické či speciálně-pedagogické aspekty poradenství apod.

Nedílnou součástí aktivní politiky zaměstnanosti OK je i poradenství pro uchazeče a případně také zájemce o zaměstnání zajišťované poradci Úřadu práce, příp. dalšími poradenskými zařízeními.

2.4.1 Analýza strategických dokumentů

Důraz na potřebu a podporu rozvoje kariérového poradenství v OK je zmiňován v řadě strategických dokumentů.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2016-2020 (DZ 2016-2020) je základním strategickým dokumentem v oblasti vzdělávání a je zpracováván jednou za čtyři roky. Dlouhodobý záměr pro následující období bude připravován v roce 2019 a schválen v následujícím roce. Při jeho přípravě bude kladen důraz na soulad s KAP 2019-2021.

DZ 2016-2020 navrhuje pro oblast dalšího rozvoje kariérového poradenství následující opatření:

- a) Zajistit organizaci prezentační výstavu oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje
- b) Podílet se i nadále na vydávání atlasů školství.
- c) Informovat veřejnost o podpoře Olomouckého kraje žákům učebních oborů požadovaných na trhu práce.

d) Organizovat setkání výchovných poradců základních škol Olomouckého kraje, pravidelně alespoň 1x ročně informovat výchovné poradce o aktuální situaci na trhu práce, podmínkách přijímacího řízení atd.

V rámci **Strategie ITI Olomoucké aglomerace** byly definovány tyto potřeby v oblastech Olomouc, Přerov, Prostějov (které však kopírují podmínky v oblasti vzdělávání v rámci celého kraje), které zároveň definují nově vznikající potřeby i pro oblast poskytování kariérového poradenství:

- žáci středních a vyšších odborných škol v rámci Olomoucké aglomerace nejsou dostatečně podporováni a motivováni ke studiu na navazujících technických oborech, což má za následek nedostatek kvalifikované pracovní síly v technických a přírodovědných oborech
- odborné kompetence absolventů jsou v současnosti na relativně nízké úrovni a v konečném důsledku neodpovídají požadavkům firem, uplatnitelnost žáků a studentů na trhu práce je tak snižována a absolventi základních, učňovských a středních škol jsou ve větší míře ohroženi nezaměstnaností
- nízká míra podnikatelských kompetencí u absolventů VŠ, nesoulad oborové nabídky VŠ s potřebami trhu práce, absence VŠ technického směru

Podle **Regionální inovační strategie Olomouckého kraje** (2011) je potřebné žáky a studenty seznamovat se skutečnou situací na trhu práce a vybraných oborech (podmínkami práce, odměňování, možností osobního rozvoje). Vedle osobní motivace dětí a jejich rodičů je tím také podpořeno snižování rozdílů mezi potřebami firem a výstupem ze systému vzdělávání. Navrhovaným nástrojem je propagace podnikavosti, kreativity a aktivity dětí. Tuto úlohu by na školách měli částečně zastávat rovněž výchovní poradci v rámci kariérové výchovy.

Podle závěrečné zprávy **Vyhodnocení přínosů vybraných intervencí NSRR v návaznosti na realizaci programového dokumentu ROP Střední Morava** (2016) je potřebná efektivnější podpora spolupráce škol se zaměstnavateli tak, aby žáci a studenti odcházeli lépe kompetenčně vybaveni pro současný trh práce. Žáci středních a vyšších odborných škol nejsou dle zprávy dosud dostatečně podporováni a motivováni ke studiu v navazujících technických oborech, což má za následek nedostatek kvalifikovaných sil v této oblasti.

2.4.2 SWOT analýza

S – vnitřní - silné stránky	W – vnitřní - slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - škola dobře zná své klienty – žáky, rodiče, - škola poskytuje komplexní poradenské služby, jejichž cílem je pomáhat při rozhodování v otázkách vzdělávání, profesní přípravy, volby zaměstnání a rozvoji kariéry - škola prostřednictvím kariérového poradenství organizuje – exkurze do firem, besedy se zaměstnavateli, odbornou praxi, odborný výcvik, aj. - školy prostřednictvím realizace projektů konají aktivity zaměřené na osobnostní rozvoj PP - péče školy prostřednictvím kariérového poradenství o žáky ohrožené předčasným odchodem ze vzdělávání - péče školy o nadané žáky 	<ul style="list-style-type: none"> - některé školy zatím nedostatečně informují své klienty o využívání kariérového poradenství - školy nemají dostatek informací z oblasti kariérového poradenství - výchovný poradce supluje kariérového poradce, má omezenou časovou kapacitu k výkonu této činnosti - na kariérovém poradenství nespolupracuje celý pedagogický sbor - kariérového poradenství se ve většině škol obvykle zaměřuje pouze na informace volbu povolání - chybí užší spolupráce třídního učitele s kariérovým poradcem - třídnické hodiny se nevyužívají pro KP, - školy nemají informace o svých absolventech z hlediska úspěšnosti - chybějící přehled kariérních poradců o aktuálním stavu trhu práce po ukončení SŠ
O – vnější - příležitosti	T – vnější - hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - realizace aktivit, které mají pomoci studentům ujasnit si vlastní kariérní cíle a porozumět světu práce - možnost využití kariérové poradenství k individuálnímu i skupinovému poradenství - metodická pomoc kariérového poradceučitelům při zjišťování, sledování a rozvíjení individuálních dispozic žáků, které mohou být významné pro volbu jejich studijní a životní dráhy - účinná spolupráce KP s kontaktními pracovišti Úřadu práce ČR, které se zabývají poskytováním poradenských služeb v oblasti pracovního profesního poradenství směřující k volbě povolání, zaměstnání či vzdělávání - aktivní využívání informačních zdrojů kontaktních pracovišť ÚP ČR - popisy povolání, videoklipy o povoláních, informační příručky o školách a oborech vzdělání, propagační brožury a letáky jednotlivých škol, počítačové programy pro volbu povolání a pro výběr ze vzdělávací nabídky - možnost jasného vymezení pozice kariérního poradce v legislativě a financování škol - probíhající revize RVP - kariérové poradenství jako jedno z prioritních témat KAP 	<ul style="list-style-type: none"> - slabá motivace k využívání kariérového poradenství - nedostatečná informovanost cílových skupin – žáci, rodiče - chybějící legislativní ukotvení pozice kariérového poradce - chybějící dlouhodobé a udržitelné financování pozice kariérového poradce a kariérového poradenství ve škole - chybějící standard kvality profese kariérového poradce ve škole vč. kompetenčního a profesního profilu - chybějící studium kariérového poradenství na VŠ připravujících pedagogické pracovníky a specializační studium - nedostatek kvalifikovaných lidí ve škole, kteří kariérového poradenství umí - zautomatizované uvažování o pozici kariérového poradce jakožto o pozici jednoho vyčleněného pracovníka - kariérové poradenství by měl zajišťovat celý pedagogický sbor

Jak pomoci silných stránek využít příležitosti? (S-O hodnocení)

- Využít znalosti rodiny a dítěte ke kariérovému poradenství.
- Využívat spolupráci s pracovišti úřadu práce v poskytování poradenských služeb směřujících k volbě povolání.
- Formou exkurzí do firem, odbornou praxí a besed s regionálními zaměstnavateli pomoci studentům ujasnit si vlastní kariérní cíle a porozumět světu práce.

Jak využít příležitosti k odstranění slabých stránek? (W-O hodnocení)

- Rozvíjet spolupráci kariérového poradce s třídními učiteli při zjišťování, sledování a rozvíjení individuálních dispozic žáků.
- Nastavit spolupráci kariérového poradce s třídními učiteli při volbě povolání a budoucí kariéře.
- Využívat informačních zdrojů kontaktních pracovišť ÚP ČR o aktuálním stavu trhu práce.

Jak využít silné stránky k odvrácení hrozeb? (S-T hodnocení)

- Formou spolupráce s rodiči žáka zlepšit motivaci k zapojení do kariérového poradenství.
- Zapojením školy do některých projektů zajistit kvalifikaci kariérového poradce a oddělení jeho pozice od výchovného poradce.
- Využít spolupráci kariérového poradce s pedagogickým sborem k pomoci žákům ohroženým předčasným odchodem ze školy.

Jak snížit hrozby ve vztahu k slabým stránkám? (W-T hodnocení)

- MŠMT by mělo po schválení novely zákona o pedagogických pracovnících urychleně zajistit standard ke specializovanému studiu kariérového poradenství a tím zajistit potřebné vzdělání a kvalifikaci kariérových poradců.
- Dostatečně informovat žáky a rodiče o možnosti kariérového poradenství a tím zvýšit zájem žáků o budoucí kariéru.
- Zajistit spolupráci kariérového poradce s celým pedagogickým sborem s cílem motivovat žáky a rodiče k zájmu o budoucí kariéru.

2.4.3 Identifikace problémů, jejich příčin a stanovení cílů

Hlavní problémy rozvoje kariérového poradenství jsou spatřovány v následujících oblastech:

- legislativa, která nevytváří podmínky pro dostatečnou kapacitu (financování) příslušných poradenských pracovníků ve školách, tzv. šablony sice umožňují financování kariérového poradce, ale tento dosud není v zákoně
- nedostatečná časová kapacita výchovného poradce na ZŠ, SŠ pro oblast kariérového poradenství (nutnost oddělení výchovného poradenství od kariérového)
- úzké pojetí kariérového poradenství na ZŠ (volba oboru, přihláška na SŠ) – chybějící přehled kariérních poradců o aktuálním stavu trhu práce po ukončení ZŠ
- úzké pojetí kariérového poradenství na SŠ (obor/profese už dána výběrem SŠ, přihláška na VŠ, zpracování životopisu) – chybějící přehled kariérních poradců o aktuálním stavu trhu práce po ukončení SŠ
- kariérového poradenství se ve většině škol obvykle zaměřuje pouze na informace „kam po škole“
- chybějící oblast kariérového poradenství na školách směrem k samostatnému podnikání, chybějící přehled kariérních poradců o možnostech zahájení samostatného podnikání
- v ČR chybí specializované studium kariérového poradenství na vysokých školách a specializační studium
- nedostatečná spolupráce rodičů s kariérovými poradci na školách (nedocení role kariérového poradce při volbě povolání dítěte)
- nedostatečná informovanost obyvatel o formách a možnostech kariérového poradenství, dostupné nejen ve školách a na úřadech práce, ale také poradenství poskytované jinými profesionály
- neexistující propojení kariérovým poradců s trhem práce a jeho aktuálními potřebami.
- chybí provázanost celého pedagogického sboru s kariérovým poradcem - kariérové poradenství by měl zajišťovat celý pedagogický sbor; chybí užší spolupráce třídního učitele s kariérovým poradcem – slabá informovanost, znalost klientů

Jako hlavní příčiny přetrvávajících problémů v oblasti kariérového poradenství se jeví nedokončená optimalizace škol, sdružování pozice kariérového poradce s výchovným poradenstvím, malá nebo **téměř nulová znalost školních poradců o situaci na trhu práce a jeho aktuálních potřebách**, malá propagace technických oborů, pomalá reakce školství na změny situace potřeb trhu práce, důraz na získávání hlavně teoretických znalostí ve školách, nedostatečná propagace a podpora technických oborů, systém financování činnosti kariérových poradců na školách, nedostatečný prostor a nabídka možností studia pedagogických pracovníků v oblasti kariérového poradenství a v oblasti podnikání a podnikavosti a v neposlední řadě neochota rodičů spolupracovat při volbě povolání se školním poradcem.

Analýzou strategických dokumentů byly stanoveny hlavní rozvojové cíle v oblasti kariérového poradenství takto:

- další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kariérového poradenství – inovace kvalifikačního vzdělávání Výchovný poradce (implementace témat trhu práce, potřebných oborech, nezaměstnanosti v regionu ad.)
- další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kariérového poradenství – vytvoření kurzů pro výchovné poradce zaměřené na témata v oblasti analýzy trhu práce, požadovaných oborech v regionu, vývoji nezaměstnanosti, výchovy v oblasti zahájení samostatného podnikání ad.
- metodická podpora pro tvorbu a realizaci komplexního školního poradenského plánu: kariérové vzdělávání, využívání kariérových informací, individuální poradenství a další příbuzné aktivity.

- nástroje neformálního vzdělávání výchovných poradců v oblasti kariérového poradenství – budování spolupracující sítě výchovných poradců škol, sdílení příkladů dobré praxe, spolupráce s rodiči
- spolupráce výchovných poradců a Úřadu práce (mapování trhu práce, sledování trendů, uplatnitelnosti absolventů škol, mapování motivací a potřeb absolventů)
- rozvoj spolupráce výchovných poradců s firmami – prezentace na burzách práce, společná organizace stáží ve firmách; vzájemná spolupráce na propojení potřeb zaměstnavatelů a kompetencí žáků škol; spolupráce s firmami poskytujícími poradenství v dalším vzdělávání a kariéře v rámci profesní dráhy zaměstnanců
- rozvoj vzdělávání pro pedagogické pracovníky škol v oblasti kariérového poradenství tak, aby základní kariérové poradenství mohl realizovat například třídní učitel, který má k žákům nejbližší

2.5 Rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání

Celoživotní učení (CŽU) zahrnuje učení během celého života. Celoživotní učení představuje zásadní změnu pojetí celého vzdělávání, kdy všechny možnosti učení – ať už v tradičních vzdělávacích institucích v rámci vzdělávacího systému či mimo ně – jsou chápány jako jediný propojený celek, který dovoluje rozmanité a četné přechody mezi vzděláváním a zaměstnáním a který umožňuje získávat stejné kvalifikace a kompetence různými cestami a kdykoli během života. Může být realizováno organizovanou formou (formální), prostřednictvím individuální zájmové činnosti (neformální) nebo spontánně, bezděčně (informální). Celoživotní učení zahrnuje veškeré činnosti lidské aktivity, tzn. profesní, občanské i zájmové. Formalizovaný vzdělávací systém, jak jej známe dnes, vytváří pro toto pojetí celoživotního učení nezbytné základy, tvoří však jen jednu jeho část. Celoživotní učení má člověku poskytovat možnost vzdělávat se v různých stadiích svého rozvoje až do úrovně svých možností v souladu s vlastními zájmy, úkoly a potřebami. Celoživotní učení nelze ztotožňovat se vzděláváním dospělých, přestože vzdělávání dospělých je jednou z jeho z nejvýznamnějších složek.

Patří sem nepovinná i povinná školní docházka, rekvalifikace, kurzy, vzdělávání dospělých, řízení kariéry a profesní seniorita, následně vzdělávání seniorů (tzv. univerzita třetího věku) apod. Je realizováno různými organizacemi, které se zaměřují na různé skupiny a nabízejí kurzy různého zaměření.

2.5.1 Analýza strategických dokumentů

Klíčové strategické dokumenty na krajské úrovni hodnotí oblast rozvoje škol jako center CŽU následujícím způsobem.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2016-2020:

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2016-2020 je základním strategickým dokumentem v oblasti vzdělávání a je zpracováván jednou za čtyři roky. Dlouhodobý záměr pro následující období bude připravován v roce 2019 a schválen v následujícím roce. Při jeho přípravě bude kladen důraz na soulad s KAP 2019-2021.

Význam dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení je v Olomouckém kraji vnímán jako významná priorita rozvoje. Je nutné získávat nové znalosti a dovednosti v rámci adaptace na měnící se životní podmínky. Potřeba kvalitního systému dalšího vzdělávání se zvyšuje také v důsledku potřeb zaměstnavatelů, kteří stále častěji nemohou na trhu práce najít pracovní sílu s vhodnou kvalifikací a

další vzdělávání je cesta, jak takovou sílu v relativně krátkém časovém horizontu získat. Stejně tak se potřeba kvalitního dalšího vzdělávání zvyšuje také v souvislosti s neustále se zvyšujícím tempem rozvoje informačních a komunikačních technologií. Přesto Česká republika patří k zemím, které mají relativně nízké procento účastníků dalšího vzdělávání ve srovnání s ostatními zeměmi EU. K řešení této problematiky přispívá velkou měrou snaha transformovat školy na centra celoživotního učení a zmírnit tím dopady poklesu žáků na středních školách. K této transformaci škol pomáhají prostředky ze strukturálních fondů Evropské Unie.

Přijetím strategického rámce **Vzdělávání a odborná příprava 2020** (ET 2020) se ČR přihlásila k dosažení evropské referenční úrovně a to 15 % dospělých, kteří se mají v roce 2020 účastnit dalšího vzdělávání. Nabídku dalšího vzdělávání poskytují vysoké školy, střední školy, soukromé i podnikové vzdělávací instituce Olomouckého kraje.

Jedním z hlavních úkolů pro budoucí období bude využití systému financování a dalšího rozvoje systému uznávání podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání dle Národní soustavy kvalifikací a vyhlášky č. 176/2009 Sb.

Každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona upravujícího zaměstnanost může využít systému uznávání založeného na zákoně o uznávání výsledků dalšího vzdělávání a Národní soustavě kvalifikací.

Cílem Olomouckého kraje je i nadále rozvíjet a podporovat tento systém uznávání a dále ho propojovat s dalšími kvalifikačními systémy tak, aby se rozšiřovala jeho univerzální uplatnitelnost a podpořit také další rozvoj sítě škol, které poskytují vzdělávací služby dospělým – Center celoživotního učení. Neméně důležitá je také spolupráce škol a jiných poskytovatelů dalšího vzdělávání na zajištění kvalitní nabídky dalšího vzdělávání v Olomouckém kraji.

Hlavním úkolem pro následující období bude zvýšení dostupnosti a kvality dalšího vzdělávání, rozvinutí podpory především s ohledem na nízko kvalifikované a sociálně znevýhodněné občany zejména kvůli jejich lepšímu uplatnění na trhu práce a podpora rozvoje systému uznávání předchozího vzdělávání a učení a také další rozvoj sítě škol – Center celoživotního učení v kraji. V oblasti kvality dalšího vzdělávání jsou nezbytné sledovat 4 okruhy – kvalita lektorů dalšího vzdělávání, kvalita metodické práce a studijních materiálů, kvalita doplňkových a poradenských služeb pro účastníky dalšího vzdělávání a kvalita a vybavenost prostor pro vzdělávání.

Nositelem a koordinátorem činnosti sítě škol je **Centrum uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje** (CUOK), které poskytuje nabídku vzdělávacích služeb dospělým, zejména v souvislosti se zákonem č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání vedoucích k získání profesních kvalifikací dle Národní soustavy kvalifikací. CUOK bylo založeno v březnu roku 2008 jako zájmové sdružení právnických osob – středních odborných škol z regionů Jeseník, Šumperk, Přerov, Olomouc, Prostějov a bylo zřízeno s podporou Olomouckého kraje a Národního ústavu pro vzdělávání (NÚV) Praha. Sdružení je samostatnou koncepční, vzdělávací, metodickou, evaluační, koordinační, poradenskou, informační a ekonomickou jednotkou. Celkově pro Olomoucký kraj je tedy přínosná spolupráce především tohoto centra CŽU, zaměstnavatelů a ostatních institucí poskytujících další vzdělávání

Vyhodnocení přínosů vybraných intervencí NSRR v návaznosti na realizaci programového dokumentu ROP Střední Morava:

Pro období 2016–2021 byla vytvořena koncepce rozvoje vzdělávání, která definuje následující „problematické oblasti“ v Olomouckém kraji, které bude nutné řešit v rámci dlouhodobých plánů:

Mateřské školy – podporovat další vzdělávání a zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřením na oblast vnitřní evaluace, hodnocení individuálního rozvoje a vzdělávacích pokroků dětí, na oblast vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných. V souvislosti s očekávaným nárůstem dětí mladších 3 let v mateřských školách podporovat pregraduální vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti studia specifík práce s dvouletými dětmi. Začlenit do programu přípravy pedagogů působících v mateřských školách nebo do programu dalšího vzdělávání učitelů mateřských škol jazykovou přípravu tak, aby jejich působení při seznamování dětí s cizím jazykem bylo co nejkvalitnější. Zajistit prevenci a odbornou péči pro děti s lehčími vadami řeči v běžných třídách mateřských škol formou vyškolení pedagogických pracovníků pro logopedickou prevenci v jednotlivých mateřských školách. Nedostatečná podpora technického vzdělávání a rozvíjení zručnosti u dětí v předškolním věku.

Základní školy – v souvislosti s kurikulární reformou a potřebou zvyšovat kvalitu pedagogické práce na 1. stupni základní školy jako základního předpokladu pro úspěšné vzdělávání žáků na II. stupni a s ohledem na zlepšování výsledků žáků s potřebou podpůrných opatření, je důležité zvyšovat efektivitu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků formou dalšího vzdělávání. Je třeba rozšířit nabídku kurzů a seminářů zaměřených nejen na inovace ve vzdělávacích programech, zejména v oblasti výuky matematiky a cizích jazyků, ale i oborových didaktik, implementaci průřezových témat do výuky, ovládnutí nových technologií ve výuce, řešení výchovných problémů.

Prioritní bude zejména zpřístupnění dalšího vzdělávání pedagogickým pracovníkům základních škol s prvním stupněm (nedostatečné jazykové, technické a finanční kompetence žáků ZŠ, nepropojenost předškolního, základního a neformálního vzdělávání). Nadále se bude podporovat v odůvodněných případech vznik tříd s alternativní pedagogikou a organizování kurzů k doplnění základního vzdělání. Podmínkou podpory alternativního vzdělávání je dostatečný zájem o tyto formy vzdělávání ze strany veřejnosti.

Podpora spolupráce škol, zapojení do mezinárodních projektů, možnost podpory využívání IT a sociálních sítí, podpora aktivních učitelů.

Zvýšení podpory pro systém kariérového poradenství na základních školách – možnost spolupráce škol a profesionálních poradenských center. Provázání jednotlivých stupňů základních škol a rodičů v systematické práci v nastartování kariéry jednotlivých žáků.

Střední školy – podpora středních škol jako center profesního vzdělávání, přípravy a transformace škol jako přirozených center pro rozvoj celoživotního vzdělávání. Nedostatečně využívané evaluační nástroje pro sebereflexi škol. Nutnost efektivnější podpory spolupráce škol se zaměstnavateli. Podpora spolupráce škol a jiných poskytovatelů dalšího vzdělávání. Rezervy ve spolupráci sekundárního a terciárního vzdělávání. Nedostatečné vybavení škol pro rozvoj přírodovědných a odborných jazykových kompetencí. Nízká atraktivita učebních oborů pro potenciální uchazeče o studium.

Cílená podpora dětí, žáků a studentů se SVP; potřeba vzdělávání pedagogů v oblasti práce s těmito dětmi; nesystémová podpora o žáky ohrožené předčasným odchodem ze vzdělávací soustavy.

Otázce problematiky rozvoje vzdělávání ve vazbě na podporu zaměstnanosti se věnuje také **Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje na období 2015–2020**, který definuje následující oblasti, na které je třeba se zaměřit:

- zajištění moderního vybavení škol a školských zařízení, zejména ve vazbě na zvyšování kvality výuky přírodovědných a technických oborů
- zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků; jejich další vzdělávání pro práci s dospělými účastníky vzdělávání
- možností individuálního rozvoje žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- získávání mezinárodních zkušeností a kontaktů u žáků i pedagogů
- rozšiřování nabídky mimoškolních aktivit; zejména mezinárodní spolupráce škol, předávání zkušeností, možnost síťování prostřednictvím IT technologií a sociálních sítí
- environmentální vzdělávání

Výše uvedené problematické oblasti jsou definovány také v **Dohodě o partnerství**, která definuje níže uvedené potřeby rozvoje:

- nedostatečná úroveň kvality počátečního vzdělávání
- kvalita ředitelů a pedagogických pracovníků, nízká úroveň pre – graduální přípravy pedagogů, nedostatečná praxe a orientace v moderních technologiích
- podinvestovaná infrastruktura MŠ, ZŠ a SŠ
- nerozvinutý monitoring kvality výsledků vzdělávací činnosti
- potřeba vymezení kvality práce učitele i ředitele, kvality práce školy
- nutnost dopracování a zavedení systému hodnocení škol

Regionální akční plán Strategie regionálního rozvoje Olomouckého kraje:

Podpora celoživotního učení – význam dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení je v Olomouckém kraji vnímán jako významná priorita rozvoje. Je nutné získávat nové znalosti a dovednosti v rámci adaptace na měnící se životní podmínky. Potřeba kvalitního systému dalšího vzdělávání se zvyšuje také v důsledku potřeb zaměstnavatelů, kteří stále častěji nemohou na trhu práce najít pracovní sílu s vhodnou kvalifikací a další vzdělávání je cesta, jak takovou sílu v relativně krátkém časovém horizontu získat. Stejně tak se potřeba kvalitního dalšího vzdělávání zvyšuje také v souvislosti s neustále se zvyšujícím tempem rozvoje informačních a komunikačních technologií. Nositelem aktivity jsou vysoké školy. Nejde ovšem podporovat celoživotní učení aniž by bylo možné podporovat také ostatní poskytovatele dalšího vzdělávání, neziskové organizace, knihovny, muzea, a privátní vzdělavatele.

Zkvalitnění předškolního vzdělávání – kvalitu předškolního vzdělávání zásadně ovlivňuje kvalita předškolního pedagoga. Z tohoto důvodu se aktivita zaměřuje na prohloubení či rozšíření kvalifikace pedagogických pracovníků a profesní podporu pedagogů. Nositelem aktivity jsou obce a subjekty podílející se na realizaci vzdělávacích aktivit.

Vzdělávání v rámci malých a středních podniků – cílem aktivity je rozvoj kvalifikované pracovní síly v podnikání, zejména v případě inovačních procesů vyžadujících dostatečnou úroveň odborných znalostí a dovedností. Kvalifikované pracovní síly dlouhodobě chybějí zejména ve strojírenství a stavebnictví. Poptávka po čerstvých absolventech různorodých manažerských a administrativních oborů je značně menší než nabídka této pracovní síly. Obecně lze konstatovat nedostatek kvalifikované pracovní síly pro dělnické profese, což souvisí také s faktem vyhýbání se těmto profesím mladou generací. Důsledkem toho je „stárnutí“ některých profesí a nutnost zajištění pracovní síly ze zahraničí. Nositelem aktivity jsou podnikatelské subjekty. Nепrostupnost a legislativní překážky mezi pedagogickou praxí a praxí u zaměstnavatelů (např. u VŠ by prospělo vyšší propojení praxe, vědy a výzkumu ve smyslu vzájemného předávání zkušeností v reálu).

Usnadnění přístupu pedagogů a studentů do praxe, na dlouhodobější pobyty, motivace k podobným aktivitám – odtrženost vzdělávací soustavy od světa praxe – tam, kde je to vhodné pro pedagogy odborných předmětů nebo zajistit možnost co nejširšího zapojení lidí z praxe do výuky odborných předmětů.

Zvyšování kvality budoucích i současných učitelů – zvýšení kvality učitelů je dosaženo prostřednictvím zvýšené kvality přípravy pedagogických pracovníků a usnadnění jejich adaptačního

období ve spolupráci se školami. Nositelem aktivity jsou školská zařízení. Pedagogické fakulty a poskytovatelé dalšího vzdělávání v rámci DVPP.

2.5.2 SWOT analýza

S – vnitřní - silné stránky	W – vnitřní - slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - široká škála možností nabídky DV na SŠ a VOŠ včetně využití NSK - zhodnocení již získaných zkušeností SŠ a VOŠ v projektech UNIV s realizací DV a poskytováním profesních kvalifikací - zkušenosti s realizací rekvalifikačních kurzů ve spolupráci s ÚP, firmami; - odborný přínos – rozvoj profesních kompetencí pedagogických pracovníků, kvalifikovaný učitelství sbor s předpoklady pro lektorskou činnost v oblasti DV - úspěšnost SŠ a VOŠ v realizaci projektů hrazených z EU zaměřených na vzdělávání dospělých - podpora DV SŠ a VOŠ ze strany KÚ, MŠMT, EU, respektování Strategii vlády i EU, WHO - vyšší respekt SŠ a VOŠ k požadavkům světa práce - provázanost počátečního a dalšího vzdělávání - naplnění konceptu CŽU (SŠ a VOŠ poskytují počáteční a další vzdělávání) - společenský přínos – rozvoj spolupráce se sociálními partnery, nová partnerství - vyšší informovanost veřejnosti o činnosti škol v CŽU, lepší marketing - přínos pro kraje, obce a jednotlivce (SŠ a VOŠ poskytují DV přímo v místě – dostupnost DV pro občany) - finanční přínos pro SŠ a VOŠ - lepší postavení škol na trhu vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> - nezájem některých ředitelů škol, pedagogů, lektorů DV poskytovat kromě počátečního vzdělávání i DV - neochota části učitelů se dále vzdělávat v pedagogickém projektování či v poskytování DV dospělým, nezájem stát se lektory DV – nedostatek financí - nedostatek zkušeností některých škol s realizací rekvalifikačních kurzů ve spolupráci s ÚP, firmami - odmítavý postoj Úřadů práce k poskytování rekvalifikací školami - nezájem části veřejnosti – účastníků, firem o DV škol - neinformovanost škol o podpoře DV SŠ a VOŠ ze strany KÚ, MŠMT, EU, naplňování Strategii - nezájem části škol o potřeby světa práce, občanů, zájmové činnosti, seniorů - nezájem části škol o rozvoj spolupráce se sociálními partnery a navazování nových partnerství - nedostatečná informovanost veřejnosti o nabídce škol v DV, marketing orientovaný pouze na počáteční vzdělávání - nedostatečné uvědomění škol v přínosu dostupnosti DV pro kraje, obce i jednotlivce - nevyužití zákonné možnosti škol (viz školský zákon, kapitola č. 9) poskytovat vedlejší činnost za úplaty a tím přispívat i finančně k rozvoji školy (finanční přínos pro učitele, k vybavení škol, apod.) - nedostatek financí účastníků – mnohdy vysoká cena kurzů - zlepšení vybavení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce - nedostatek financí na kvalitní materiál pro další vzdělávání
O – vnější - příležitosti	T – vnější - hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - rozšíření nabídky poskytování DV v návaznosti na počáteční vzdělávání škol; - poskytování profesních kvalifikací podle NSK, autorizace škol - využití potenciálu školy – odborných pedagogů i materiálního zázemí ve prospěch dalšího vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> - nezájem o DV – neochota a nezájem občanů o sebevzdělávání - legislativní změny ovlivňující negativně podmínky pro vzdělávání dospělých - finanční náročnost kurzů pro účastníky DV

<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení profesních kompetencí pedagogických pracovníků - realizování projektů hrazených z EU zaměřených na vzdělávání dospělých - podporování vzdělávací politiky státu deklarované ve Strategii 2020 - větší informování veřejnosti o činnosti škol, zlepšení marketingu - možnost získat další finanční zdroje pro školu, vycházející z její vedlejší činnosti - zlepšení postavení školy na trhu vzdělávání - výchova ke sbližování generací v rámci mezigeneračního vzdělávání, zapojení rodinných příslušníků (prarodičů) žáků školy - větší možnost seberealizace pedagogů ve vzdělávání dospělých - větší aktivity škol v zadávacích řízeních poptávajících profesní kvalifikace, umožnění získat stupně vzdělání prostřednictvím PK - možnost zhodnocení již získané zkušeností SŠ a VOŠ v projektech UNIV - možnost využití zkušeností s realizací rekvalifikačních kurzů ve spolupráci s ÚP, firmami - možnost získávání dotace z EU na projekty zaměřené na vzdělávání dospělých - snaha o větší poznávání potřeb a požadavků světa práce 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatečné finanční krytí pro navrhované projekty dalšího vzdělávání - malá ochota většiny učitelů vzdělávat se - přílišná administrativní náročnost zajištění a organizace CŽU - malá informovanost široké veřejnosti o přínosech DV a neznalost možností DV - odmítavý přístup managementu některých škol - nedostatečné lektorské dovednosti některých pedagogů a neznalost práce s dospělými v rámci DV
--	--

Jak pomoci silných stránek využít příležitosti? (S-O hodnocení)

- Využívat dosavadní zkušenosti s poskytováním DV k jeho rozšíření.
- Prohloubit spolupráci s budoucími zaměstnavateli k přizpůsobení nabídky DV trhu práce.
- Využívat projektů EU k zajištění financování DV dospělých.
- Zlepšit spolupráci s kontaktními místy ÚP ČR v rámci nabídky rekvalifikačních kurzů.

Jak využít příležitosti k odstranění slabých stránek? (W-O hodnocení)

- Motivovat pedagogy k zapojení do DV formou finanční odměny.
- Zlepšit informovanost veřejnosti o činnosti škol v rámci DV dospělých a rozvíjet spolupráci se sociálními partnery na nabídce DV.
- Zapojením školy do projektů EU zajistit finanční prostředky pro DV.

Jak využít silné stránky k odvrácení hrozeb? (S-T hodnocení)

- Využít projekty EU k zajištění prostředků na realizaci DV pro veřejnost.
- Zajistit kvalitní DV pro pedagogy a tím je motivovat k účasti.
- Zajistit DV zaměřené na lektorské dovednosti pedagogů a tím zvýšit jejich kompetence k lektorování.

Jak snížit hrozby ve vztahu k slabým stránkám? (W-T hodnocení)

- Motivovat pedagogy ke vzdělávání a k seberozvoji.
- Zpřístupnění informací o činnosti školy veřejnosti, motivovat veřejnost k účasti na DV a dalších akcích školy.
- Přínos spolupráce se sociálními partnery v oblasti vzdělávání a zjištění potřeb oblastí vzdělávání.
- Motivovat pedagogy ke vzdělávání v oblasti lektorských dovedností – kvalitní výběr lektorů pro DV.

2.5.3 Identifikace problémů, jejich příčin a stanovení cílů

Analýza stávajícího stavu v oblasti intervence Rozvoj škol jako center celoživotního učení identifikovala následující problémy a vytýčila tyto žádoucí změny:

- problematika jazykového vzdělávání (mateřský i cizí jazyk) včetně logopedické prevence by se mohla stát součástí přípravy pedagogů na práci učitelů mateřských škol – stávajícím pedagogům MŠ umožnit v rámci DVPP absolvování takových programů, které jim pomohou adekvátně reagovat na potřeby dětí předškolního věku ve vazbě na výše uvedenou problematiku
- informovanost široké veřejnosti o možnostech a nabídce programů CŽU a jejich poskytovatelích – Marketing vzdělávacích aktivit poskytovatelů dalšího vzdělávání
- zajištění, uvolnění a dovybavení volných kapacit škol pro efektivní poskytování vzdělávacích služeb v rámci CŽU, rozvoj sítě škol s Centrem uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje
- zajištění odborného vzdělávání učitelů odborných předmětů, mistrů odborné výchovy a dalších odborníků z praxe, potencionálně využitelných v zejména odborném vzdělávání, to včetně jiných než klasických forem dalšího vzdělávání tzn. krátkodobými stážemi, exkurzemi a spolupráce učitel – odborník z praxe; podporovat odborné vzdělávání pedagogů v oblasti své odbornosti a také metodické podpory a andragogické intervence (lektor DV)
- rozvoj a posílení spolupráce mezi školami a dalšími sociálními partnery v oblasti dalšího vzdělávání
- zajištění profesionality a zvyšování kvality lektorů zejména z řad pedagogických pracovníků škol ve vazbě na kvalitu poskytovaných vzdělávacích služeb a poskytovaného vzdělávání – pro další vzdělávání nestačí jen pedagogické vzdělání, je nutné mít andragogické vzdělání nebo zkoušku dle NSK
- zajištění komplexní nabídky programů dalšího vzdělávání v kontextu aktuálních požadavků rozvíjející se společnosti a nových technologií v rámci kraje
- malý zájem o poskytování dalšího vzdělávání ze strany vedení škol – proto je důležitá spolupráce s poskytovateli dalšího vzdělávání, jako jsou neziskové organizace, privátní poskytovatelé, vzdělávací odbory zaměstnavatelů
- konkurenční prostředí dalšího vzdělávání - konkurenční prostředí je mimo jiné zárukou zajišťování kvality dalšího vzdělávání – je nutné zajistit rovné podmínky pro všechny poskytovatele na trhu dalšího vzdělávání
- zajištění kontroly kvality dalšího vzdělávání – kvality lektorů, metodiky a studijních materiálů, kvality prostředí, ve kterém vzdělávání probíhá a kvality poskytování dalších služeb – poradenství, zákaznický servis

- systematická práce s daty z oblasti vzdělávání/CŽU a systematizace nabídky a kvality jak v oblasti CŽU, tak v oblasti rekvalifikací
- legislativní překážky
- zájmové, neformální a celoživotního učení – podpora - rekvalifikační kurzy, DVPP v oblasti neformálního vzdělávání zaměřeného na podporu polytechnického a přírodovědného vzdělávání; podpora zájmového vzdělávání jako motivačního faktoru k dalšímu vzdělávání veřejnosti
- systematické kariérové poradenství od 1. stupně ZŠ až po centra dalšího vzdělávání; vstup profesionálních kariérních poradců do škol, oddělení kariérového poradenství od řešení výchovných problémů

2.6 Podpora inkluze

Inkluzivní vzdělávání neboli **společné vzdělávání** je založeno na přesvědčení, že všechny děti, žáci a studenti (dále jen žáci) mají právo být vzdělávání ve skupinách se svými vrstevníky a mohou mít anebo mají prospěch ze vzdělávání ve školách v místě svého bydliště. Pedagogičtí pracovníci, rodiče i další zainteresovaní, spolupracují a mají k dispozici dostatečné a odpovídající zdroje, které zohledňují potřeby začleněného žáka.

Společné vzdělávání je tedy praxe zařazování všech žáků do běžné školy (do tzv. hlavního vzdělávacího proudu), která je na to patřičně připravena. V inkluzivní škole se neoddělují žáci se speciálními vzdělávacími potřebami od žáků bez nich. V jedné třídě se tak spolu vzdělávají žáci zdravotně znevýhodnění, žáci nadaní, žáci cizinců, žáci jiného etnika, žáci s odlišným mateřským jazykem i žáci většinové společnosti. Pedagog se všem žákům věnuje rovnocenně. Heterogenní složení kolektivu, kde se každý jedinec stává objektem individualizovaného přístupu, považuje společné vzdělávání za přínos pro všechny žáky, má své principy, kterými se liší od vzdělávání žáků se znevýhodněním v běžných školách formou integrace. Předmětem snahy zúčastněných není pouze umístění žáka se znevýhodněním do běžné školy, ale spíše přizpůsobení školy jeho potřebám. Důraz je kladen na kvalitu vzdělávání a akcentuje prospěch pro obě strany.

Na školu, která vede společné vzdělávání, jsou ovšem kladeny vyšší nároky spojené s širokou heterogenitou složení jejich žáků. Jedná se především o uzpůsobení prostředí, pomůcek, využívání asistentů či externích odborníků a péči o duševní zdraví všech žáků i učitelů.

Společné vzdělávání prosazuje otevřenost a individuální přístup ke každému žákovi podle jeho specifických potřeb, ať se jedná o žáka mimořádně nadaného či znevýhodněného, vychází přitom z práva na rovný přístup ke kvalitnímu vzdělání.

Ve škole se společným vzděláváním se s odlišností počítá, je přijímána, respektována a dokonce vítána jako dobrá zkušenost a přínos pro všechny. Žákům přináší setkání s odlišností důležité vybavení do budoucího života v podobě získání respektu k sobě i ostatním, schopnosti empatie, tolerance, ohleduplnosti a zodpovědnosti. Žáci se učí komunikovat, spolupracovat a vzájemně si pomáhat. Učí se také o pomoc požádat, uvědomit si a pojmenovat své potřeby.

Společné vzdělávání představuje rovněž významný přínos pro učitele. Dává mu zažít různorodost, umožňuje poznat, že každý žák má nějaké silné stránky, na nichž se dá stavět, nutí ho zamýšlet se nad pedagogickými postupy a strategií výuky a hledat nové cesty, dává prostor tvořivosti a kreativě a nezbytností dalšího vzdělávání podporuje svůj profesionální růst.

2.6.1 Analýza strategických dokumentů

Analýza vychází z dostupných dat uvedených ve strategických dokumentech Olomouckého kraje. Analýza byla provedena s ohledem na připravenost Olomouckého kraje na společného vzdělávání v oblasti edukace. Klíčové strategické dokumenty na krajské úrovni poukazují na oblast podpory společného vzdělávání.

Problematika společného vzdělávání ve školách zřizovaných Olomouckým krajem je systematicky řešena několik let. Mimo situaci před změnou legislativy platné od roku 2016 se důsledně řeší problematika společného vzdělávání ve školách zřizovaných Olomouckým krajem i od 1. 9. 2016, kdy došlo k zásadnějším změnám v souladu s novelou zákona 82/2015 Sb. ze dne 19. března 2015, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a změnou dalších prováděcích zákonných předpisů týkajících se vzdělávání, především vyhlášky č. 27/2016 o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Regionální akční plán Strategie regionálního rozvoje Olomouckého kraje (RAP SRR OK) ve verzi ze dne 1. 1. 2015 vymezuje oblast inkluzivního vzdělávání následovně:

Inkluzivní vzdělávání – Nositeli aktivity jsou obce a školská zařízení. Začlenění žáků se specifickými vzdělávacími potřebami do školských zařízení. Aktivita podpoří potenciál každého dítěte nebo žáka a napomůže realizovat podpůrná opatření k rozvoji potenciálu dětí a žáků pomocí diferencované výukové metody využívající pomoci asistentů pedagogů či osobní asistence hendikepovaných žáků. Současně v tomto dokumentu je definována podpora integrace dětí a žáků do vzdělávání a to následovně:

Podpora Integrace dětí a žáků do vzdělávání – Nositelé aktivity jsou obce v sociálně vyloučené lokalitě. Aktivita podpoří zkvalitnění vzdělávání romských dětí bez segregace do speciálních tříd a škol. Dle analýzy sociálně vyloučených lokalit v ČR se v Olomouckém kraji identifikovalo celkem 62 sociálně vyloučených lokalit. Oproti původním 27 lokalitám z roku 2006 se celkový počet lokalit více než zdvojnásobil.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2016-2020 v sobě obsahuje odkazy např. na *Dlouhodobý záměr Olomouckého kraje 2006*, kde se již hovoří o zajišťování rovnosti příležitostí ke vzdělávání; či o rozvoj integrovaného systému poradenství ve školství. Rovněž v *Dlouhodobém záměru Olomouckého kraje 2008* je uvedena jako jedna z priorit rovnost příležitostí ke vzdělávání. Aktuální *Dlouhodobý záměr 2016* má za jeden z cílů snižování nerovností ve vzdělávání a v kapitole 2.2.2. Snižování nerovností ve vzdělávání v Olomouckém kraji je uvedeno, že významným úkolem pro vzdělávací soustavu v Olomouckém kraji v budoucím období bude **umožnit každému jednotlivci maximálně rozvinout vlastní potenciál a zajistit dobrou dostupnost a prostupnost všech stupňů škol pro všechny společenské skupiny**. Každému dítěti by mělo být umožněno vstoupit již do počáteční etapy předškolního vzdělávání a ranou intervencí podporovat zejména účast dětí a žáků s potřebou podpůrných opatření i jejich rodiče. Je nezbytné již od této fáze vzdělávání omezovat možnou budoucí neúspěšnost ve vzdělávání prostřednictvím rozvoje kompetencí pedagogů a spolupráce škol s fungujícími poradenskými službami.

V následujících stranách materiálu jsou již vyspecifikovány pro jednotlivé stupně a typy školských zařízení *Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016-2020*. Tyto pasáže, v jejich tabulkové podobě jsou ale v jistém rozporu s deklarovanými vizemi předešlého textu, neboť o nějaké podpoře inkluzivního vzdělávání se hovoří pouze v tabulkách pro předškolní a základní vzdělávání. V ostatních partiích je tato problematika zcela opomíjena. V kapitole 2.3.6 Další vzdělávání je pouze uvedeno, že je třeba podporovat zvyšování kompetencí učitelů v oblasti výchovně vzdělávacího procesu žáků pocházejících ze sociálně znevýhodněného prostředí a komunikace s rodiči. A také podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků pro logopedickou prevenci. Podpora dalšího vzdělávání

pedagogických pracovníků ke sféře inkluze v celém jejím širokém pojetí je opět opomenuta. V kapitole 2. 3. 13 Rovné příležitosti ve vzdělávání – je uveden odkaz na novelu zákona a nutnost sledování dopadu, ale bez bližší konkretizace.

Pro sociálně znevýhodněné žáky školy Olomouckého kraje každoročně využívají dotaci MŠMT v rámci programu „Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol, konzervatoří a studentů vyšších odborných škol“, a programu Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním. Ze získaných informací je zřejmé, že problematika společného vzdělávání v rámci vzdělávání v Olomouckém kraji je ve strategických materiálech reflektována a je chápána jako poměrně důležitá. Často je uváděna jako jeden z hlavních úkolů.

Analyzované strategické materiály ukazují na nutnost řešit problematiku společného vzdělávání v Olomouckém kraji, ale je třeba, aby došlo k sjednocení pojetí, jasnému vymezení, a následné přípravě jednotného uceleného konceptu, jež by obsahoval všechny složky, které se dotýkají společného vzdělávání a který bude postupně uváděn do praxe.

2.6.2 SWOT analýza

SWOT ANALÝZA ZA OBLAST INKLUZE (SPOLEČNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ)

S – vnitřní - silné stránky	W – vnitřní - slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - legislativně vymezená pravidla a financování pro inkluzivní (společné) vzdělávání - legislativní vymezení nutnosti spolupráce rodiny, školy a školského poradenského zařízení - snaha aktérů v oblasti společného vzdělávání o sdílení zkušenosti a příkladů dobré praxe (semináře, workshopy, kulaté stoly) - společné vzdělávání je vymezené pro všechny žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, nejen pro žáky se zdravotním znevýhodněním - odbourávání vnímání odlišností všech aktérů účastnících se vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatečně nastavený a zabezpečený systém vzdělávání - nepřipravenost systému na inkluzivní (společné) vzdělávání po materiální i personální stránce (absence kvalifikovaných asistentů pedagoga, speciálních pedagogů; nedostatečná připravenost pedagogů na práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami; velký počet žáků ve třídách) - neúčelné a nadměrné využívání podpůrného opatření – asistent pedagoga - nadměrné zatížení administrativou spojenou s inkluzivním vzděláváním - nedostatečně obsazená síť rozšířených školních poradenských pracovišť - nedostatečná individualizace výuky - předčasné odchody ze vzdělání - obtížná možnost podpory žáků s hraniční diagnózou - financování personální podpory společného vzdělávání jen ze šablon a rozvojových programů MŠMT
O – vnější - příležitosti	T – vnější - hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - zájem části pedagogických pracovníků o nové informace a dovednosti v oblasti inkluze - využití podpory nabízené institucemi zřízenými MŠMT pro podporu společného vzdělávání (NÚV, NIDV) 	<ul style="list-style-type: none"> - dlouhodobé přetížení školských poradenských zařízení, ve vztahu k samotnému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i ve vztahu k porušování legislativních předpisů

<ul style="list-style-type: none"> - prohlubování spolupráce všech aktérů společného vzdělávání k předávání příkladů dobré i špatné praxe - spolupráce škol zřízených dle § 16 odst. 9 se školami běžného typu - možnosti aplikovat kariérové poradenství již na základních školách - zájem pedagogických pracovníků o rozšiřování ŠVP ve prospěch společného vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> - demografický vývoj, kdy jsou v základním vzdělávání nejsilnější populační ročníky společně s nástupem společného vzdělávání - negativní vnímání inkluze veřejností - nárůst žáků se závažnými poruchami chování a s psychiatrickými diagnózami - časté změny legislativních předpisů z oblasti společného vzdělávání
--	---

Jak pomoci silných stránek využít příležitosti?

- Prohlubováním spolupráce všech aktérů společného vzdělávání zvyšovat sdílení zkušeností a příkladů dobré i špatné praxe.
- Při rozšiřování a úpravě ŠVP maximálně využít legislativní možnosti pro dobré nastavení podmínek integrace na škole.

Jak využít příležitosti k odstranění slabých stránek?

- Pomocí nabízené podpory institucemi zřizovanými MŠMT vzdělávat učitelé a asistenty pedagoga k správnému nastavení kompetencí, očekávání a jejich činností ve třídě, tím zefektivnit využívání asistenta pedagoga jako podpůrného opatření.
- Na běžných školách zvýšit podvědomí a dovednosti k vedení individualizované výuky spoluprací (předáváním zkušeností) se školami zřízenými dle § 16 odst. 9, kde je tento typ výuky běžný.
- Aplikací prvků kariérního poradenství na základních školách snížit počet předčasných odchodů ze vzdělání.

Jak využít silné stránky k odvrácení hrozeb?

- Šířením příkladů dobré praxe od aktérů účastníků inkluze k potlačení negativního vnímání inkluze veřejností.

Jak snížit hrozby ve vztahu k slabým stránkám?

- Rozšířením personálního obsazení školních poradenských pracovišť se dá předpokládat efektivnější spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, čímž se do jisté míry může snížit jejich přetíženost.
- Legislativní změnou zpřesnit vzdělávání žáků s hraniční diagnózou, se závažnými poruchami chování a s psychiatrickými diagnózami.
- Při změně konceptu pregraduálního vzdělávání pedagogů myslet na inkluzi jako přirozenou součást každého vzdělávání, tak aby na ni byli všichni pedagogové připraveni.

SWOT ANALÝZA ZA OBLAST INKLUZE (SPOLEČNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ) – NADANÍ

S – vnitřní - silné stránky	W – vnitřní - slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - základní legislativní opora pro práci s nadanými a mimořádně nadanými - základní legislativní definice dítěte nadaného a mimořádně nadaného - koncepčnost, síťování a koordinace práce s nadanými a mimořádně nadanými žáky na republikové i krajské úrovni - možnost zapojení neziskového sektoru do sítě podpory nadání - možnosti poskytnutí podpůrných opatření dětem s nadáním - možná podpora žáků s nadáním v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> - minimálně realizovaná diagnostika nadaných a mimořádně nadaných žáků - nedostatečné povědomí o dvojí výjimečnosti nadaných žáků - nedostatečné metodické vedení k možné diagnostice nadání přímo na kmenových školách - nedostatečná metodická podpora pro práci s nadanými a mimořádně nadanými pro pedagogy jednotlivých typů škol a školských zařízení - nedostačující podpůrná opatření v rámci diagnostiky žáků nadaných a mimořádně nadaných (minimální finanční podpora) - v rámci společného vzdělávání z objektivních důvodů upřednostněna péče o žáky s jinými speciálními vzdělávacími potřebami než je nadání a mimořádné nadání - nedostatečná koordinace všech subjektů zapojených do sítě podpory nadání
O - vnější - příležitosti	T – vnější - hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - personálně posílená poradenská pracoviště - rozšíření a zkvalitnění přípravy pedagogů na práci s nadanými a mimořádně nadanými žáky, a to jak v rámci vyučování, tak i v oblasti mimoškolní činnosti a zájmového vzdělávání - možnost metodicky i finančně podpořit zřízení funkce koordinátora podpory nadání na kmenových školách - možnost propojení více škol, popřípadě školských zařízení participujících na vzdělávání konkrétního žáka - možnost posílit individualizované vzdělávání žáků - systematizací a podporou vzdělávání žáků s nadáním posílit národní elitu 	<ul style="list-style-type: none"> - přetížení pedagogů v rámci společného vzdělávání, nedostatek prostoru věnovat se všem odlišnostem (společné vzdělávání v jedné, často přeplněné třídě) - nevyužití potenciálu žáků nadaných a mimořádně nadaných - vysoké počty subsidiárního chování mezi dětmi s nadáním, které nemají dostatečnou podporu ve vzdělání - odliv nadaných a mimořádně nadaných žáků a mladých lidí z kraje, případně i z České republiky do zahraničí

Jak pomoci silných stránek využít příležitosti?

- Zapojením neziskového sektoru, zaměstnavatelů a dalších mimoškolních institucí do podpory a rozvoje nadání.
- Důsledným uplatňováním legislativní opory v práci s nadanými a mimořádně nadanými.
- Maximálním využíváním možnosti poskytování podpůrných opatření.

Jak využít příležitosti k odstranění slabých stránek?

- Personálním posílením poradenských pracovišť.
- Zřízením pozice koordinátora podpory nadaných a mimořádně nadaných na kmenových školách a tím vytvořením podmínek pro diagnostiku a péči o ně přímo na školách, školských zařízeních.

Jak využít silné stránky k odvrácení hrozeb?

- Změnou legislativních podmínek.
- Rozšířením možností podpůrných opatření vůči nadaným a mimořádně nadaným.
- Podporou žáků v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání.

Jak snížit hrozby ve vztahu k slabým stránkám?

- Metodickou podporou pro maximální využití potenciálu nadaných a mimořádně nadaných.
- Legislativním posílením podpůrných opatření v rámci diagnostiky žáků nadaných a mimořádně nadaných včetně finanční podpory.

2.6.3 Identifikace problémů, jejich příčin a stanovení cílů

V současném období je potřeba se zaměřit na ukotvení legislativně dané situace, kdy od 1. 9. 2016 došlo k zásadnějším změnám v souladu s novelou zákona 82/2015 Sb. ze dne 19. března 2015, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a změnou dalších prováděcích zákonných předpisů týkajících se vzdělávání, především vyhlášky č. 27/2016 o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

V této souvislosti probíhala pravidelná tematická setkání v rámci platformy pro inkluzi se zástupci škol, ze kterých vyplynulo, že je potřeba se zaměřit nejen na vzdělávání žáků v mateřských a základních školách, ale i na středních školách, do kterých žáci se speciálními vzdělávacími potřebami začínají plynule přecházet ze základního školství. Také se jako problematika ukazuje **nesystematičnost celé koncepce společného vzdělávání** žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (společné vzdělávání). Nejpalčivěji je tato nesystematičnost vidět především v kapacitní nedostatečnosti školských poradenských zařízení, špatně nastaveném financování a fungování školních poradenských pracovišť, s příliš vysoko nastavenou přímou pedagogickou činností výchovných poradců, nedostatečnou kvalifikací asistentů pedagoga a jejich neperspektivou stálého zaměstnání. Nadměrnou administrativní zátěží spojenou se zpracováním podpůrných opatření.

V návaznosti na tyto problémy se jeví jako velice důležité **budování integrovaného poradenského systému** a pokračování v systematické kooperaci všech poradenských pracovišť (pedagogicko-psychologických poraden, speciálně-pedagogických center, ...) v Olomouckém kraji a v koordinaci jejich odborných činností (administrativně i organizačně) společně se zvyšováním odbornosti pracovníků, navyšováním počtu pracovníků a přizpůsobení přístupů regionálním potřebám terénu.

Již v minulém období docházelo ke zvyšování **dostupnosti poradenských služeb** v rámci celého Olomouckého kraje, kdy byly zřizována nová místa poskytování poradenských služeb, popřípadě navyšována kapacita či provozní doby pracovišť stávajících. Je nadále nutné sledovat regionální potřeby poradenských služeb a udržovat jejich potřebnou kapacitu a považovat za prioritu propojování poradenských služeb na území kraje, přičemž zachovat hlavní cíl Olomouckého kraje - zabezpečit dostatečnou dostupnost služeb pro všechny uživatele.

Důležitým prvkem je plánování a podpora systematického vzdělávání odborných pracovníků zaměřeného na společné vzdělávání a na další zkvalitnění nejen samotné výukové, ale i diagnostické, intervenční, metodické, terapeutické a konzultační činnosti. Udržovat integrovaný poradenský systém v Olomouckém kraji spoluprací s dalšími příbuznými institucemi a podporou prostupnosti celého systému včetně neziskových organizací (do spolupráce zapojit Poradnu pro rodinu Olomouckého kraje, speciálně pedagogická centra v kraji, Středisko sociální péče a o spolupráci i s neziskovými institucemi: P- centrum, Podané ruce, Spolu...).

V rámci fungování školských poradenských zařízení v Olomouckém kraji je třeba i nadále zachovávat, popřípadě dle potřeby rozšiřovat, integritu školského poradenského systému, tak aby odborníci poskytovali ucelené služby, které jsou uživatelům dostupné v celém regionu.

Na optimální využití sítě školských poradenských zařízení v Olomouckém kraji je třeba navázat s mapováním stavu rozšířených školních poradenských pracovišť a jejich fungováním na jednotlivých školách. Je třeba brát v potaz, že školní poradenská pracoviště jsou důležitým odborným i komunikačním mezistupněm od školských poradenských zařízení k samotnému žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole. Dle informací z praxe by bylo vhodné zpracovat možnosti **ustálení rozšířených školních poradenských pracovišť v systému** jednotlivých škol tak, aby byla nedílnou součástí fungování školy. Ustálení jejich financování, tak, aby rozšířené školní poradenské pracoviště nebylo jen dílčím výsledkem realizace různých projektů a programů. Dále bude nutné zjistit a nastavit možnosti správného metodického vedení těchto pracovišť.

Mimořádně nadané děti jsou definovány jako skupina mající specifické vzdělávací potřeby, na které je zapotřebí reagovat a vytvářet pro ně vhodné podmínky. Momentálně je k dispozici **nižší počet poradenských pracovníků zabývajících se mimořádně nadanými žáky**. Je potřebné v rámci dalšího vzdělávání rozšířit počet odborných pracovníků, kteří se zabývají problematikou mimořádně nadaných žáků a v rámci Olomouckého kraje zajistit koordinaci péče o tyto žáky v kontextu integrovaného poradenského systému. V současné době stoupá zájem z řad rodičů a pedagogů o diagnostiku a odbornou péči nejen o žáky mimořádně nadané, ale i děti nadané a talentované. Stále častěji se také setkáváme i s problematikou dvojí výjimečnosti.

Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014 – 2020 (dále jen Koncepce) se neomezuje pouze na cílovou skupinu mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů (dále jen žáků), nýbrž je zaměřena širěji, a to na podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání žáků. Je tedy koncepcí podpory nadání včetně nadání mimořádného na pozadí širšího cíle, jímž je podpora maximálního rozvoje a plného využití potenciálu všech žáků.

Klíčovým opatřením se jeví vytvořit a dále rozvíjet otevřený **koordinovaný meziresortní systém podpory nadání a péče o nadané**, v němž budou jasně vymezeny role jednotlivých subjektů.

V souladu s výše uvedenou Koncepcí došlo k rozvoji systému podpory nadání. Jak na republikové, tak i krajské úrovni. Hlavní cílovou skupinou systému jsou žáci, pedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení, pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání a v oblasti volného času dětí a mládeže. Celý systém se opírá o střední článek – tzv. krajské sítě, které zajišťují funkci systému podpory na krajské úrovni s ohledem na potřeby, možnosti a specifika regionu. V návaznosti na výše uvedené byla ustanovena v Olomouckém kraji Krajská koordinační skupina pro podporu nadání (dále krajská

skupina), jejíž činnost garantuje NIDV. Krajskou skupinu tvoří koordinátor podpory nadání NIDV, odborní pracovníci PPP a SPC, pedagogové MŠ, ZŠ, SŠ a VŠ, pedagogové DDM a SVČ, zástupce ČŠI, KÚOK a dalších organizací zabývajících se péčí o nadané a talentované žáky. Prioritně se krajská skupina zaměřila na zesílení proškolení pedagogických pracovníků v oblasti podpory nadání, rozvoj krajské sítě podpory nadání, výměnu zkušeností v oblasti podpory nadání, vyhledávání dalších vhodných lektorů pro DVPP a vyhledávání dalších spolupracujících subjektů v rámci sítě podpory nadání. Pravidelně organizuje Kulaté stoly pro pedagogické pracovníky všech typů škol a školských zařízení, odbornou i laickou veřejnost se zaměřením na výměnu zkušeností a příkladů dobré praxe v oblasti práce s talentovanými, nadanými a mimořádně nadanými dětmi, žáky a studenty. Do sítě podpory nadání se v kraji mimo jiné velmi aktivně zapojila i střediska volného času a domy dětí a mládeže. Z iniciativy pedagogů volného času Olomouckého kraje byla při Resortní skupině na podporu nadání NIDV ustanovena odborná skupina SVČ.

V rámci realizace projektu na implementaci KAP 2016-2018 bylo zřízeno Krajské centrum podpory nadání v polytechnickém vzdělávání (KCPN) jako krajský metodický orgán. Na zapojených středních odborných školách v kraji jsou pedagogové na pozici metodik-konzultant pro podporu nadání, kteří jsou prostřednictvím činnosti KCPN motivováni začít se zajímat o oblast podpory nadání v polytechnickém zaměření, jsou jim nabízeny možnosti vzdělávání, podpora v tvorbě programů pro identifikaci nadaných a příležitosti ke sdílení dobré praxe v oblasti podpory nadání.

Klíčové aktivity:

- aktivovat úzkou spolupráci se školami a školskými poradenskými zařízeními v Olomouckém kraji a nadále výrazně rozvíjet integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do běžného typu škol
- zaměřit se na nové postupy v diagnostice, administraci a v metodické práci vyplývající z požadavků přechodu na společné vzdělávání, z legislativních změn týkajících se poradenského systému a nově vznikajících standardů pro poradenská zařízení a v souvislosti s tím personálně rozšířit počet poradenských odborníků v souvislosti s nárůstem odborných a administračních činností
- posilovat oblast kariérového poradenství, participovat při volbě vzdělávací cesty žáků a úzce spolupracovat v této oblasti s výchovnými poradci
- koordinovat a harmonizovat aktivity zaměřené na primární prevenci sociálně patologických jevů v Olomouckém kraji
- nadále vyhledávat nadané a talentované děti, žáky a studenty na všech stupních škol a školských zařízení a spolupracovat se školami a rodiči při jejich dalším rozvoji a vzdělávání
- zkvalitňovat spolupráci školských poradenských zařízení se školními poradenskými pracovišti
- zpracovat možnosti ustálení rozšířených školních poradenských pracovišť v systému jednotlivých škol tak, aby byla nedílnou součástí fungování školy a ne jen dílčím výsledkem realizace různých projektů a programů
- zjistit možnosti zajištění efektivního metodického vedení školních poradenských pracovišť
- sledovat a udržovat kvalitní síť poradenských zařízení ve všech místech kraje
- zaměřit se na problémy vyplývající ze samotného vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:
  - o je třeba zacílit na správné nastavení kvalifikace a odbornosti pedagogických pracovníků při přímé pedagogické činnosti (především asistentů pedagoga)

- na optimální fungování školních poradenských pracovišť
  - zmapovat terén a zjistit potřebu systematictějšího a stálejšího zaměstnávání jak asistentů pedagoga, tak i pracovníků školních poradenských pracovišť
  - věnovat zvýšenou pozornost optimálnímu rozložení pracovních povinností a přímé pedagogické činnosti výchovných poradců škol a to s ohledem na kvalitně nastavený proces vzdělávání každého žáka
- zanalyzování nabídky studia pro asistenty pedagoga v akreditovaných vzdělávacích programech celoživotního vzdělávání uskutečňovaných vysokou školou a v programech dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, tak aby se dosáhlo zvýšení odborné přípravy asistentů pedagoga a jejich dalšího vzdělávání v oblasti pedagogických a psychologických dovedností; nabídnout kazuistické semináře určené pro asistenty pedagoga, při kterých by se rozebírali jednotlivé případy z praxe, zanalyzovat nabídku akreditovaných vzdělávacích aktivit v oblasti péče o nadané a mimořádně nadané
  - metodicky podporovat vznik funkce koordinátora podpory nadání, a to především na základních a středních školách, v oblasti volnočasových aktivit, případně v rámci školních poradenských pracovišť

2.7 Infrastruktura a investiční vybavení SŠ a VOŠ

Kapitola analyzuje klíčové strategické dokumenty Olomouckého kraje a stávající stav výhradně ve sledované oblasti intervence infrastruktury SŠ a VOŠ i přes vzájemnou provázanost jednotlivých platforem, kterými se Krajský akční plán Olomouckého kraje zabývá.

V oblasti infrastruktury SŠ a VOŠ se zaměřujeme na problémy identifikované v Analýze potřeb území v rámci KAP I a posouzení jejich platnosti při přípravě KAP 2019-2021.

2.7.1 Analýza strategických dokumentů

Klíčové strategické dokumenty na krajské úrovni hodnotí oblast infrastruktury SŠ a VOŠ následujícím způsobem.

Základním strategickým dokumentem v oblasti vzdělávání je **Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2016-2020**, který je zpracováván jednou za čtyři roky. Dlouhodobý záměr pro následující období tak bude připravován v roce 2019 a schválen v následujícím roce. Při jeho přípravě bude kladen důraz na soulad s Krajským akčním plánem 2019-2021.

Stávající Dlouhodobý záměr jako zásadní úkol spatřuje připravit příští generace na úspěšné řešení takových situací a výzev, které v současnosti dokážeme jen obtížně předvídat. Proto je nutné zaujmout systematictější přístup mj. k racionálnímu vybavování škol nezbytnými výukovými prostředky. Z toho důvodu je v oblasti středního školství stanoveno opatření zlepšit vybavenost a podmínky pro studium (budování odborných učeben, sportovišť, prostorů pro projektovou výuku a mimoškolní činnost).

Dlouhodobý záměr dále konstatuje, že je třeba poskytovat zvláštní podporu oblastem jazykového vzdělávání a ICT. Bez znalostí z těchto odvětví nelze totiž zajistit uplatnitelnost absolventů škol na trhu práce a přispět ke konkurenceschopnosti ekonomiky. Využití informačních a komunikačních technologií (ICT) ve výuce a vybavenost škol těmito prostředky není na požadované úrovni (zastaralost PC, nedostatečné využití ve výuce, malá metodická podpora, předražené ICT služby). Z toho důvodu

je v oblasti výuky informačních a komunikačních technologií stanoveno opatření podporovat školy při podávání dalších projektů zaměřených na podporu ICT.

Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje (SROK) je základním střednědobým koncepčním dokumentem kraje. Jedním z jeho hlavních úkolů je zformulovat rozvojové priority a cíle a oblasti podpory kraje na období pěti let tak, aby co nejúčinněji přispívaly k vyváženému a udržitelnému rozvoji územního obvodu kraje. Aktuální SROK je zpracována pro návrhové období 2015–2020 s dlouhodobým výhledem do roku 2027.

V oblasti vzdělávání SROK konstatuje, že lze vysledovat **potřebnost modernizace a v některých případech i rozšíření stávající školské infrastruktury zejména v oblasti dílenských komplexů a center odborné přípravy při středních odborných školách a středních odborných učilištích**. Z toho vyplývá, že mezi stanovené priority patří Optimalizace systému škol a školských zařízení a zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání – v rámci této priority je pak kladen důraz na zajištění moderního vybavení škol a školských zařízení, zejména ve vazbě na zvyšování kvality výuky přírodovědných a technických oborů. Konkrétní oblasti podpory jsou pak mj. podpora modernizace škol a školských zařízení, rozvoj vybavenosti škol a školských zařízení, podpora vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Hlavním cílem **Strategie ITI Olomoucké aglomerace** (zahrnující města Olomouc, Prostějov a Přerov a dále 237 obcí) je navrhnout účinná opatření k eliminaci problémových oblastí identifikovaných v území. Strategie se bude zaměřovat na opatření vedoucí k podpoře fungujícího a vyváženého trhu práce, k rozvoji znalostní ekonomiky a komplementárně ke zkvalitnění nezbytné infrastruktury.

Jako slabá stránka Olomoucké aglomerace je vnímán nevyhovující stav vzdělávací infrastruktury. Z toho vyplývá navrhované opatření Zkvalitnění vzdělávací infrastruktury středních a vyšších odborných škol: Pro dosažení cíle je nutné podpořit stavby, stavební úpravy a vybavení učeben, dílen atp. pro vzdělávání, případně budou podpořeny i jiné subjekty podílející se na realizaci vzdělávacích aktivit pro výuku technických a řemeslných dovedností, které povedou ke zvýšení zájmu žáků a studentů o přírodovědné obory. Projekty žádající o podporu budou vázány na klíčové kompetence, tedy na rozvoj komunikace v cizích jazycích, v oblasti přírodních věd a na rozvoj schopností práce s digitálními technologiemi.

Dále jsou rozepsány jednotlivé podporované aktivity, mezi které patří stavební úpravy, rekonstrukce a pořízení vybavení (mj. odborných učeben, laboratoří, dílen, center odborné přípravy a pozemků pro výuku přírodovědných a technických oborů, technických a řemeslných dovedností, sdílené dílny) pro zajištění rozvoje klíčových kompetencí v oblastech komunikace v cizích jazycích a v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd a schopnosti práce s digitálními technologiemi; rozšiřování kapacity středních a vyšších odborných škol s vazbou na klíčové kompetence; podpora stavebních úprav budov a učeben, školních poradenských pracovišť, pořízení vybavení nábytkem, stroji, přístroji didaktickými a kompenzačními pomůckami a kompenzačním vybavením pro studenty se speciálními vzdělávacími potřebami; rozvoj vnitřní konektivity škol a školských zařízení a připojení k internetu.

2.7.2 SWOT analýza

S – vnitřní - silné stránky	W – vnitřní - slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - postupně se zlepšující vybavení škol díky investicím v posledních letech - realizované projekty zaměřené na inovace - i přes nevyhovující stav vzdělávací infrastruktury se díky snaze pedagogických pracovníků a péči žáků daří určitou skupinu žáků kvalitně připravit na výkon povolání 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovující stav vzdělávací infrastruktury v odborném vzdělávání - rozdíl mezi úrovní absolventů škol a průmyslovou praxí - nevyhovující stav ICT vybavení a konektivity škol - nedostatek finančních prostředků na nákup techniky a výukových materiálů v oblasti jazykového vzdělávání - nedostatečné technické a materiální vybavení tříd pro jazykové vzdělávání - nedostatečná přístupnost škol žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami
O – vnější - příležitosti	T – vnější - hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - finanční zdroje ze strukturálních fondů EU - identifikace výše uvedených problémů ve strategických dokumentech a s tím související zaměření výzev a finančních prostředků - zapojení firem do inovace vzdělávací infrastruktury - postupná změna ve vnímání žáků a studentů se SVP jako nedílné součásti třídního kolektivu 	<ul style="list-style-type: none"> - rychlý vývoj technologií a s tím spojené zastarávání techniky ve školách - finanční nákladnost pořízení moderního vybavení

Jak pomocí silných stránek využít příležitosti?

- Vzhledem k postupně se zlepšujícímu vybavení škol díky investicím v posledních letech se daří lépe zapojit firmy do inovace vzdělávací infrastruktury a také zlepšit vnímání žáků a studentů se SVP.
- Školy mají také díky již realizovaným projektům větší zkušenosti s projektovými žádostmi, což zvyšuje jejich šanci na získání dalších finančních prostředků na zlepšení vzdělávací infrastruktury.

Jak využít příležitosti k odstranění slabých stránek?

- Díky využívání finančních zdrojů ze strukturálních fondů zaměřených na infrastrukturu lze postupně zlepšovat úroveň vybavení v odborném vzdělávání, úroveň ICT vybavení a konektivity škol, vybavení pro jazykové vzdělávání a také zvyšovat přístupnost škol žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Prostřednictvím spolupráce s firmami by mělo být dosaženo snižování rozdílů mezi úrovní absolventů škol a průmyslovou praxí.

Jak využít silné stránky k odvrácení hrozeb?

- Musí být nadále využívány finanční prostředky ze strukturálních fondů a realizovány projekty na zlepšení infrastruktury ve vzdělávání tak, aby vybavení škol odpovídalo současným trendům.
- Musí být také podporováni pedagogičtí pracovníci, aby se snažili žáky kvalitně připravit na výkon povolání.

Jak snížit hrozby ve vztahu k slabým stránkám?

- Musí být co nejefektivněji využívány příležitosti, aby byly eliminovány hrozby a zlepšovány slabé stránky, např. neustálým vyhledáváním finančních zdrojů pro investice do škol.

2.7.3 Identifikace problémů, jejich příčin a stanovení cílů

Identifikace a jejich problémů je řešena ve vazbě na dokument KAP 2016-2018. V rámci KAP 2016-2018 byly identifikovány čtyři základní problémy v oblasti infrastruktury SŠ a VOŠ v Olomouckém kraji:

- nevyhovující stav vzdělávací infrastruktury v odborném vzdělávání
- nevyhovující stav ICT vybavení a konektivity škol
- nevyhovující stav vzdělávací infrastruktury v oblasti výuky cizích jazyků
- nedostatečná přístupnost škol a školských zařízení žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami

Zcela zásadní problém stále představuje **nevyhovující stav vzdělávací infrastruktury v odborném vzdělávání**. I přes investice z evropských i národních zdrojů do této oblasti v uplynulých letech bylo v rámci dotazníkového šetření realizovaného Národním ústavem pro vzdělávání zjištěno, že téměř polovina středních odborných učilišť a dvě pětiny středních odborných škol označily Rozvoj infrastruktury školy, včetně rekonstrukcí a vybavení za nejdůležitější oblast ze všech oblastí intervence KAP. Tento stav je zapříčiněn změnou priorit ve vzdělávacích potřebách ve prospěch všeobecného vzdělávání a nedostatečnou podporou odborného vzdělávání ze strany zaměstnavatelů v minulých obdobích. V souvislosti s rychle se rozvíjející průmyslovou výrobou přitom rostou i požadavky na vysoce kvalifikovanou pracovní sílu, její odborné kompetence a adekvátní technické a technologické vybavení vzdělávacích zařízení. Kvalifikované pracovní síly dlouhodobě chybějí zejména ve strojírenství, elektrotechnice, stavebnictví a dopravě. Obecně lze konstatovat nedostatek kvalifikované pracovní síly v dělnických profesích, což souvisí také s faktem vyhýbání se těmito profesím mladou generací. Důsledkem toho je „stárnutí“ některých profesí a nutný velký zájem ze strany zaměstnavatelů. V reakci na tyto trendy se stává imperativem zmenšit a eliminovat vytvořený handicap mezi průmyslovou praxí, výrobou, technologickými možnostmi institucí a úrovní připravenosti žáků a studentů – absolventů škol, zaměřených na praktickou či přírodovědně zaměřenou přípravu.

Nadále je tak nutné maximálně využívat strukturální fondy EU i národní zdroje, které umožní realizovat žádoucí změnu – budování, stavební úpravy, rekonstrukce a pořízení vybavení odborných učeben, laboratoří a pracovišť praktického vyučování ve školách. Stávající stav vybavení nesplňuje požadavky, které jsou běžné v provozech, do kterých nastupují absolventi po ukončení vzdělávání na škole, zejména díky rychlému technologickému pokroku. Velký zájem ze strany zaměstnavatelů ve strojírenství, elektrotechnice, stavebnictví a dopravě klade velké požadavky na vybavenost moderní technikou na jednotlivé školy, které absolventy těchto oborů připravují. Nové vybavení a obměna učebních pomůcek přispějí rovněž k větší podpoře a propagaci oborů přírodovědného a technického zaměření a ke zvýšení zájmu žáků o obory žádané na trhu práce.

Nezbytné jsou rovněž stavební úpravy především prostorových dispozic, infrastruktury a vybavení některých pracovišť, které neumožňují dosáhnout záměrů v oblasti moderní praktické přípravy žáků. Tuto problematiku je třeba řešit napříč všemi vzdělávacími obory zaměřenými na odbornou přípravu. Žádoucí změnu je přitom chápat komplexně a systematicky, což v praxi předpokládá souvislost nejen technickou, technologickou a stavební, ale i personální a vzdělávací s ohledem na potřeby průmyslových odvětví.

Dalším identifikovaným problémem v oblasti infrastruktury v rámci KAP I byl **nevyhovující stav ICT vybavení a konektivity škol**. Z dotazníkového šetření realizovaného Národním ústavem vyplývá, že tento problém stále trvá – v dotazníku zaměřeném na oblast ICT nejvíce škol jako největší překážky při realizaci činností v rámci oblasti ICT uvedlo nedostatečné či neodpovídající prostory či vybavení školy (68 %) a nedostatečné SW vybavení školy (56 %). Zároveň 95 % škol uvedlo, že oblast ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol) je pro ně důležitá nad rámec povinných oblastí intervencí KAP.

Nevyhovující stav je způsoben zejména rychlým morálním zastaráváním výpočetní a audiovizuální techniky, což způsobuje neustálou potřebu jejího obnovování a modernizace. Dalším souvisejícím problémem v této oblasti je také rychlý rozvoj informačních technologií a nároků na ně kladených a to především v souvislosti s modernizací výukových metod a forem, které se stále častěji zaměřují na činnostní pojetí výuky v souladu s konstruktivistickým přístupem ke vzdělávání. Toto pojetí moderního vzdělávání využití moderních prostředků ICT vyžaduje, a to nejen v rovině výukového prostředku, ale také v rovině výukového objektu. V souvislosti s požadavky praxe je tak třeba vychovávat nejen odborníky na oblast ICT, ale odborníky i pro jiné obory, kde se ale pokročilé využití ICT prostředků stává nezbytností a jejich neznalost je výrazným handicapem při hledání a uplatnění v pracovních pozicích. V důsledku těchto skutečností je stále častěji do vzdělávání zakomponována výuka s komponentou ICT, která ale předpokládá adekvátní a moderní ICT vybavení škol.

Podobná situace je patrná i v oblasti konektivity škol a jejich síťové infrastruktury (metalické i bezdrátové). Změna standardu CAT6 a s tím spojené morální zastarání stávajících datových rozvodů, budování specializovaných a laboratoří s prvky ICT, rozšíření počtu nabízených síťových služeb pro žáky, ale i jejich rodiče (web školy, systémy studijní agendy apod.) a zvýšení nároků na elektronizaci agendy škol zapříčinili, že stávající intranetové rozvody a připojení k poskytovatelům Internetu již neodpovídají těmto potřebám a jsou značně poddimenzované. V oblasti bezdrátového pokrytí škol jsou potřeby pro jejich rozšíření zapříčiněny především rozšířením konceptu BYOD (Bring Your Own Device), zvýšením počtu mobilních zařízení pro výuku (notebooky, tablety apod.) a také využíváním moderních forem výuky v podobě distančního vzdělávání realizovaného prostřednictvím e-learningu. V důsledku těchto skutečností je nutné posílit či rozšířit stávající strukturální kabeláž škol, včetně aktivních prvků sítě, a také podstatně rozvinout bezdrátové pokrytí budov a areálů škol. Toto opatření umožní nejen školy modernizovat, ale také „otevřít“ novým formám a metodám výuky, včetně zvýšení transparentnosti a dostupnosti vzdělávací nabídky, včetně celoživotního vzdělávání.

Žádoucí změnou je tedy rozšíření ICT vybavení škol a konektivity v oblasti strukturované kabeláže i bezdrátových sítí.

V rámci KAP 2016-2018 byl jako problém v oblasti infrastruktury identifikován rovněž **nevyhovující stav vzdělávací infrastruktury v oblasti výuky cizích jazyků**. Z výsledků dotazníkového šetření Národního ústavu pro vzdělávání vyplývá, že tento problém je stále aktuálnější. Školy jako druhou nejčastější překážku při realizaci činností v rámci jazykového vzdělávání uváděly nedostatek finančních zdrojů na nákup techniky a výukových materiálů a jako čtvrtou nejčastější překážku nedostatečné technické a materiální vybavení tříd (pro výuku v souladu s plným přijetím digitálního věku). Zároveň 82 % škol uvedlo, že jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury je pro ně důležité nad rámec povinných oblastí intervencí KAP.

Nevyhovující stav je zapříčiněn jak nedostatečným důrazem v oblasti jazykové vybavenosti žáků a studentů technických a přírodovědných oborů, tak nedostatečnými základními znalostmi ze základních škol, i když jedním z atributů zabezpečení konkurenceschopnosti a uplatnitelnosti absolventů na trhu práce je právě jejich jazyková vybavenost. I přes veškerou podporu rozvoje jazykových předpokladů a snahu o jeho aktivní používání je znalost cizích jazyků stále na nedostatečné úrovni. Zvláště pak jednalo se o využití a aplikaci cizího jazyka v odborných profesích. Přestože je cizí jazyk nedílně spjat s rozvojem technických disciplín, **výuka cizího jazyka zaměřeného na technické odvětví je velice**

omezená. V souvislosti se stále se zvyšujícími nároky v budoucí praxi je a bude však schopnost a kompetentnost odborné cizojazyčné komunikace v technických odvětvích nedílnou součástí technického vzdělávání.

V rámci zkvalitnění výuky cizích jazyků, jejich komplexnosti i atraktivitě, je třeba podpořit vybudováním moderních edukačních zařízení, tj. vybudovat nejmodernější digitální jazykové laboratoře s e-learningovým zázemím, kde učitelé a žáci pracují na základě multimediálního systému. Pouze kvalitní infrastruktura umožní žákům rozšíření jejich předpokladů k výuce cizích jazyků na vysoké úrovni. Žádoucí změnou je tedy inovace učeben pro výuku cizích jazyků, zavedení výuky odborné angličtiny v rámci výuky cizích jazyků, případné posílení hodinové dotace pro tento účel.

KAP 2016-2018 jako problém v oblasti infrastruktury určil také **nedostatečnou přístupnost škol a školských zařízení žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)** způsobenou odlišným vnímáním žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami při jejich začleňování do vzdělávacího procesu. Toto téma nebylo zahrnuto do dotazníkového šetření Národního ústavu pro vzdělávání, z diskuse v pracovním týmu pro oblast infrastruktury však vyplynulo, že se jedná stále o aktuální problém. Širší zpřístupnění škol a školských zařízení žákům a studentům se SVP s přihlédnutím k charakteru těchto potřeb je přitom jedním ze způsobů zajištění jejich větší konkurenceschopnosti a uplatnitelnosti na trhu práce. Postupná změna ve vnímání žáků a studentů se SVP při jejich včleňování do hlavního vzdělávacího proudu, ke které v poslední době dochází, s sebou přináší i potřebu změny jak v stavebních dispozicích a úpravách interiérů, tak i ve vybavenosti škol a školských zařízení podpůrnými prostředky a pomůckami, které žákům se SVP pomáhají při výuce. S tím souvisí i příprava pedagogů, kteří vlastní výuku zajišťují, a jejich seznamování se s možnostmi použití podpůrných prostředků ve výuce.

V rámci širšího zpřístupňování škol a školských zařízení žákům a studentům se speciálními potřebami je tedy **nezbytné investovat do stavebních úprav vedoucích k vytvoření bezbariérového přístupu do budov**, ve kterých probíhá výuka, a k zajištění bezbariérového pohybu v rámci těchto budov včetně sociálního zázemí. Dále je nezbytné vybavit školy a školská zařízení pomůckami, které by napomohly ke kvalitní přípravě žáků a studentů se SVP na budoucí povolání s ohledem na obsah vzdělávání a charakter SVP.

Při vytváření materiálních podmínek pro začleňování žáků a studentů se SVP je třeba přihlížet k individuálním potřebám škol a školských zařízení, oborové struktury a obsahu vzdělávání, aby vynaložené prostředky byly použity smysluplně a v zájmu všech žáků a studentů. Podpora škol a školských zařízení v oblasti zpřístupnění se žákům a studentům se SVP povede ke změně vnímání těchto žáků v hlavním vzdělávacím proudu a ovlivní sociální klima škol a školských zařízení.

2.8 Gramotnosti a další nepovinná témata

V současnosti pojem gramotnost zahrnuje interakci mezi požadavky společnosti a kompetencemi jedince. Postupným vývojem se použití tohoto termínu rozšířilo z původní čtenářské gramotnosti na řadu dalších dovedností (gramotností) – matematickou, digitální, finanční, kulturní, informační, ale také pohybovou a další. Setkáváme se také s komplexním pojmem funkční gramotnost

Pojetí samotné čtenářské gramotnosti prochází stálým vývojem a zpřesňováním. Mezinárodní výzkum OECD PISA ji definuje jako schopnost porozumět psanému textu, přemýšlet o něm a používat jej k dosahování určitých cílů, k rozvoji vlastních schopností a vědomostí a k aktivnímu začlenění do života společnosti.

Dále je možné chápat čtenářskou gramotnost jako „celoživotně se rozvíjející vybavenost člověka vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami potřebnými pro užívání všech druhů textů v různých individuálních a sociálních kontextech“.

Matematická gramotnost je schopnost jedince poznat a pochopit roli, kterou hraje matematika ve světě, dělat dobře podložené úsudky a proniknout do matematiky tak, aby splňovala jeho životní potřeby jako tvořivého, zainteresovaného a přemýšlivého občana (definice dle příručky pro učitele „Gramotnosti ve vzdělávání“, kterou vydal Výzkumný ústav pedagogický v Praze v roce 2010).

Podpora matematické gramotnosti vede i k podpoře gramotnosti finanční, kterou je chápán soubor znalostí a dovedností, které člověku umožňují porozumět financím a správně s nimi zacházet v různých životních situacích. Tento soubor ovšem není pevně definován. Ministerstvo financí ČR koordinuje Českou strategii finančního vzdělávání (tj. vzdělávání k větší finanční gramotnosti) a finanční vzdělávání je považováno za jeden ze tří pilířů ochrany spotřebitele na finančním trhu. V roce 2017 byl vydán Standard finanční gramotnosti, který stanovuje cílovou úroveň finanční gramotnosti pro žáky základních a středních škol a který bude implementován do rámcových vzdělávacích programů.

Digitální gramotností, tedy gramotností v oblasti informačních a komunikačních technologií, rozumíme soubor kompetencí, které jedinec potřebuje, aby byl schopen se rozhodnout jak, kdy a proč použít dostupné ICT a poté je účelně použít při řešení různých situací při učení i v životě v měnícím se světě.

Jazyková gramotnost je schopnost číst a psát v cizím jazyce. Jazyková gramotnost je tedy schopnost se dorozumět v jiném jazyce, než je mateřský jazyk. Někdy se pojem jazyková gramotnost používá pro schopnost hovořit **světovým jazykem** (tedy dorozumět se v zahraničí).

Pohybová gramotnost je vnímána jako soubor motorických činností, které jsou součástí harmonického rozvoje osobnosti člověka. Je předpokladem pro subjektivně maximální rozvoj kognice ve spojení s bio-psycho-sociálním rozvojem zdraví. V posledních letech jsme svědky deficitu v rozvoji právě pohybové gramotnosti, která byla v minulosti spontánně rozvíjena u dětí, mládeže i dospělých. Tudíž nebylo nutné věnovat prioritní zájem o její rozvoj. V současné době je však nezbytné, aby škola a školské organizace byly připraveny na systémový rozvoj pohybové gramotnosti jako nedílné součásti vzdělávacího systému dětí, žáků a studentů, včetně dětí, žáků a studentů se speciálními potřebami. Pohyb je nedílnou součástí života člověka, jeho kvalita je ukazatelem fyzické kondice a následně zdravotního stavu nejen jedince ale i celé společnosti. Od ní se odvíjí úroveň fyzické a psychické kondice, uplatnitelnosti na trhu práce, zvýšení odolnosti vůči civilizačním chorobám, emočního ladění a úroveň socializace člověka, společnosti.

Základní zásadou se stává **celoživotní učení**, kdy důležitým cílem je zajistit, aby každý získal klíčové kompetence. Základní gramotnosti jsou nezbytnou podmínkou pro **získání klíčových kompetencí** i pro dosažení důležitých cílů vzdělávání a odborné přípravy. Je potřeba je rozvíjet průřezově napříč vzdělávacími obory. Úkolem systému počátečního vzdělávání je vybavit děti, žáky a studenty kompetencemi, které jsou důležité pro jejich život i profesní uplatnění. Dalším cílem je učinit učení obecně přitažlivějším zaváděním nových forem učení a využíváním nových výukových a studijních technologií. S tím, jak se mění požadavky společnosti na kompetentnost občanů, je pravděpodobné, že se okruh gramotností bude proměňovat a je nutné na tyto změny reagovat. Je žádoucí zlepšit především úroveň základních gramotností a obecných znalostí, dovedností a schopností, neboť jejich význam pro další život absolventů je značný, ať už se jedná o jejich postavení na trhu práce, zapojení do dalšího vzdělávání či schopnosti řešit běžné životní situace.

Olomoucký kraj považuje za prioritní zejména podporu čtenářské, matematické, digitální a pohybové gramotnosti, kterými se budou zabývat následující kapitoly.

2.8.1 Analýza strategických dokumentů

Důraz na potřebu a podporu získání a rozvoje klíčových kompetencí, příp. čtenářské, matematické, jazykové a dalších gramotností je zmiňován v řadě strategických dokumentů.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na 2016-2020

je základní strategický dokument Olomouckého kraje stanovující základní směry rozvoje v oblasti vzdělávání. V rámci jednotlivých oblastí vzdělávání jsou definovány návrhy a záměry kraje, kdy v oblasti středního vzdělávání je jedním z opatření uváděna podpora tzv. klíčových kompetencí žáků – čtenářská, matematická, finanční, digitální gramotnost, a to zejména prostřednictvím evropských dotačních programů. V oblasti podpory dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou záměry zaměřeny na posílení jazykově-metodického cizojazyčného vzdělávání, vzdělávání zaměřené na moderní metody výuky, vzdělávání a výchovy a na zvýšení odborných dovedností, včetně ICT a finanční gramotnosti.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období let 2015-2020 uvádí jako jeden z cílů v oblasti základního vzdělávání zvyšovat kompetence pedagogů, zejména na 2. stupni ZŠ, které povedou k lepším vzdělávacím výsledkům žáků včetně schopnosti vyhodnocovat kvalitu výuky, dále ji rozvíjet a poskytovat zpětnou vazbu žákům i jejich rodičům, s akcentem na čtenářskou, matematickou a přírodovědnou gramotnost (v rámci OP VVV). A dále V rámci OP VVV při rozvoji gramotností, kompetencí, manuální zručnosti a technického vzdělávání využívat finanční prostředky i na potřebné vybavení.

Otázce gramotností se věnuje **Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020**, která mimo jiné uvádí, že největší množství negativních jevů ve vzdělávání je spojeno se vzděláváním žáků v oborech středního vzdělání bez maturitní zkoušky (střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem). Výrazný pokles v počtu škol, žáků i absolventů je do značné míry průvodním znakem dlouhodobých problémů v sektoru nematuritního středního vzdělání, kdy výsledky mezinárodních srovnávacích výzkumů dokládají celkově nízkou (a zhoršující se) úroveň základních dovedností absolventů nematuritních oborů, kteří například v průměru vykazují přibližně stejnou úroveň čtenářské gramotnosti jako absolventi základního vzdělání a dokonce nižší skóre v řešení problémů v prostředí informačních technologií. Je žádoucí, aby všichni žáci v programech středního odborného vzdělávání získávali dovednosti na takové úrovni, která jim umožní pokračovat v následném profesním rozvoji a celoživotním učení a dále posilovat společný základ v oborech středního vzdělání zaměřený především na rozvoj základních znalostí, dovedností, schopností a postojů, a to v zájmu dlouhodobé uplatnitelnosti absolventů na pracovním trhu a vyšší úspěšnosti v dalším studiu i v osobním životě.

Otázce problematiky rozvoje vzdělávání se věnuje také **Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje na období 2015–2020**, která definuje oblasti, na které je třeba se zaměřit, a mimo jiné uvádí oblasti podpory zvyšování kvality výuky v základních a mateřských školách a vzdělávání pedagogických pracovníků.

Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 navazuje na Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2020 a se znalostí daného prostředí a procesů navrhuje soubor možných intervencí v počátečním vzdělávání na podporu digitálního vzdělávání, které se ukazují být stále více nezbytné. Digitálním vzděláváním rozumíme takové vzdělávání, které reaguje na změny ve společnosti související s rozvojem digitálních technologií a jejich využíváním v nejrůznějších oblastech lidských činností. Zahrnuje jak vzdělávání, které účinně využívá digitální technologie na podporu výuky a učení, tak vzdělávání, které rozvíjí digitální gramotnost žáků a připravuje je na uplatnění ve společnosti a na trhu práce, kde požadavky na znalosti a dovednosti v segmentu informačních technologií stále rostou.

MŠMT zahájilo **přípravu Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+**, byla ustanovena expertní skupina, jejímž úkolem je především vytvořit dokument Hlavní směry vzdělávací politiky ČR 2030+, který se stane podkladem pro tvorbu samotné strategie. Jedním ze strategických cílů je zaměření

vzdělávání více na získání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život. Důležitým a obtížným krokem k tomuto cíli bude hledat shodu na tom, jaké kompetence (gramotnosti, dovednosti) jsou a budou důležité. Jedním ze způsobů, jak tohoto cíle dosáhnout je proměna obsahu a způsobu vzdělávání. Pedagogická komora v souvislosti s tímto navrhuje nově zahrnout gramotnosti do rámcových vzdělávacích programů v rámci jejich aktuální revize, nebo příloh v podobě Standardů.

Akční plán Zdraví 2020, oblast podpory pohybové aktivity je prvním koncepčním národním strategickým dokumentem České republiky zaměřeným na zvýšení úrovně pohybové aktivity a snížení sedavého chování. Obsahuje osm strategických oblastí zaměřených na různé oblasti lidského života, v rámci kterých je na zvýšení úrovně pohybové aktivity potřeba pracovat. Akční plán zároveň zahrnuje horizontální témata uplatňovaná v rámci širší **Národní strategie Zdraví 2020**, kterými jsou důraz na prioritní cílové skupiny a podpora celoživotní pohybové aktivity, snižování nerovností v přístupu k pohybové aktivitě, uplatňování evidence-based přístupu, zdůrazňování zdravotní a pohybové gramotnosti a důraz na finanční reálnost a efektivitu jednotlivých opatření.

2.8.2 SWOT analýza

S - vnitřní - silné stránky	W – vnitřní - slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - realizované projekty zaměřené na gramotnosti a podporu vzdělávání učitelů - existence možností financování - zvyšující se povědomí o významu gramotností - zvyšující se vnímání důležitosti rozvoje gramotností školami - zájem o spolupráci a rozšiřující se možnosti spolupráce - podpora gramotností jako aktuální téma ve společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - méně častá práce s textem v rámci výuky předmětů - nízká motivovanost učitelů ke zvyšování úrovně gramotností - omezené schopnosti učitelů ke zvyšování úrovně gramotností - nedostatek finančních prostředků na nákup techniky a výukových materiálů - časová a metodická náročnost rozvíjení gramotností - neefektivní využívání technologií ve výuce
O - vnější - příležitosti	T – vnější - hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - všeobecný souhlas odborné veřejnosti s tím, že je potřeba u žáků rozvíjet funkční gramotnosti, a to nejen čtenářskou a matematickou - realizované výzkumy a šetření a jejich výstupy - probíhající aktivity v projektech, výstupy z těchto aktivit - existence literatury a dalších výukových pomůcek - nabídka DVVP v této oblasti, dostupnost metodické podpory 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatek finančních prostředků - neochota učitelů se dále vzdělávat - modernizace vybavení nebude provázána s plánem jeho využití - neexistence jednotné strategie podpory - zvyšování úrovně gramotností není oficiálním cílem vzdělávání v ČR - nekoordinovaný přístup k rozvoji gramotností - nedostatečná systémová podpora učitelů - velké rozdíly v úrovni žáků na stejných typech škol

Jak pomoci silných stránek využít příležitosti?

- Využít možnosti aktivit projektů a nabídky DVPP.
- Využít možností spolupráce a předávání dobré praxe.

- Využít materiálů a informací dostupných z výzkumů, šetření a projektů.
- Zvýšit informovanost škol o možnost z projektů s dotací EU.
- Zhodnotit a sumarizovat již získané zkušenosti.
- Posílit metodickou a konzultační podporu školám.

Jak využít příležitosti k odstranění slabých stránek?

- Zvýšit informovanost škol.
- Informovat o zapojení do aktivit a projektů.
- Rozvíjet profesní kompetence učitelů.
- Zvýšit motivaci učitelů např. pomocí předávání zkušeností.
- Zvýšit propojení a průnik aktivit napříč obory.
- Využít již existujících informací a materiálů.
- Čerpat finanční zdroje v oblasti rozvoje gramotností.

Jak využít silné stránky k odvrácení hrozeb?

- Využití projektů a aktivit, dostupných informací.
- Využití dobré praxe ve školách.
- Zvyšování povědomí o významu gramotností.
- Zakotvení významu gramotností do strategických a návazných dokumentů.

Jak snížit hrozby ve vztahu k slabým stránkám?

- Zvýšení informovanosti škol o projektech a aktivitách.
- Zvýšení motivace učitelů předáváním dobré praxe.
- Zvýšení motivace učitelů dále se vzdělávat.
- Vytvoření pomůcek a metodik v oblasti gramotností.
- Zakotvení významu gramotností do strategických a návazných dokumentů, do priorit kraje.
- Zvýšit propojení informovanosti a návaznosti mezi jednotlivými stupni vzdělávání.

2.8.3 Identifikace problémů, jejich příčin a stanovení cílů

V oblasti čtenářské gramotnosti patří mezi zásadní problémy **snížená schopnost žáků porozumět textu, neochota žáků číst a nedostatečné komunikační schopnosti žáků**. Žáci si nízkou úroveň čtenářské gramotnosti přinášejí již ze základních škol, přičemž na středních školách není dostatečný prostor k uskutečnění pozitivní změny. Identifikované problémy potvrzují i výsledky dotazníkového šetření realizovaného Národním ústavem pro vzdělávání, kdy v šetření zaměřeném na čtenářskou gramotnost 79 % škol uvedlo, že hlavní překážkou pro rozvoj čtenářské gramotnosti je nedostatečná úroveň čtenářské gramotnosti žáků ze ZŠ, a 76 % škol uvedlo neochotu žáků číst. 73 % škol za problém považuje také nedostatek finančních prostředků na materiální zajištění rozvoje čtenářské gramotnosti na škole. Dle zjištění České školní inspekce při sledování úrovně gramotností v ZŠ a SŠ ve školním roce 2017/2018 je stále vyšší podíl žáků s nedobрым vztahem ke čtení, v průběhu výuky se stále nejčastěji vyskytují jevy spojené s užíváním čtenářských cílů s učitelskou podporou žáků a nejčastější úkoly pro žáky se týkají vyhledávání informací. Méně časté jsou úkoly zdůrazňující aktivitu žáků včetně reflexe čtenářství.

Žádoucích změn, tj. zlepšení úrovně čtenářské gramotnosti žáků, její rozvíjení napříč vzdělávacími oblastmi by mělo být dosaženo rozvíjením aktivit zaměřených na náročnější dovednosti jako analýza textu, účel textu, určení postoje autora a další práce s textem, dále podporou vzdělávání učitelů a jejich

spolupráce napříč oblastmi, navýšením finančních prostředků na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovny, podporou čtenářské gramotnosti napříč předměty a to i za pomoci využívání ICT a interaktivních médií a s tím přímo souvisejícím zajištěním dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

V matematické gramotnosti jsou dle výsledků dotazníkového šetření realizovaného Národním ústavem pro vzdělávání zásadními problémy **nedostatečné znalosti matematiky žáků ze ZŠ** (uvedlo 89 % škol), **nedostatečná motivace žáků k rozvoji matematické gramotnosti** (73 % škol), skutečnost, že **nastavení maturitní zkoušky z matematiky** nesměřuje k rozvoji matematické gramotnosti (68 %) a v neposlední řadě **nedostatek finančních prostředků** ať už na realizaci mimotřídních aktivit podporujících matematickou gramotnost (59 %) či na materiální zajištění rozvoje matematické gramotnosti na škole (58 %). Dle zjištění České školní inspekce při sledování úrovně gramotností v ZŠ a SŠ ve školním roce 2017/2018 stále převažuje negativní vztah významného podílu žáků ZŠ a SŠ k matematice, stále převažují klasické metody a formy výuky, snížil se však podíl výskytu prověřování učiva za účelem diagnostiky či hodnocení.

Změny by mělo být dosaženo zvýšením finanční podpory, která by umožnila půlení hodin matematiky, využití ICT pro vytvoření podmínek pro diferencovanou výuku, podporou rozvoje matematické gramotnosti napříč všemi předměty v různých vzdělávacích oborech, propojováním matematiky s každodenním životem a budoucí profesí, vytvářením podmínek pro spolupráci učitelů vhodnými organizačními změnami umožňujícími společnou přípravu, realizaci a reflexi výuky a samozřejmě také dalším vzděláváním pedagogických pracovníků v dané oblasti.

Mezi hlavní problémy v oblasti digitální gramotnosti patří skutečnost, že **učitelé neumí dostatečně ovládat a využívat dostupné digitální technologie** pro potřeby výchovně vzdělávacího procesu, **finanční nákladnost pořízení moderních digitálních výukových pomůcek a rozdílná úroveň vybavení škol**. Obdobně jako u čtenářské a matematické gramotnosti hraje negativní roli rozdílná úroveň znalostí žáků přicházejících ze základních škol. Specifický problém digitální gramotnosti spočívá v tom, že žáci využívají digitální nástroje primárně pro zábavu, nikoliv pro vzdělávání.

Ke zlepšení situace je nutno především vzdělávat pedagogy v oblasti využívání digitálních technologií ve výuce, a to i tak, aby se naučili používat levná řešení, ale samozřejmě také směřovat finanční prostředky do vybavení škol v oblasti ICT a na pořízení vhodných výukových pomůcek.

Dalším problémem je klesající úroveň v rámci pohybové gramotnosti ve společnosti, což je zapříčiněno nízkou úrovní spontánní přirozené volnočasové pohybové aktivity, **nadužíváním moderních technologií, komunikačních prostředků, sociálních sítí atd. na úkor pohybových aktivit, kdy dochází k hypokinezi tedy pohybové chudosti**. Tělesná výchova je nejrozšířenější forma organizované pohybové aktivity, často první a mnohdy jediná pohybová aktivita v životě dětí. Výsledky a vztah k tělesné výchově, pohybové aktivitě je podmíněný výchovou v rodině, působením vrstevnických a zájmových skupin. Významný podíl na jejich kvalitě mají učitelé tělesné výchovy, trenéři volnočasových aktivit a sportovních odvětví. Kvalita pohybové gramotnosti se odvíjí od kvality a kvantity spontánní, přirozené i organizované mimoškolní a školní pohybové aktivity, základy její kvality se pokládají již v raném dětství, předškolním a školním věku a provázejí člověka po celou dobu jeho života. Proto je nutné vhodnými formami motivovat všechny žáky k aktivním pohybovým aktivitám, a to vhodně zvolenou formou přiměřenou k základním pohybovým, fyzickým a psychickým schopnostem jedince, a to včetně žáků se SVP.

2.9 Souhrn výsledků analýzy potřeb v území v oblasti vzdělávání

Finálním souhrnem výsledků Analýzy je soubor logických linek „problémy – příčiny – cíle“ v oblasti vzdělávání v kraji, které vychází z krajských i národních strategických dokumentů, z výsledků činnosti pracovních skupin odborných pracovníků v realizačním týmu projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Olomouckém kraji a z výstupů tematických jednání realizovaných v rámci projektu. Výsledky Analýzy jsou tříděné podle oblastí intervence v souladu s aktuální metodikou „Postupy KAP“ a jeho přílohou - metodickým pokynem pro tvorbu krajských akčních plánů II (P-KAP).

2.9.1 Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

Problém	Příčina	Žádoucí změna/cíl	Poznámka
Odborná neznalost a nezáměr pedagogických pracovníků o rozvoj kompetencí žáků k podnikavosti, kreativitě a iniciativě	Chybí kvalitní metodické materiály, kurzy, workshopy a semináře odborníků z praxe pro pedagogy na téma kreativita a podnikavost	Informování pedagogů pracovníci využívající a aplikující nejnovější poznatky z oblasti podnikavosti a ekonomiky ve výuce všech předmětů, kteří mají dostatečnou nabídku metodických materiálů a kurzů pro pedagogy na témata rozvoje podnikavosti, a mají možnost spolupracovat s podnikateli v regionu v reálném prostředí	Např. job shadowing, odborné semináře s lidmi z praxe, apod.)
	Nedostatečné povědomí učitelů a vedení školy o přínosu podnikavosti do výuky, znalosti podnikatelského prostředí		
	Nedostatečné propojení školy a podnikatelského sektoru a málo příležitostí k setkávání a výměně zkušeností pedagogů a podnikatelů, zaměstnavatelů a odborníků z praxe		
	Nedostatečná motivace (finanční) učitelů ze strany školy		
Problematika rozvoje kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě je nová, školy jí nerozumí a nemají zkušenosti	Absence podpory uceleného programu, který vychází z dlouhodobé strategie a ne z krátkodobých jednorázových projektů	Existence uceleného programu koncepce na podporu podnikavosti a kreativity na školách v kraji, včetně akčního plánu, který zahrnuje pilotní projekty za účelem ověření nových způsobů vzdělávání k podnikavosti a následné rozšíření do dalších škol.	
	Chybí strategický materiál na rozvoj a podporu podnikavosti a		

Problém	Příčina	Žádoucí změna/cíl	Poznámka
	<p>kreativity na školách, a to na národní i regionální úrovni</p>		
Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů a sociálních partnerů o spolupráci se školami na tématu	Nedostatečná analýza stávajících a potenciálních partnerů, podnikatelů v regionu pro možné navázání spolupráce	<p>Rozvoj a podpora spolupráce škol s podnikateli, zaměstnavateli a sociálními partnery.</p> <p>Analýza stávajících a potenciálních partnerů, podnikatelů v regionu, kteří jsou motivováni a ochotně se zapojí do činnosti školy prostřednictvím praxí, přednášek, spolupráce na úrovni fiktivních a studentských firem, pravidelný vliv podnikatelské obce na školské zařízení, exkurze ve firmách.</p>	<p>Možnost napojení na nějakou síť podnikatelských aktivit a start-upů v regionu (Modelové aktivity); Pravidelná setkávání žáků s regionálním i podnikateli</p>
	Nedostatečná motivace potencionálních podnikatelů ke spolupráci se školami		
	Nenalezení společné možnosti uspokojení potřeb školy i podnikatelů		
Malý zájem žáků o problematiku podnikavosti, iniciativy a kreativity	Přetrvávání formalismu ve výuce bez reálného dopadu na posílení kompetencí studentů	<p>Aktivní zapojení žáků do činností a aktivit podporujících rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě, a to jak ve formálním, tak neformálním vzdělávání, včetně webinářů</p>	<p>(Např. školní firmy, fiktivní firmy, Junior Achievemen, debaty a exkurze k dané problematice s žáky, pedagogy a odborníky z praxe, apod.); Pravidelné kontakty a setkávání pedagogů, případně i žáků s úspěšnými podnikateli v regionu</p>
	Podnikání nepatří mezi preferované druhy kariéry		
	Absence neformálního odborného vzdělávání – střediska zájmové činnosti		
	Nedostatek finančních prostředků pro rozvíjení studentských a fiktivních firem.		
Nedostatečné materiálně technické zázemí pro kvalitní rozvoj výuky v oblasti podnikavosti, kreativity a iniciativy	Nedostatek finančních prostředků vyčleněných na danou problematiku	Kvalitně vybavené učebny pro výuku a nácvik praxe v oblasti podnikatelských kompetencí, a posílení kreativity a iniciativy žáků a finanční zabezpečení propagace a rozvoje podnikavosti	Zanést finanční podporu i do národní strategie

2.9.2 Podpora polytechnického vzdělávání

Problém	Příčina	Změna/Cíl	Poznámka
Nesoulad mezi strukturou vzdělávací soustavy a obory o které žáci jeví zájem	Nízká informovanost o uplatnění na trhu práce, nedostatečná propagace ze strany zaměstnavatelů na ZŠ, nedostatečné kariérové poradenství	Zlepšit informovanost rodičů, kariérové poradenství, aktualizovat každoročně požadavky trhu práce na profese, po kterých je největší poptávka a prohloubit spolupráci ZŠ se SŠ a zaměstnavateli v oblasti propagace technických oborů	
Nedostatečné propojení vzdělávacích institucí na trendy a možnost adekvátní reakce na vývoj na trhu práce	Pomalá reakce vzdělávacích institucí na změny na trhu práce	Prohloubení spolupráce se a snížení administrativní zátěže související s úpravami vzdělávací nabídky	
Nutnost zkvalitnění kariérového poradenství ve školách prostřednictvím cíleného vzdělávání výchovných poradců a dalších pedagogických pracovníků	Nízká kvalita kariérového poradenství ve školách	Cílené vzdělávání výchovných poradců a dalších pedagogických pracovníků, oddělení kariérového poradenství od výchovného poradenství, zajištění metodické podpory pro kariérové poradce	
Stálý pokles absolventů technických oborů související jak s demografickým vývojem, tak s širokou nabídkou vzdělávacích oborů a nízkou popularitou některých technických oborů i jejich náročností na matematickou gramotnost	Demografický pokles, nedostatečná propagace oborů požadovaných na trhu práce a náročnost studia technických oborů	Prohloubení spolupráce zaměstnavatelů se školami, zlepšení informovanosti rodičovské veřejnosti, větší propagace stipendií směrem k sociálně slabším skupinám obyvatel, ale i další formy podpory (snížení kapacity na oborech všeobecného vzdělávání)	
Nízká míra podpory, PR a marketing technických a přírodovědných oborů - komunikování odborných škol jako center technických dovedností i směrem k veřejnosti	Nedostatečná komunikace všech zainteresovaných subjektů, absence kvalitního kariérového poradenství a spolupráce s rodičovskou veřejností	Zlepšení propagace technických oborů, kariérového poradenství, ale i informování veřejnosti o uplatnitelnosti absolventů jednotlivých typů škol na trhu práce.	Krajské centrum podpory kariérového poradenství
Nedostatečná technická infrastruktura některých SŠ/ZŠ	Nízká priorita podpory technického vzdělávání v předcházejícím období	Podpora projektů zaměřených na technické vybavení škol a školských zařízení a podpora ze strany zaměstnavatelů.	

Problém	Příčina	Změna/Cíl	Poznámka
Nedostatečná jazyková vybavenost absolventů technických oborů	Podceňování jazykového vybavení ze strany studentů. Nutnost dalšího vzdělávání pedagogů odborných předmětů v cizích jazycích	Podpora projektů zaměřených na oblast jazykového vzdělávání a zlepšení povědomí o nutnosti jazykového vybavení.	
Klesající matematická gramotnost	Odklon od technického vzdělávání a povinné maturity z matematiky	Podpora výuky matematiky a podpora zavedení povinné maturity z matematiky s věcným obsahem odpovídajícím požadavkům trhu práce	
Klesající zručnost a podpora manuálních dovedností (MŠ/ZŠ/SŠ)	Absence výuky „dílen“ na ZŠ, absence vzoru v rodině	Podpora rozvoje manuálních dovedností na MŠ, ZŠ a SŠ	
Nízká míra podpory získávání kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě (SŠ/ZŠ/MŠ)	Nevěnování pozornosti dané oblasti v předcházejícím období	Podpora aktivit vedoucích k podpoře požadovaných kompetencí a větší zapojení zaměstnavatelů Zajištění metodické podpory pro PP	Krajské centrum metodické podpory k podnikavosti
Rodiče jako „motivátoři“ podpory polytechnickému vzdělávání – ve spolupráci se školou	Nedostatečná komunikace s rodičovskou veřejností ve věci uplatnitelnosti na trhu práce, skutečné podoby studia „nejedná se o žádné podřadné, špinavé obory“ atd.	Důraz na komunikaci s rodičovskou veřejností, nejen v rámci již zavedených akcí a větší zapojení zaměstnavatelů a zajištění metodické podpory pro PP.	
Nízká IT gramotnost studentů i pedagogů. Nízká úroveň softwarového vybavení škol, nižší kvality IT a PC vybavení škol	Rychlý vývoj v oblasti IT technologií, nutnost neustálé reakce na měnící se situaci, nedostupnost některých IT technologií pro všechny cílové skupiny	Investice do HW i SW vybavení škol, zvýšení sledování trendů v IT oblasti, zvyšování kvalifikace pedagogů v dané oblasti.	Krajské metodické kabinety odborného zaměření
Zastarávání odborné kvalifikace pedagogů	Nedostatek vhodných vzdělávacích aktivit, nedostatek kontaktu PP s reálným provozem firem	Podpora profesního rozvoje PP a podpora praxí a stáží PP u zaměstnavatelů	KMK odborného zaměření

2.9.3 Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů

Problém	Příčina	Změna/Cíl	Poznámka
Nemožnost firem přizpůsobit se vzdělávacím potřebám žáků	Neodpovídající RVP-zaměstnavatelé mají nedostatečnou znalost vzdělávacích programů škol - z toho plyne omezená schopnost podílet se na praktickém vzdělávání	Přizpůsobit RVP potřebám firem	
Nesoulad počtu žáků vybraných oborů a kvalifikačních potřeb firem	Přetrvávající nezájem žáků o technické vzdělávání	Aktivity ke zvýšení zájmu o technické vzdělávání	
Nedostatečná komunikace mezi školou a firmou, úřadem práce	Malá znalost výchovných poradců o situaci na trhu práce a jeho aktuálních potřebách, malá propagace technických oborů,	Informace o situaci trhu práce výchovných poradců a pedagogů, zapojení do konkrétní spolupráce s firmami a úřadem práce (pravidelná komunikace)	
Nesoulad mezi nabídkou a poptávkou absolventů a potřebami trhu práce	Pomalá reakce na změnu situace potřeb trhu práce	Průběžné mapování potřeb zaměstnavatele	
Absence praxe	Pouze teoretické znalosti získané během studia	Praktická výuka během studia, praxe a stáže ve firmách	
Podpora technických oborů	Není dostatečná propagace a podpora	Stipendia a další formy podpory.	
Kvantifikace a specifikace potřeb zaměstnavatelů	Není zpracovaná	Průzkum a následné vypracování uceleného přehledu potřeb zaměstnavatelů v rámci OK (predikce trhu práce – projekt KOMPAS)	
Mezioborové studijní programy	Složitý a zdlouhavý proces tvorby RVP a následné akreditace	Tvorba nových mezioborových studijních ŠVP nebo úprava stávajících v rámci existujících RVP a následné pilotní ověření	
Nedostatek a stárnutí učitelů odborných předmětů	Pro odborné pracovníky není učitelské povolání atraktivní	Podpora managementu SŠ v získávání odborníků pro výuku a jejich udržení na škole	

2.9.4 Rozvoj kariérového poradenství

Problém	Příčina	Změna/Cíl	Poznámka
Nesoulad mezi zájmem žáků o jednotlivé obory a kvalifikačních potřeb firem	Dlouhodobý nezájem o technické obory	Zvýšení počtu žáků v technických oborech	
Nedostatečná komunikace mezi školou a firmou, úřadem práce	Malá znalost výchovných poradců o situaci na trhu práce a jeho aktuálních potřebách, malá propagace technických oborů. Dle APŠ uvádí 33 % škol malý zájem ze strany zaměstnavatelů o spolupráci se školami.	Informace o situaci trhu práce výchovných poradců a pedagogů, zapojení do konkrétní spolupráce s firmami a úřadem práce	
Nesoulad mezi nabídkou a poptávkou absolventů a potřebami trhu práce	Pomalá reakce na změnu situace potřeb trhu práce. Dle APŠ uvádí 33 % škol malý zájem ze strany zaměstnavatelů o spolupráci v oblasti KP	Průběžné mapování potřeb zaměstnavatele	
Absence praxe	Pouze teoretické znalosti získané během studia	Praktická výuka během studia, praxe a stáže ve firmách	
Podpora technických oborů	Není dostatečná propagace a podpora	Stipendia a další formy podpory.	
Legislativa: nedostatečná kapacita / financování příslušných poradenských pracovníků ve školách - nedostatek finančních prostředků pro zajištění kariérového poradenství ve škole	Problém systému financování ZŠ, SŠ	Ve střednědobém výhledu – financování z projektových prostředků, v dlouhodobém výhledu – změna prioritizace finančních zdrojů v oblasti specializovaných činností na školách.	
Nedostatečná časová kapacita výchovného poradce na ZŠ, SŠ pro oblast kariérového poradenství - nízká časová dotace pro poskytování služeb kariérového poradenství	Výchovný poradce řeší kromě kariérového poradenství i výchovné problémy žáků (šikana ad.) Dle APŠ uvádí 55 % škol nedostatečnou časovou dotaci poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství	Oddělení kariérového poradenství od poradenství v oblasti výchovných problémů (pozice školního psychologa, pozice kariérového poradce)	
Úzké pojetí kariérového poradenství na ZŠ: volba oboru, přihláška na SŠ;	Výchovní poradci na školách nemají dostatečný časový	Poskytování aktuálních informací o uplatnění žáků na současném trhu práce.	

Problém	Příčina	Změna/Cíl	Poznámka
chybějící přehled výchovných poradců o aktuálním stavu trhu práce po ukončení ZŠ	prostor k dalšímu vzdělávání v oblasti aktuálních potřeb trhu práce. Chybí kurzy pro pedagogické pracovníky v oblasti aktuální analýzy stavu trhu práce v OK.	Poskytování adekvátního poradenství pro uplatnění absolventů ZŠ na trhu práce.	
Úzké pojetí kariérového poradenství na SŠ: obor/profese už vybrána, přihláška na VŠ, jak zpracovat životopis; chybějící přehled výchovných poradců o aktuálním stavu trhu práce po ukončení SŠ	Výchovní poradci na školách nemají dostatečný časový prostor k systematickému dalšímu vzdělávání v oblasti aktuálních potřeb trhu práce. Chybí kurzy pro pedagogické pracovníky v oblasti aktuální analýzy stavu trhu práce v OK. Dle APŠ přes 33 % škol uvádí nedostatek příležitostí pro vzdělávání kariérových poradců	Poskytování aktuálních informací o uplatnění studentů na současném trhu práce.	
Chybějící oblast kariérového poradenství na školách směrem k samostatnému podnikání. Chybějící přehled výchovných poradců o možnostech zahájení samostatného podnikání.	Výchovní poradci na školách nemají dostatečný časový prostor k systematickému dalšímu vzdělávání v oblasti podnikání v OK. Chybí kurzy pro pedagogické pracovníky v oblasti podnikavosti a podnikání v OK.	Poskytování aktuálních informací o uplatnění žáků a studentů v samostatném podnikání.	
Nedostatečná podpora k samostatnému podnikání. Výchovní poradci nemají přehled o možnostech samostatného podnikání	Výchovní poradci nemají dostatečný časový prostor k systematickému dalšímu vzdělávání v oblasti podnikání. Chybí kurzy pro tuto oblast.	Zavedení systému přenosu aktuálních informací z oblasti podnikání do škol. A také informací o uplatnění absolventů v samostatném podnikání.	
V ČR chybí specializované studium kariérového poradenství na vysokých školách.	V OK chybí studium kariérového poradenství jakožto samostatného oboru, příp. kurzu dalšího	Střednědobý horizont – podpora školení na základě profesní kvalifikace dle NSK (Kariérový poradce pro	

Problém	Příčina	Změna/Cíl	Poznámka
	vzdělávání zaměřeného pouze na kariérové poradenství.	vzdělávací a profesní dráhu, kód: 75-004-R). Dlouhodobý horizont – zvážit specializované studium kariérového poradenství na VŠ v OK.	
Nedostatečná spolupráce rodičů s kariérovými poradci na školách (nedocení role a vzhledu kariérového poradce při volbě povolání dítěte) - malý zájem o tuto problematiku ze strany žáků a rodičů	Rodiče většinou upřednostňují vlastní rozhodnutí před doporučením výchovného poradce. Dle APŠ přes 54 % škol uvádí malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků i rodičů	Posílení komunikace mezi rodiči a výchovnými poradci větší mírou zapojení rodičů do aktivit neformálního vzdělávání – sdílení příkladů dobré praxe apod. Dle RIS OK je potřebná osobní motivace dětí a jejich rodičů, čímž je také podpořeno snižování rozdílů mezi potřebami firem a výstupem ze systému vzdělávání.	
Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole	Dle APŠ uvádí 70 % škol absenci finančních prostředků na zajištění služeb kariérového poradenství	Podpora získání dotací pro provoz kariérového poradenství na školách. Finanční partnerství s firmami v regionu na zajištění KP ve školách.	

2.9.5 Rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání

Problém	Příčina	Změna/Cíl	Poznámka
Malý zájem dospělých o další vzdělávání	Nedostatek finančních prostředků pro další vzdělávání zaměstnanců – omezený rozpočet škol. Nedostatek informací o možnosti dalšího vzdělávání, motivace	Navýšení finančních prostředků zřizovatelem škol. Větší motivace, propagace.	
Nedostatek financí pro pracovníka, který celoživotní učení na škole zajišťoval	Problematika rozpočtu škol a financování zřizovatelem	Navýšení rozpočtu	
Náročná zpracování dokumentace potřebné k účasti ve výběrových řízeních např. v případě úřadů práce	Zákon o zadávání veřejných zakázek, náročný proces výběrových řízení rekvalifikací.	Realizace vzdělávání bez VŘ, zvolené rekvalifikace	
Informace v oblasti ČŽU	Absence komplexních informací	Vytvoření ucelených, úplných a přehledných informací o	

Problém	Příčina	Změna/Cíl	Poznámka
		celé oblasti CŽU v kraji, se zahrnutím škol a školských zařízení a jiných poskytovatelů dalšího vzdělávání	
Efektivní využití volných kapacit škol	Přebujelá síť škol a demografický vývoj	Vytvoření podmínek pro zapojení škol do procesu rekvalifikací	
Odborné vzdělávání učitelů odborných předmětů, mistrů odborné výchovy, instruktorů aj.	Absence vzdělávacích programů	Vybudování systému a jeho ověření	
Efektivita spolupráce škol a sociálních partnerů	Vzájemná informovanost	Budování dalších center v rámci CUOK, ve spolupráci se zaměstnavateli a jinými poskytovateli dalšího vzdělávání.	
Zapojení odborníků z praxe	Nízké finanční ohodnocení, kvalifikační předpoklady	Vytvoření programů pro splnění kvalifikačních požadavků na lektory	
Nové programy dalšího vzdělávání	Měnící se potřeby společnosti a rozvoj technologií	Tvorba nových vzdělávacích programů (rekvalifikace do škol)	

2.9.6 Podpora inkluze

Problém	Příčina	Cíl	Poznámka
Nedostatečná spolupráce školských poradenských zařízení a školních poradenských pracovišť.	Nadměrné zatížení obou institucí. Nedostatečné ukotvení školních poradenských pracovišť, minimum rozšířených poradenských pracovišť při školách.	Bezchybná spolupráce školských poradenských zařízení a školních poradenských pracovišť.	
Nedostatečná funkčnost školních poradenských pracovišť na jednotlivých školách a jednotlivých stupních vzdělávání.	Nesystémové nastavení financování pracovníků rozšířených školních poradenských pracovišť a jejich metodické vedení.	Zjistit možnosti ukotvení rozšířených školních poradenských pracovišť jako stálé součásti školy, a zmapovat možnosti plynulého metodického vedení pracovišť.	
Se společným vzděláním je spojený velký nárůst administrativní a nepřímé pedagogické činnosti pro výchovné poradce na školách.	S legislativní změnou týkající se inkluze a společného vzdělávání žáků se většina nepřímé pedagogické činnosti spojené s inkluzí přesunula na výchovné poradce, popřípadě	Zjistit možnosti snížení míry přímé pedagogické činnosti výchovných poradců v závislosti na počtu žáků ve škole, tak aby se mohl kvalitněji věnovat přípravě společného vzdělávání konkrétních žáků, spolu	

Problém	Příčina	Cíl	Poznámka
	rozšířený tým školního poradenského pracoviště.	s rozšířeným týmem školního poradenského pracoviště.	
Nedostatečná odborná připravenost asistentů pedagoga.	Příprava v kurzech pro asistenty pedagoga je z odborného i časového hlediska nedostatečná. Asistenti pedagoga jsou většinou zaměstnaní na dobu určitou a tím pádem nemají motivaci k dalšímu vzdělávání.	Zanalyzovat nabídky akreditovaného studia pro asistenty pedagoga a možnosti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.	
Nedostatečná dostupnost poradenských služeb v některých částech Olomouckého kraje.	Nižší počet poradenských pracovníků a detašovaných pracovišť.	Vznik nových nebo rozšíření provozu detašovaných pracovišť a zvýšení počtu poradenských pracovníků stávajících pracovišť.	Především v lokalitách s vyšším počtem sociálně znevýhodněných klientů
Nedostatečný počet poradenských pracovníků zabývajících se mimořádně nadanými a nadanými dětmi, žáky a studenty.	Stoupající zájem o diagnostiku a odbornou péči ze strany pedagogů a rodičů.	Ucelený systém péče o mimořádně nadané a nadané děti, žáky a studenty. (Rozšíření počtu a další vzdělávání poradenských pracovníků v oblasti mimořádného kognitivního nadání a nadání obecně).	Personální navýšení v poradenském systému je v souvislosti se společným vzděláváním nezbytné.
Nedostatečný počet koordinátorů podpory nadání na školách a školských zařízeních v kraji.	Nedostatek finančních prostředků, legislativní ukotvení.	Vytvoření prostředí pro systematickou péči a ucelený systém podpory o mimořádně nadané a nadané děti, žáky a studenty na školách a školských zařízeních.	
Nedostatečný počet a vhodnost vzdělávacích aktivit v oblasti péče o nadané a mimořádně nadané.	Nedostatek odborných lektorů, přetížení lektorů stávajících.	Zajistit odbornou přípravu v rámci DVPP pedagogům a pedagogickým pracovníkům v oblasti péče o nadané a mimořádně nadané.	

2.9.7 Infrastruktura a investiční vybavení SŠ, VOŠ

Problém	Příčina	Žádoucí změna/cíl	Poznámka
Nevyhovující stav ICT vybavení a konektivity škol.	Dynamický rozvoj v oblasti ICT a s tím související zastarávání techniky, rozšíření počtu nabízených	Rozšíření ICT vybavení škol a konektivity v oblasti strukturované kabeláže i bezdrátových sítí.	

Problém	Příčina	Žádoucí změna/cíl	Poznámka
	síťových služeb pro žáky, ale i jejich rodiče, zvýšení nároků na elektronizaci agendy škol.		
Nevyhovující stav vzdělávací infrastruktury v odborném vzdělávání.	Změna priorit ve vzdělávacích potřebách ve prospěch všeobecného vzdělávání a nedostatečná podpora odborného vzdělávání ze strany zaměstnavatelů v minulých obdobích.	Budování, stavební úpravy, rekonstrukce a pořízení vybavení odborných učeben, laboratoří a pracovišť praktického vyučování ve školách.	
Nedostatečná přístupnost škol a školských zařízení žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami.	Odlišné vnímání žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami při jejich začleňování do vzdělávacího procesu.	Zvýšení přístupnosti škol a školských zařízení žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami.	
Nevyhovující stav vzdělávací infrastruktury v oblasti výuky cizích jazyků.	Nedostatečný důraz v oblasti jazykové vybavenosti žáků a studentů technických a přírodovědných oborů. Nedostatečné základní znalosti ze základních škol.	Inovace učeben pro výuku cizích jazyků. Zavedení výuky odborné angličtiny v rámci výuky cizích jazyků, případné posílení hodinové dotace pro tento účel.	

2.9.8 Gramotnosti a další nepovinná témata

Problém	Příčina	Změna/Cíl	Poznámka
Klesající čtenářská gramotnost – schopnost porozumění textu, formulovat slovně nebo písemně komplexnější myšlenku, zpracování informací, předání informací a komunikační dovednosti,	Zaměření na vyhledávání informací, méně časté náročnější úkoly zdůrazňující aktivitu žáků včetně reflexe čtenářství	Zlepšení práce s textem, do výuky zařadit osvojování a využívání čtenářských strategií a metod kritického myšlení při práci s informacemi, rozvíjet čtenářskou gramotnost jako klíčový prvek pro kompetenci k celoživotnímu učení napříč vzdělávacími oblastmi	
Méně častá práce s textem v rámci výuky předmětů, nezájem	Zaměření na vyhledávání informací, méně časté náročnější úkoly zdůrazňující	Zvýšení rozsahu práce s psaným i graficky upraveným textem (grafy, tabulky, mapy) ve všech předmětech, vytvářet podmínky	

Problém	Příčina	Změna/Cíl	Poznámka
žáků o čtení, neochota číst delší texty	aktivitu žáků včetně reflexe čtenářství	pro spolupráci učitelů vhodnými organizačními úpravami, umožnit společnou přípravu, realizaci i reflexi výuky, Knihovny na školách, edukační programy	
Nízká motivovanost učitelů ke zvyšování úrovně čtenářské gramotnosti	Nedostatek podnětů, neznalost nabídky, slabá orientace v nabídkách, neochota pedagogů zavádět nové metody, způsoby	Předávání informací, nabídka materiálů, seminářů, motivace pedagogů k využívání dostupné metodické podpory, zpracování metodiky, podporovat systematické vzdělávání	
Propojení čtenářské gramotnosti s odbornými předměty napříč vzdělávacími oblastmi	Nízká míra podpory rozvoje kompetencí	Soustředit se na aktivity, které rozvíjejí náročnější dovednosti (analýza textu, účel textu, určení postoje autora, práce s jazykem apod.). Vytvořit vzdělávací nabídku kurzů pro pedagogy, zaměřit se na využití mezipředmětových vztahů při rozvoji gramotností	
Klesající matematická gramotnost	Nedostatečná hodinová dotace, nedostatečné procvičování, zhoršující se postoj žáků k matematice v průběhu jejich průchodu vzdělávací soustavou	Podpora výuky matematiky, půlené hodiny matematiky, větší rozsah procvičování, rozvoj matematické gramotnosti v různých vzdělávacích oborech, další aktivity přispívající k rozvoji matematické gramotnosti (kroužky, doučování), komunikovat a ukazovat aplikovatelnost získaného matematického aparátu v dalším osobním uplatnění žáků (pracovním i běžném životě)	
Nízká schopnost učitelů dostatečně ovládat a využívat dostupné digitální technologie pro výuku	Nedostatečný akcent na tuto oblast v minulosti, množství požadavků kladených na učitele.	Mít vzdělané pedagogy, kteří budou schopni efektivně využívat digitální technologie ve výuce, a to včetně levných dostupných řešení.	
Finanční nákladnost pořízení moderních digitálních výukových pomůcek	Dynamický rozvoj v oblasti ICT a s tím související zastarávání pomůcek.	Inovace digitálních výukových pomůcek, ale také schopnost používat levnější řešení v praxi.	
Rozdílná úroveň vybavení škol	Omezené finanční zdroje, rozdílné priority škol v minulosti.	Zlepšení úrovně vybavení škol.	
Nízká úroveň pohybové gramotnosti, snížení pohybových aktivit dětí a mládeže	Nízká úroveň kvality i kvantity volnočasových pohybových aktivit, absence Zdravotní tělesné výchovy ve	Zvýšení a rozvoj základních pohybových a sportovních dovedností a aktivit, dalšího vzdělávání pedagogů v oblastech pohybové gramotnosti,	

Problém	Příčina	Změna/Cíl	Poznámka
	školním vzdělávání, neopodstatněné uvolňování žáků z hodin tělesné výchovy, nízká motivace k pohybovým aktivitám	zlepšení vybavení tělocvičen, nákup pomůcek k nácviku pohybových dovedností	

3. Stanovení priorit

Prioritizace potřeb byla zpracována v souladu s aktuálním metodickým dokumentem Postupy KAP (vydaným MŠMT) a Metodickým listem č. 04 Prioritizace potřeb a Metodickým pokynem pro tvorbu krajských akčních plánů II. vydanými NÚV v rámci realizace projektu P-KAP (metodická podpora tvorby KAP).

Proces prioritizace byl řešen realizačním týmem KAP společně s odbornými pracovníky - členy minitýmů. Dále byla prioritizace potřeb projednávána v rámci tematických setkání v platformách dle povinných témat intervencí. Prostřednictvím členů realizačního týmu KAP, kteří jsou současně členy PS Vzdělávání, byla PS Vzdělávání informována o průběhu prioritizace potřeb. Členové PS Vzdělávání přiřadili priority jednotlivým povinným i nepovinným tématům, a to elektronicky do 30. 8. 2019.

Prioritizace potřeb navazuje na analytickou část dokumentu KAP 2019-2021, a to konkrétně Analýzu potřeb v území a na Analýzu potřeb škol středních a vyšších odborných (kterou zpracoval NÚV v rámci projektu P-KAP), v rámci kterých byly definovány potřeby na území kraje. Dalším zdrojem podkladů pro proces prioritizace byly podklady shromážděné realizačním týmem projektu KAP v rámci uskutečněných tematických setkání a jednání v platformách dle povinných i nepovinných témat intervence. Využity byly i výstupy z diskuzních panelů, které proběhly v rámci projektu IKAP Olomouckého kraje. Výstupy z těchto jednání byly použity jako náhrada za výstupy z Analýzy potřeb škol zpracované NÚV v těch oblastech, kterými se tato analýza vůbec nezabývala. Jsou to oblast Infrastruktury a vybavení škol a podpora pohybové gramotnosti.

Analýza potřeb v území v rámci podkapitoly 2.9 „Souhrn výsledků analýzy potřeb v území v oblasti vzdělávání“ poskytla podklady pro souhrn výsledků, který má podobu tabulky logických linek „problémy – příčiny – cíle (potřeby)“ z oblasti vzdělávání, což již byla první fáze prioritizace. Následně byly vybrány potřeby, které jsou z hlediska kraje velmi důležité. Kritériem bylo zejména:

- význam přikládáný vedením kraje
- význam přikládáný v klíčových krajských dokumentech (zejména Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje, RAP, Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji, RIS3 aj.)
- významná nerovnováha na trhu práce, resp. významný nedostatek určitých profesí či kompetencí (zdrojem byla specifická regionální data dodaná analytickým týmem projektu P-KAP a projektu KOMPAS realizovaného v rámci činnosti Paktu zaměstnanosti Olomouckého kraje)

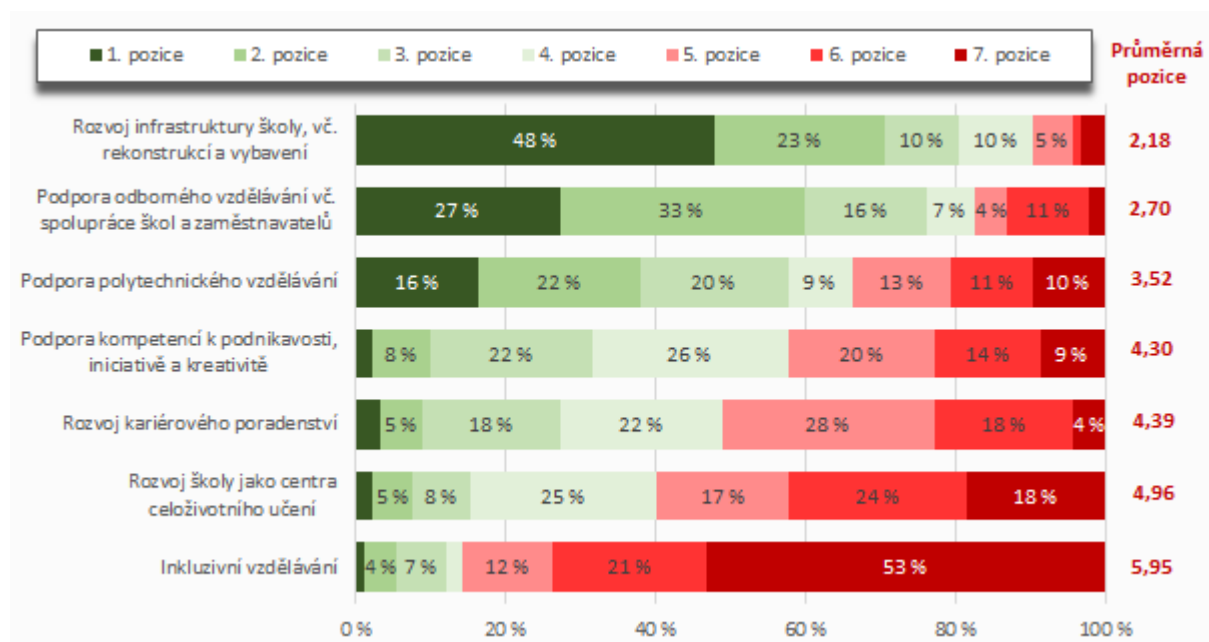
Potřeby, resp. cíle, které odpovídají některému z uvedených kritérií, byly označeny jako "velmi důležité pro kraj".

K cílům (potřebám) vymezeným v Analýze potřeb v území pak byla přiřazena jejich specifikace obsažená v Analýze potřeb škol (příloha č. 1)

Pro střední a vyšší odborné školy v Olomouckém kraji patří mezi nejdůležitější intervence rozvoj infrastruktury škol, včetně rekonstrukcí a vybavení a podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů. Rozvoj infrastruktury uvedlo na první pozici 48 % škol a podporu odborného vzdělávání umístilo na první místo 27 % škol. Na třetím místě v pořadí se nachází podpora polytechnického vzdělávání, následuje podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě. Zatímco rozvoj kariérového poradenství řadí na poslední pozici 4 % škol, v případě rozvoje školy jako centra celoživotního vzdělávání se jedná o 18 % škol a inkluzivní vzdělávání umístilo na poslední příčku

v seznamu priorit 53 % škol. Konkrétní výsledky z dotazníkového šetření ve středních a vyšších odborných školách Olomouckého kraje jsou uvedeny v následujícím grafu. Pozice 1 - 7 reflektují důležitost potřeby identifikovanou danou školou (1 je nejvyšší důležitost, 7 je nejnižší).

Graf 10 : Výstup z Analýzy potřeb škol v Olomouckém kraji

Výsledky Analýzy potřeb v území v jednotlivých oblastech intervencí se přímo doplňují o výsledky Analýzy potřeb škol v těchto oblastech intervencí. Pokud nebylo možné cíle (potřeby) z analýzy potřeb v území s cíli (potřebami) z analýzy potřeb ve školách provázat, platilo následující:

- Cíle (potřeby) z analýzy potřeb v území zůstaly v podobě, v jaké byly v této analýze vymezené a nebyly tedy ničím z analýzy potřeb škol doplněné či specifikované.
- Cíle (potřeby, plány škol) z analýzy potřeb škol zůstaly samostatné nenavázané na cíle (potřeby) z analýzy potřeb v území.

Více informací je v příloze č. 2.: Prioritizace potřeb území a škol.

3.1 Zařazení potřeb do prioritních skupin

Finálním procesem prioritizace pak bylo zařazení potřeb do prioritních skupin, a to dle následujícího klíče:

Zařazení potřeb do prioritních skupin		
	potřeby označené jako "velmi důležité pro kraj"	potřeby nejsou označené jako "velmi důležité pro kraj"
potřeby plně či částečně zaměřené na kteroukoliv z povinných či nepovinných oblastí intervence	A	B
potřeby jsou plně zaměřené na ty povinné oblasti intervencí, které byly v reportech z šetření ve školách zařazené do první poloviny z hlediska významu, který jim přiřkládají školy		A
potřeby jsou plně nebo částečně zaměřené na ty povinné oblasti intervencí, které byly v reportech z šetření ve školách zařazené do druhé poloviny z hlediska významu, který jim přiřkládají školy		B
potřeby jsou plně nebo částečně zaměřené na nepovinné oblasti intervencí		B
potřeby nejsou ani částečně zaměřené na žádnou oblast intervence	B	C

Obr. č. 3: Návod na zařazení potřeb do prioritních skupin

Do skupiny **potřeb s nejvyšší důležitostí (A)** byly zařazeny v Olomouckém kraji cíle (potřeby) splňující podmínky dle výše uvedeného klíče a jsou to tyto oblasti:

- podpora polytechnického vzdělávání (přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání), také tato podpora je určena VOŠ, SŠ, ZŠ a MŠ
- podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě, a to průřezově pro VOŠ, SŠ, ZŠ a pro oblast iniciativy a kreativity také pro MŠ
- podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů
- podpora rozvoje ICT kompetencí žáků, studentů i pedagogů na VOŠ, SŠ, ZŠ i MŠ
- podpora rozvoje matematické gramotnosti na VOŠ, SŠ, ZŠ
- podpora rozvoje čtenářské gramotnosti na VOŠ, SŠ, ZŠ
- infrastruktura a investiční vybavení SŠ, VOŠ (oblast podpory přírodovědného a technického vzdělávání, podpora výuky cizích jazyků, konektivity škol a digitálních kompetencí, sociální inkluze, podpora center odborného vzdělávání, podpora celoživotního učení, podpora neformálního a zájmového vzdělávání).

- rozvoj kariérového poradenství; podpora je určena VOŠ, SŠ a ZŠ
- podpora rozvoje jazykové gramotnosti žáků, studentů i pedagogů na VOŠ, SŠ, ZŠ i MŠ

Do skupiny potřeb **se střední důležitostí (B)** byly v Olomouckém kraji zařazeny následující cíle (potřeby) :

- podpora pohybové gramotnosti
- rozvoj škol jako center dalšího profesního rozvoje

Do skupiny potřeb **s nižší důležitostí (C)** byly v Olomouckém kraji zařazeny následující cíle (potřeby):

- podpora inkluze

K tomuto výsledku je ovšem třeba doplnit, že přestože z procesu prioritizace obecně podpora inkluze jako celek je zařazena do skupiny C, konkrétně podporu nadaných a mimořádně nadaných a podporu aplikovaných pohybových aktivit chápe Olomoucký kraj jako prioritu s vyšší důležitostí.

3.2 Rámec pro podporu infrastruktury a investic

V rámci procesu prioritizace nebyl tvořen nový Rámec pro podporu infrastruktury a investic (dále jen rámec). Ani NÚV v prováděném dotazníkovém šetření pro období 2019-2021 nezjišťoval potřeby škol v oblasti infrastruktury. Prioritní projektové záměry z původně vytvořeného rámce jsou i nadále uvedeny v Seznamu projektových záměrů pro investiční intervence v SC 2.4 IROP a pro integrované nástroje ITI, IPRÚ a CLLD (dále jen seznam) a jsou dle aktuálních požadavků škol a v souladu s platnou metodikou průběžně doplňovány (příloha č. 3). Veškeré verze seznamu jsou k dispozici na: <https://www.mmr.cz/cs/Microsites/Uzemni-dimenze/MAP-KAP/Ramce-pro-investice-do-infrastruktury>

V souvislosti s přípravou Olomouckého kraje na programové období Evropské unie 2021-2027 provádí sekretariát RSK OK sběr prioritních projektů Olomouckého kraje, a to i v oblasti vzdělávání. Priority Olomouckého kraje pro programové období EU 2021-2027 budou komunikovány s partnery na regionální a národní úrovni a využity v dokumentech typu Víceletý akční plán Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje, Regionální akční plán Strategie regionálního rozvoje Olomouckého kraje a Národní investiční plán České republiky.

3.3 Soulad KAP a MAP v procesu prioritizace

V oblasti témat relevantních pro KAP byly zpracovány i výstupy z dotazníkového šetření škol základních a mateřských, které zpracovává MŠMT v rámci vyhodnocení projektů z výzvy Šablony pro ZŠ a MŠ. Společná témata jsou:

- rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
- rozvoj kompetencí dětí a žáků o oblasti vědy a technologií – polytechnické vzdělávání
- kariérové poradenství v základních školách

Ve výstupech z dotazníkového šetření realizovaného MŠMT jsou za Olomoucký kraj zahrnuty informace ze 72,1 % základních škol a ze 71,5 % mateřských škol. Z dotazníkového šetření a ze Strategických

rámců MAP a aktuálních akčních plánů, které byly v době zpracování tohoto dokumentu k dispozici, vyplývá, že výše uvedené potřeby/cíle jsou významné i pro ZŠ a MŠ v případě, že jsou pro tyto typy škol relevantní.

4. Návrh řešení – akční plán

V souladu s dokumentem „Postupy KAP“ byla stanovena obecná struktura akčního plánu rozvoje vzdělávání v hierarchii: obecné priority → obecné cíle → dílčí cíle (opatření) + kritéria splnění → činnosti (aktivity). Jednotlivé cíle vzešlé z analýz a prioritizace byly doplněny obecnými i dílčími cíli dle Dlouhodobého záměru rozvoje vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2016–2020 a následně zařazeny do oblastí dle témat a dle stupně důležitosti pro kraj. Faktory, které byly zvažovány, jsou zejména:

- Podpora ze strany projektů OP VVV (projekty "šablon" a individuální projekty ostatní (IPo) pro kraje a pro školy) a ze strany projektů IROP (zaměřených na rozvoj infrastruktury škol), případně ze strany budoucího OP JAK a dalších OP z programovacího období 2021-2027.
- Časová náročnost.

Navíc jsou mezi nimi i takové priority, resp. jejich cíle, které jsou pro kraj natolik naléhavé, že je kraj nechce odkládat a chce je řešit i v případě, že pro ně nezíská podporu z projektů.

Každý Obecný cíl je doplněn dílčími cíli nebo návrhy opatření. Každý z nich má stanovena kritéria splnění. Ke každému dílčímu cíli jsou naplánovány aktivity, které povedou k jejich naplnění. U každé aktivity jsou uvedeny předpoklady realizace, což jsou většinou výzvy projektů ESF s odpovídajícím tematickým zaměřením. Dále je každá aktivita doplněna informací o zapojení subjektů, které by se na dané činnosti měly podílet. Vše přehledně v tabulkách.

Návrh akčního plánu byl sestaven pod dohledem odborného garanta z P-KAP, ve spolupráci realizačního týmu projektu s odbornými pracovníky v pracovních skupinách – minitýmech, ve kterých jsou zastoupeni i členové Pracovní skupiny Vzdělávání při RSK Olomouckého kraje.

4.1 Hlavní obecné priority a k nim příslušné obecné cíle s nejvyšší důležitostí

Hlavní obecné priority a k nim příslušné obecné cíle s **nejvyšší důležitostí** pro kraj jsou tyto:

Obecná priorita A1: Vzdělávání pro budoucnost v Olomouckém kraji

Obecný cíl: Zajistit na straně jedné přístup ke vzdělávání bez rozdílu všem a na straně druhé brát ohled na požadavky trhu práce a uplatnění absolventů.

Dílčí cíl (opatření) A1.1: Zlepšení výsledků vzdělávacího systému s ohledem na moderní kompetence a potřeby trhu práce, mimo jiné s ohledem na digitalizaci průmyslu a společnosti

Kritérium splnění: Snižování počtu registrovaných uchazečů o práci z řad absolventů registrovaných na ÚP

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A1.1.1	Inovace RVP/ŠVP na SŠ	Podpora oborů s technickým zaměřením, v případě přírodovědných oborů pak těch, jejichž absolventi nemají problémy s uplatněním na trhu práce	SŠ	Průběžně
A1.1.2	Orientace struktury škol a školského systému v kraji na potřeby vyváženého rozvoje společnosti	Rozvoj kraje v souladu s Inovační strategií ČR 2030 v oblasti vzdělávání	Kraj, školy, zřizovatelé	Průběžně
A1.1.3	Krajské centrum podpory podnikavosti a digitalizace ve vzdělávání – zřízení a činnost	IKAP II	Kraj, školy, MVŠO	2020-2023
A1.1.4	Krajské centrum kariérového poradenství - zřízení a činnost	IKAP II	Kraj, školy, UPOL	2020-2023

Dílčí cíl (opatření) A1.2: Snižování nerovností ve vzdělávání (zajištění rovného přístupu ke vzdělání)

Kritérium splnění: Vytváření prostoru pro inkluzivní, stimulující a motivující prostředí k učení v průběhu celého života. Naplňování Metodiky pro rovné příležitosti vydané MŠMT.

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A1.2.1	Omezování možné budoucí neúspěšnosti ve vzdělávání	Rozvoj kompetencí pedagogů a spolupráce škol s fungujícími poradenskými službami	ZŠ, SŠ, VOŠ, PPP a SPC	Průběžně
A1.2.2	Krajské centrum podpory nadání v polytechnickém vzdělávání	IKAP I, IKAP II	Kraj, školy,	Stávající, pokračování do 2023
A1.2.3	Aktivní účast v Krajské síti podpory nadání	Odpovídající zaměření šablon, zájem škol a ŠZ, činnost NIDV	NIDV, ZŠ, SŠ, VOŠ, ŠZ, SVČ, PPP a SPC	
A1.2.4	Regionální centrum aplikovaných pohybových aktivit	IKAP I, IKAP II	Kraj, školy, FTK UPOL	Stávající, pokračování do 2023
A1.2.5	Školská inkluzivní koncepce kraje – tvorba, realizace aktivit, aktualizace	IKAP I, IKAP II	Kraj, RT KAP, PS pro rovné příležitosti	Průběžně
A1.2.6	Podpora investic s cílem zajistit bezbariérovost škol a školských zařízení	Výzvy v IROP odpovídajícího zaměření, případně	ZŠ, SŠ, VOŠ, školská zařízení	Dle aktuálních výzev

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
		další projekty z ESF pro školy		
A1.2.7	Zajištění dobré dostupnosti a prostupnosti všech stupňů škol pro všechny společenské skupiny	Omezování formální diferenciace vzdělávacích cest na nižších stupních vzdělávání a podpora rovných šancí pro přechod do sekundárního i terciárního vzdělávání	ZŠ, SŠ, VOŠ, PPP a SPC	Průběžně

Dílčí cíl (opatření) A1.3: Zvýšení kompetencí a kvality pracovníků ve vzdělávání

Kritérium splnění: Počet realizovaných DVPP a dalších vzdělávacích aktivit pro pedagogy

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A1.3.1	Podpora a zlepšení postavení a vzdělávání ředitelů škol	DVPP s dotací ze šablon, případně dalších projektů z ESF pro školy, kraj	ZŠ, SŠ, VOŠ, SVČ	Dle aktuálních výzev
A1.3.2	Předávání podnětů k zařazení učebních bloků do studijních programů pro budoucí pedagogy na VŠ vedoucí k modernizaci počátečního vzdělávání učitelů, posílení jejich dalšího vzdělávání, zlepšení přípravy budoucích pedagogů pro společné vzdělávání	Nové studijní programy na VŠ pro pedagogy podle potřeb jejich budoucích zaměstnavatelů v regionálním školství	ZŠ, SŠ, VOŠ, VŠ, SVČ	Dle aktuální nabídky VŠ
A1.3.3	Krajské metodické kabinety (KMK)	IKAP I, IKAP II	Kraj, školy, SVČ	Stávající, pokračování do 2023
A1.3.4	Krajské centrum metodické podpory ŠPP	IKAP II	Kraj, školy, PPP a SPC	2020-2023
A1.3.5	Zahraniční mobility PP škol	IKAP II	Kraj, školy,	2020-2023
A1.3.6	Centrum podpory odborných praxí a výměny zkušeností na střední pedagogické škole	IKAP II	Kraj, stř.ped.škola, MŠ	25020-2023

Obecná priorita A2: Polytechnické vzdělávání (PTV)

Obecný cíl: V kraji se významně posílí podpora polytechnického vzdělávání, zapojení žáků a studentů do činností a aktivit podporujících rozvoj polytechnického vzdělávání, a to jak ve formálním, tak neformálním vzdělávání. Významně byla posílena během KAP I podpora spolupráce škol a zaměstnavatelů, podpora kariérového poradenství, propagace oborů vzdělávání, jazykové a matematické gramotnosti.

Dílčí cíl A 2.1: Většina škol v kraji bude realizovat aktivity podporující rozvoj PV – oproti současným 58 %, které to deklarují.

Kritérium splnění: Alespoň 50 % škol v kraji zrealizuje do konce roku 2021 minimálně tři z následujících činností

- Žáci školy se každoročně účastní tematických soutěží/olympiád
- Škola začleňuje do výuky polytechnických předmětů laboratorní cvičení, pokusy, exkurze
- Škola každoročně organizuje motivační akce pro žáky ZŠ
- Škola spolupracuje se ZŠ při využívání dílen, laboratoří či jiných odborných učeben
- Škola zapojuje žáky do nepovinných předmětů polytechnického zaměření
- Škola aktivně podporuje předškolní polytechnickou výchovu (spolupráce s MŠ)
- Škola rozvíjí PV dospělých (CŽU)
- Škola má zpracovanou (aktuální) koncepci rozvoje polytechnického vzdělávání
- Škola realizuje individuální práci se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku
- Škola připravuje vlastní výukové materiály pro výuku polytechnického charakteru

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A2.1.1	Podpora škol v zapojování do programu na poskytování učňovských stipendií Olomouckého kraje	Dotační Program na podporu PTV a řemesel v Olomouckém kraji. Případně šablony nebo další projekty ESF pro školy.	SŠ	Průběžně, každý rok dle vyhlášeného programu podpory či dalších projektů
A2.1.2	Podpora škol v zapojování do programu na stipendia pro žáky technických oborů vzdělání zakončených maturitní zkouškou	Dotační Program na podporu PTV a řemesel v Olomouckém kraji. Případně šablony nebo další projekty ESF pro školy.	SŠ	Průběžně, každý rok dle vyhlášeného programu podpory či dalších projektů
A2.1.3	Podpora škol v zapojování do programu na studijní stipendia Olomouckého kraje pro studium na zahraničních středních a vysokých školách	Dotační program Studijní stipendium Olomouckého kraje na studium v zahraničí. Případně šablony nebo další projekty ESF pro školy.	SŠ, VOŠ, VŠ	Průběžně, každý rok dle vyhlášeného programu podpory či dalších projektů
A2.1.4	Organizace tematických soutěží v PV	Šablony nebo další projekty ESF pro školy. Zájem SŠ, finanční zdroje na úhradu nákladů spojených s účastí	ZŠ, SŠ, VOŠ, VŠ	Průběžně
A2.1.5	Realizace projektů zaměřených na podporu PV	Odpovídající zaměření šablon, zájem škol	ZŠ, SŠ, VOŠ, VŠ	V návaznosti na termíny výzev
A2.1.6	Podpora SŠ a VOŠ při zpracování plánů aktivit a ŠAP	Zájem škol o akční plánování	SŠ, VOŠ, projekt P-KAP	Průběžně

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A2.1.7	Podpora propagace oborů PTV	Odpovídající zaměření IPo pro kraje, realizace IKAP I a příprava IKAP II	ZŠ, SŠ, VOŠ, VŠ, kraj, zaměstnavatelé, HK ČR, ÚP ČR	V návaznosti na termíny ve výzvě pro krajské projekty, přehlídky škol, akce SCHOLARIS, HK a ÚP
A2.1.8	Aktivity projektu IKAP I, IKAP II v oblasti PTV	realizace IKAPI a příprava IKAP II	Kraj, ZŠ, SŠ, VOŠ, VŠ, zaměstnavatelé, HK ČR, ÚP ČR	Průběžně, v návaznosti na termín výzvy pro krajské projekty
A2.1.9	Podpora PTV ve školách speciálních	Odpovídající zaměření projektu ESF pro školy, odpovídající stipendijní program kraje	Kraj, školy	Průběžně

Dílčí cíl (opatření) A2.2: Podpora budování partnerství v polytechnickém vzdělávání, spolupráce škol a zaměstnavatelů v oblasti polytechnického vzdělávání

Kritérium splnění: Škola realizuje některou z následujících činností:

- Škola spolupracuje s jinou školou podobného zaměření v ČR nebo v zahraničí
- Škola spolupracuje aspoň s jedním zaměstnavatelem v oblasti zajištění odborných praxí a stáží
- Škola buduje databázi spolupracujících zaměstnavatelů pro potřeby odborných praxí a stáží
- Žáci školy zpracovávají samostatné práce na témata, která poskytují partneři – zaměstnavatelé
- Škola realizuje tandemovou výuku s odborníkem z praxe
- Škola realizuje projekt IKAP či šablony

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A2.2.1	Aktivity projektu IKAP I, II zaměřeného na tematická partnerství v oblasti rozvoje PTV	Realizace projektu IKAP I, příprava IKAP II	ZŠ, SŠ, VOŠ, VŠ	Průběžně
A2.2.2	Podpora realizace praxí a stáží	Odpovídající zaměření šablon, případně dalších projektů z ESF pro školy, přijatelnost příjemce, zájem školy. Partnerství s vhodnými zaměstnavateli.	SŠ, VOŠ, VŠ, zaměstnavatelé	Průběžně, dle aktuálních výzev
A2.2.3	Podpora spolupráce škol a zaměstnavatelů v investicích do vybavení škol pro PTV	Odpovídající zaměření projektů z ESF pro školy, kraj, případně finanční zdroje partnerů škol	Školy, zaměstnavatelé	Průběžně, dle aktuálních výzev

A2.2.4	Realizace stipendií pro žáky vybraných oborů PTV	Finanční zdroje z rozpočtu kraje (dotační programy kraje), případně odpovídající zaměření šablon, případně dalších projektů z ESF pro školy.	SŠ, zřizovatelé	Průběžně, dle aktuálních výzev
A2.2.5	Podpora spolupráce škol s jinými školami v ČR i v zahraničí	Finanční zdroje z rozpočtu kraje (dotační programy kraje), případně odpovídající zaměření šablon, případně dalších projektů z ESF pro školy.	SŠ, VOŠ, partnerské školy, případně VŠ, instituce poskytující další vzdělávání	Průběžně nebo dle aktuálních výzev
A2.2.6	Podpora realizace projektů zaměřených na spolupráci MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ v oblasti polytechnické výchovy	Odpovídající zaměření šablon, případně dalších projektů z ESF pro školy, přijatelnost příjemce.	MŠ, ZŠ, SŠ, VOŠ	V návaznosti na termíny ve výzvě

Dílčí cíl (opatření) A2.3: Podpora modernizace vybavení škol pro polytechnické vzdělávání a s tím související IT podporou

Kritérium splnění: Školy modernizují vybavení školy pro potřeby PTV včetně příslušné IT podpory. Škola zrealizuje některou z následujících činností:

- Vybuduje novou odbornou učebnu
- Vybaví jednu stávající odbornou učebnu novým zařízením
- Inovuje stávající IT vybavení
- Inovuje stávající vybavení pro výuku a nácvik praxe v oblasti PTV

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A2.3.1	Podpora projektů na technické a IT vybavení škol	Zaměření výzev z ESF pro školy, případně zájem potenciálních zaměstnavatelů	SŠ, VOŠ, zaměstnavatelé	Dle aktuálních výzev a prostředků zaměstnavatelského sektoru
A2.3.2	Podpora DVPP zaměřeného na zvýšení kvalifikace učitelů vyučujících polytechnické předměty a pro práci s moderními IT	Odpovídající zaměření šablon, dostatečná nabídka metodických materiálů a kurzů pro pedagogy. Zájem pedagogů o zvýšení kvalifikace	SŠ, VOŠ, ÚP, NIDV, VŠ, instituce poskytující další vzdělávání, KMK pro digitální gramotnost	Dle aktuálních výzev a dle nabídky kurzů DVPP.

Dílčí cíl (opatření) A2.4: Podpora profesního rozvoje pedagogických pracovníků v oblasti PTV

Kritérium splnění: Počet realizovaných vzdělávacích aktivit pro pedagogy.

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A2.4.1	Aktivity KMK odborného zaměření	Realizace IKAP I, příprava IKAP II	SŠ, VOŠ, příslušné KMK,	Průběžně
A2.4.2	Aktivity KMK matematické, čtenářské a digitální gramotnosti	Realizace IKAP I, příprava IKAP II	SŠ, VOŠ, příslušné KMK	Průběžně

Obecná priorita A3: Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

Obecný cíl: V kraji se významně posílí zapojení žáků a studentů do činností a aktivit podporujících rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě, a to jak ve formálním, tak neformálním vzdělávání. Významně posílí podpora kritického a inovativního myšlení žáků a studentů. Budou podporováni pedagogové ve vzdělávání k podnikavosti, iniciativě a kreativitě.

Dílčí cíl A3.1: Školy v kraji budou nadále realizovat aktivity podporující rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě - školy především učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení (64 %), dále vychovávají své žáky k podnikavosti, a to jak v rámci odborného (57 %), tak všeobecného (51 %) vzdělávání.

Kritérium splnění: Školy budou realizovat některou z následujících aktivit:

- Škola založí nebo provozuje fiktivní firmu (FF)
- Škola realizuje projektové vyučování podporující kreativní myšlení
- Škola realizuje každoročně přednášky, debaty, exkurze k problematice podnikání
- Na škole probíhají každoročně projektové dny zaměřené na podnikavost a kreativitu
- Škola má pověřeného pracovníka, který se stará o aktivity na podporu podnikavosti
- Žáci nebo studenti školy jsou zapojeni do práce v reálné školní firmě
- Škola spolupracuje s VŠ v oblasti rozvoje kompetencí žáků a studentů k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A3.1.1	Podpora SŠ a VOŠ v činnosti FF, veletrh FF	Odpovídající zaměření šablon, zájem škol a pedagogů	SŠ, VOŠ, CEFIF	V návaznosti na termíny ve výzvě
A3.1.2	Podpora realizace DVPP pro pracovníka, který bude garantem aktivit na podporu podnikavosti na škole	Odpovídající zaměření šablon, zájem škol a pedagogů	SŠ, VOŠ, NIDV, instituce poskytující další vzdělávání	V návaznosti na termíny ve výzvě
A3.1.3	Vyhodnocování a aktualizace plánů aktivit a ŠAP	Zájem škol o akční plánování, zdařilý výběr škol pro ŠAP	SŠ, VOŠ, NÚV	Průběžně
A3.1.4	Podpora rozvoje kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě v konzervatoři	Odpovídající zaměření šablon, případně další projekty ESF pro školy, zájem škol a pedagogů	Konzervatoř	V návaznosti na termíny ve výzvě

Dílčí cíl A3.2: Zařízení neformálního vzdělávání budou realizovat aktivity podporující rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

Kritérium splnění: Zařízení neformálního vzdělávání budou realizovat:

- Kroužek/kurz zaměřený na rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě
- Interaktivní přednášku zaměřenou na rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě
- Soutěž zaměřenou na rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě
- Workshop zaměřený na rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A3.2.1	Podpora zařízení neformálního vzdělávání v aktivitách podporujících rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě (kroužky, přednášky, soutěže, workshopy)	Odpovídající zaměření šablon, zájem zařízení neformálního vzdělávání o aktivity podporující rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě	Školní kluby, školní družiny, DDM, SVC	V návaznosti na termíny ve výzvě

Dílčí cíl (opatření) A3.3: V kraji se významně posílí podpora kritického, inovativního myšlení a finanční gramotnosti žáků a studentů

Kritérium splnění: Školy se zaměří na to, aby naučily žáky a studenty myslet kriticky a inovativně a začlenit ekonomické aspekty i do výuky neekonomických předmětů. Škola realizuje některou z následujících aktivit:

- Zařazení do výuky třífázového modelu EUR (evokace, uvědomění si významu, reflexe)
- Zařazení metody Brainstorming do výuky
- Zařazení do výuky metody aktivního učení pro práci s různými zdroji informací
- Zařazení do výuky programu Čtením a psaním ke kritickému myšlení
- Zařazení do výuky vlastního programu vzdělávání ke kritickému a inovativnímu myšlení a k finanční gramotnosti
- Spolupráce SŠ a VOŠ s VŠ v rozvoji kritického a inovativního myšlení žáků a studentů

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A3.3.1	Podpora čtenářské gramotnosti pro úspěšnou práci s odbornými texty	Odpovídající zaměření šablon, přijatelnost příjemce, zájem zařízení. Činnost KMK čtenářské gramotnosti v IKAP I, IKAP II	SŠ, VOŠ, kraj	V návaznosti na termíny ve výzvě na šablony, průběžně v IKAP I, IKAP II
A3.3.2	Podpora realizace DVPP zaměřeného na výuku ke kritickému myšlení	Dostatečná nabídka metodických materiálů a kurzů pro pedagogy na téma kritické myšlení. Zájem pedagogů o DVPP zaměřené na výuku ke kritickému myšlení	SŠ, VOŠ	V návaznosti na nabídku DVPP na trhu vzdělávacích služeb
A3.3.3	Realizace projektů zaměřených na podporu kritického, inovativního myšlení a finanční gramotnost žáků a studentů	Odpovídající zaměření šablon, případně dalších projektů z ESF pro školy, kraj, přijatelnost příjemce, zájem zařízení	SŠ, VOŠ a ZŠ	V návaznosti na termíny ve výzvách

Dílčí cíl (opatření) 3.4: Většina škol (kategorie E, H, LO, M) se zaměří na výchovu k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání

Kritérium splnění: Škola realizuje některou z následujících aktivit:

- Škola zrealizuje tandemovou výuku s podnikatelem
- Na škole probíhají každoročně projektové dny zaměřené na podnikavost a kreativitu
- Žáci a studenti se aktivně podílejí na činnosti FF či akci Junior Achievement apod.
- Poskytování možností žákům a studentům aplikovat získané dovednosti v podnikání
- Webináře s tématem na podporu výchovy k podnikavosti a kreativě
- Spolupráce SŠ a VOŠ s VŠ v rozvoji podnikavosti

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A3.4.1	Zřízení krajského centra podpory podnikavosti	Realizace projektu IKAP II	SŠ, VOŠ, ZŠ, zaměstnavatelé, HK ČR, ÚP ČR, VŠ	V návaznosti na termín ve výzvě pro krajské projekty
A3.4.2	Podpora digitální gramotnosti	Odpovídající zaměření šablon, přijatelnost příjemce, zájem škol. Činnost KMK digitální gramotnosti v IKAP I, IKAP II	SŠ, VOŠ, kraj	V návaznosti na termíny ve výzvě na šablony, průběžně v IKAP I, IKAP II

Dílčí cíl (opatření) A3.5: Informování pedagogové využívající a aplikující nejnovější poznatky z oblasti podnikavosti a znalostní ekonomiky ve výuce všech předmětů.

Kritérium splnění: Škola realizuje některou z následujících aktivit:

- Návštěva a přednáška podnikatelů ve výuce
- Exkurze pedagogů v podnikatelské sféře
- Stáže pedagogů u zaměstnavatelů
- Job-shadowing - "stínování" podnikatele za účelem studia jeho každodenních pracovních činností
- Další formy spolupráce s podnikateli v regionu

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A3.5.1	Podpora realizace DVPP zaměřeného na rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě	Odpovídající zaměření šablon, dostatečná nabídka metodických materiálů a kurzů pro pedagogy na téma rozvoje podnikavosti	ZŠ, SŠ, VOŠ, NIDV, VŠ, instituce poskytující další vzdělávání	V návaznosti na nabídku DVPP na trhu vzdělávacích služeb
A3.5.2	Činnost krajských metodických kabinetů odborného zaměření	Realizace IKAP I a IKAP II	Kraj, školy, zástupci zaměstnavatelů	Průběžně, v návaznosti na termín ve výzvě pro IKAP II
A3.5.3	Zřízení krajského centra podpory podnikavosti	Realizace projektu IKAP II	SŠ, VOŠ, ZŠ, zaměstnavatelé, HK ČR, ÚP ČR, VŠ	V návaznosti na termín ve výzvě pro krajské projekty

Obecná priorita A4: Podpora odborného vzdělávání, spolupráce škol a zaměstnavatelů

Obecný cíl: V kraji se významně posílí podpora odborného vzdělávání, spolupráce škol a zaměstnavatelů.

Dílčí cíl (opatření) A4.1: Udržení a posílení stávající úrovně spolupráce škol se zaměstnavateli, kdy střední a vyšší odborné školy v rámci rozvoje této intervence především realizují přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (73 %) a zajišťují odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (71 %). Téměř polovina škol poskytuje kariérové poradenství ve spolupráci se zaměstnavateli (47 %).

Kritérium splnění: Většina škol zaměřených na odborné vzdělávání realizuje do konce roku 2021 minimálně jednu z následujících činností:

- Škola spolupracuje se zaměstnavateli na realizaci praxí a stáží svých žáků, společně řeší obsah jejich odborného výcviku, společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku
- Škola vyšle své pedagogy na stáž k zaměstnavateli z oblasti zaměření odpovídající oborům vzdělávání ve škole
- Škola zrealizuje tandemovou výuku s odborníkem z praxe
- Škola spolupracuje se zástupci zaměstnavatelů při přípravě a realizaci závěrečných zkoušek
- Škola spolupracuje se zaměstnavateli při tvorbě (inovacích) ŠVP

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A4.1.1	Podpora škol při zpracování akčních plánů (PA/ŠAP) zaměřených na spolupráci se zaměstnavateli	Zájem škol o spolupráci	SŠ, VOŠ, projekt P-KAP	Průběžně
A4.1.2	Realizace projektů zaměřených na stáže pedagogů u spolupracujících zaměstnavatelů	Odpovídající zaměření šablon, zájem škol o tyto šablony, případně další projekty z ESF pro školy	SŠ, VOŠ, HK ČR, zaměstnavatelé	V návaznosti na termíny výzev
A4.1.3	Realizace projektů zaměřených na tandemovou výuku s odborníkem z praxe	Odpovídající zaměření šablon, zájem škol o tyto šablony	SŠ, VOŠ, HK ČR, zaměstnavatelé	V návaznosti na termíny výzev
A4.1.4	Aktivity KMK v projektu IKAP I, příprava IKAP II	Realizace projektu IKAP I, IKAP II	Kraj, SŠ, VOŠ, HK ČR, zaměstnavatelé	Průběžně, návaznosti na termíny ve výzvě pro krajské projekty
A4.1.5	Podpora managementu škol při získávání odborníků pro výuku a stabilizaci pedagogického sboru odborných škol	Nastavení systému odměňování s cílem podpory managementu škol při získávání odborníků pro výuku a stabilizaci pedagogického sboru odborných škol	SŠ, VOŠ, zřizovatelé	Průběžně
A4.1.6	Pokračování v restrukturalizaci vzdělávací nabídky středních a vyšších odborných škol, jejímž cílem bude vytvářet vzdělávací nabídku oborů, která bude dobře materiálně zajištěna, bude mít podporu sociálních partnerů na trhu práce a	V souladu s DZ vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy OK bude soubor vzdělávacích programů SŠ a VOŠ v kraji efektivním příjemcem veřejných	SŠ, VOŠ, ÚP, zaměstnavatelé, zřizovatelé	Průběžně

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
	bude vycházet z dlouhodobých předpokladů uplatnitelnosti na trhu práce.	prostředků a garantem odborné přípravy		
A4.1.7	Podpora spolupráce vyšších odborných škol s vysokými školami při zavádění kreditního systému hodnocení studentů vyšších odborných škol, případně podpora jejich snahy transformace a integrace do struktury vybrané vysoké školy	Odpovídající zaměření projektů z ESF pro školy, akreditace příslušných vzdělávacích programů	VOŠ, VŠ, MŠMT	Průběžně
A4.1.8	Podpora rozvoje Center odborné přípravy v zemědělství	Odpovídající zaměření výzev v projektech ESF pro školy	SŠ jako Centra odborné přípravy v zemědělství, zaměstnavatelé z oblasti zemědělství a přidružených oborů	Dle aktuálních výzev
A4.1.9	Podpora rozvoje kompetencí žáků v zemědělských a potravinářských oborech, včetně moderních trendů zemědělské výroby	Odpovídající zaměření šablon, zájem škol o tyto šablony, případně další projekty z ESF pro školy	SŠ zemědělských a příbuzných oborů	Dle aktuálních výzev
A4.1.10	DVPP pro učitele zemědělských a potravinářských oborů v oblasti rozvoje kompetencí, včetně moderních trendů zemědělské výroby	Odpovídající zaměření šablon, zájem škol o tyto šablony, případně další projekty z ESF pro školy	SŠ zemědělských a příbuzných oborů, VŠ, subjekty poskytující další vzdělávání	Dle aktuálních výzev

Obecná priorita A5: Podpora výuky informačních a komunikačních technologií

Obecný cíl: Zvýšení digitální gramotnosti žáků, studentů a pedagogických pracovníků

Dílčí cíl (opatření) A5.1: Podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitální gramotnosti

Kritérium splnění: Počet realizovaných DVPP a dalších vzdělávacích aktivit pro pedagogy v oblasti digitálních technologií

A5.1.1	Realizace dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků k digitální gramotnosti	DVPP, DVPP s dotací ze šablon, případně dalších projektů z ESF pro školy, kraj	ZŠ, SŠ, VOŠ	Dle aktuálních výzev a nabídky kurzů DVPP
A5.1.2	Realizace projektů na podporu spolupráce škol s odborníky z ICT praxe	Odpovídající zaměření šablon, případně dalších	ZŠ, SŠ, VOŠ, zaměstnavatelé	Dle aktuálních výzev

		projektů z ESF pro školy, kraj, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy		
A5.1.3	Činnost KMK pro digitální gramotnost	Realizace IKAP I, IKAP II	Školy, kraj	Stávající, pokračování do 2023

Dílčí cíl A5.2: Podpora rozvoje digitální gramotnosti žáků a studentů

Kritérium splnění: Realizované aktivity dle šablon zaměřených na digitální gramotnost

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A5.2.1	Realizace projektů se zaměřením na rozvoj digitální gramotnosti žáků	Odpovídající zaměření šablon, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	ZŠ, SŠ, VOŠ	Dle aktuálních výzev
A5.2.2	IT asistent učitele do výuky	Odpovídající zaměření šablon, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	ZŠ, SŠ, VOŠ	Dle aktuálních výzev

Obecná priorita A6: Podpora matematické gramotnosti

Obecný cíl: V kraji bude posílena podpora rozvoje matematické gramotnosti napříč vzdělávací soustavou

Dílčí cíl (opatření) A6.1: Podpora výuky matematiky ve vazbě na přípravu pro profesní i občanský život

Kritérium splnění: Škola realizuje některou z následujících aktivit:

- Škola tvoří výukové materiály na podporu propojení matematiky s běžným životem a budoucí profesní orientací
- Škola realizuje alespoň jednu půlenou hodinu matematiky z týdenní dotace
- Škola realizuje individuální přístup v matematice k nadaným žákům
- Škola zajišťuje konzultace pro žáky se SVP v matematických disciplínách
- Škola využívá dostupné metodické podpory v rámci činnosti KMK v oblasti rozvoje matematické a finanční gramotnosti
- Škola podporuje odborné vedení žáků v přípravě na různé soutěže

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A6.1.1	Realizace projektů na podporu matematické gramotnosti a finanční gramotnosti	Odpovídající zaměření šablon, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	ZŠ, SŠ, VOŠ	Průběžně, v návaznosti na termíny ve výzvě

Dílčí cíl (opatření) A6.2: Podpora dalšího vzdělávání pedagogů ve vazbě na výuku k rozvoji matematické a finanční gramotnosti

Kritérium splnění: Škola realizuje některou z následujících aktivit:

- Škola podporuje další vzdělávání pedagogů v oblasti matematické gramotnosti
- Škola podporuje další vzdělávání pedagogů v oblasti matematické gramotnosti s využitím digitálních technologií

- Škola podporuje další vzdělávání pedagogů v oblasti didaktiky matematiky
- Škola využívá dostupné metodické podpory v rámci činnosti KMK matematické gramotnosti

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A6.2.1	Realizace projektů zaměřených na DVPP k rozvoji matematické gramotnosti	Odpovídající zaměření šablon, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	ZŠ, SŠ, VOŠ	Průběžně, v návaznosti na termíny ve výzvě
A6.2.2	Činnost KMK matematické gramotnosti	IKAP I, IKAP II	Kraj, školy	Stávající, pokračování do 2023

Obecná priorita A7: Podpora čtenářské gramotnosti

Obecný cíl: V kraji bude posílena podpora rozvoje čtenářské gramotnosti napříč vzdělávací soustavou

Dílčí cíl (opatření) A7.1: Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti jako nutné podmínky pro úspěšnou práci s texty nejen odbornými

Kritérium splnění: Škola realizuje některou z následujících aktivit:

- Škola realizuje práci s odbornými texty napříč všemi předměty
- Škola využívá ICT a interaktivní média na podporu čtenářské gramotnosti
- Škola zajišťuje konzultace pro žáky se SVP ke čtenářské gramotnosti
- Škola organizuje projekty zaměřené na podporu čtenářské gramotnosti
- Škola využívá dostupné metodické podpory v rámci činnosti KMK čtenářské gramotnosti
- Škola podporuje odborné vedení žáků v přípravě na různé soutěže

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A7.1.1	Realizace projektů zaměřených na podporu rozvoje čtenářské gramotnosti	Odpovídající zaměření šablon, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	ZŠ, SŠ, VOŠ	Průběžně, v návaznosti na termíny ve výzvě

Dílčí cíl (opatření) A7.2: Podpora dalšího vzdělávání pedagogů ve vazbě na výuku k rozvoji čtenářské gramotnosti

Kritérium splnění: Škola realizuje některou z následujících aktivit:

- Škola podporuje další vzdělávání pedagogů v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti
- Škola využívá dostupné metodické podpory v rámci činnosti KMK v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A7.2.1	Realizace projektů zaměřených na DVPP k rozvoji čtenářské gramotnosti	Odpovídající zaměření šablon, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	ZŠ, SŠ, VOŠ	Průběžně, v návaznosti na termíny ve výzvě
A7.2.2	Činnost KMK čtenářské gramotnosti	IKAP I, IKAP II	Kraj, školy,	Stávající, pokračování do 2023

Obecná priorita A8: Podpora infrastruktury škol a školských zařízení

Obecný cíl: Kraj významně posílí podporu investic do infrastruktury škol a školských zařízení

Dílčí cíl (opatření) A8.1: Rozšíření ICT vybavení škol a školských zařízení a konektivity v oblasti strukturované kabeláže i bezdrátových sítí

Kritérium splnění: Škola (školské zařízení) realizuje některou z následujících činností:

- Pořízení HW a SW pro výuku informatického myšlení a digitálních dovedností
- Rozvoj vnitřní konektivity a připojení k internetu

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A8.1.1	Realizace projektů zaměřených na rozšíření ICT vybavení škol a školských zařízení a konektivity v oblasti strukturované kabeláže i bezdrátových sítí	Odpovídající zaměření výzev, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem zařízení	SŠ, VOŠ, školská zařízení	V návaznosti na termíny ve výzvě

Dílčí cíl (opatření) A8.2: Modernizace vzdělávací infrastruktury pro odborné vzdělávání včetně jazykového

Kritérium splnění: Škola (školské zařízení) realizuje některou z následujících činností:

- Budování nové odborné učebny, laboratoře či pracoviště praktického vyučování či jazykové výuky
- Rekonstrukce (modernizace) stávající odborné učebny, laboratoře či pracoviště praktického vyučování či jazykové výuky
- Pořízení nového vybavení odborné učebny, laboratoře či pracoviště praktického vyučování či jazykové výuky

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A8.2.1	Realizace projektů zaměřených na modernizaci vzdělávací infrastruktury pro odborné vzdělávání včetně jazykového	Odpovídající zaměření výzev, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem zařízení	SŠ, VOŠ, školská zařízení	V návaznosti na termíny ve výzvě

Dílčí cíl (opatření) A8.3: Zvýšení přístupnosti škol a školských zařízení žákům a studentům se SVP

Kritérium splnění: Škola (školské zařízení) realizuje některou z následujících činností:

- Stavební úpravy menšího rozsahu - udržovací práce a rekonstrukce SŠ a školských zařízení včetně bezbariérových úprav
- Stavební úpravy většího rozsahu - přestavby a rekonstrukce (včetně bariérových úprav, vnitřního zařízení a materiálového vybavení)
- Bezbariérové úpravy v SŠ a školských zařízeních včetně vybavení nábytkem, stroji, didaktickými a kompenzačními pomůckami

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A8.3.1	Realizace projektů zaměřených na zvýšení přístupnosti škol a školských zařízení žákům a studentům se SVP	Odpovídající zaměření výzev, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem zařízení	SŠ, VOŠ, školská zařízení	V návaznosti na termíny ve výzvě

Obecná priorita A9: Rozvoj kariérového poradenství

Obecný cíl: Významná podpora rozvoje kariérového poradenství na školách v kraji napříč celou vzdělávací soustavou ve spolupráci s potenciálními zaměstnavateli

Dílčí cíl A9.1: Min. 50 % škol zlepší kariérové poradenství ze základní úrovně na vyšší.

Kritérium splnění: Škola realizuje min. tři z následujících aktivit:

- Škola každoročně organizuje motivační akce pro žáky ZŠ
- Škola spolupracuje se ZŠ při využívání svých odborných učeben, laboratoří, jazykových učeben apod.
- Škola zapojuje žáky do nepovinných předmětů
- Škola poskytuje individuální služby kariérového poradenství
- Škola realizuje individuální práci se žáky s nadáním a mimořádným nadáním
- Škola organizuje exkurze, besedy a podobné aktivity pro kariérovou orientaci žáků
- Škola připravuje vlastní výukové materiály pro průřezové téma Člověk a svět práce
- Škola spolupracuje s externími subjekty v oblasti kariérového poradenství
- Škola spolupracuje s VŠ, případně výzkumnými pracovišti
- Škola cíleně připravuje žáky ke studiu na VŠ
- Škola podporuje žáky se SVP (zdravotní nebo sociální handicap)
- Škola realizuje účast na propagačních akcích typu SCHOLARIS, BURZA PRÁCE A VZDĚLÁVÁNÍ apod.

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A9.1.1	Podpora organizace soutěží s kariérní tematikou	Odpovídající zaměření šablon, případně dalších projektů z ESF pro školy, zájem SŠ, finanční zdroje na úhradu nákladů spojených s účastí	ZŠ, SŠ, VOŠ, zaměstnavatelé, HK ČR, ÚP ČR	Průběžně
A9.1.2	Podpora spolupráce ZŠ a středních škol v oblasti kariérového poradenství	Odpovídající zaměření projektů I Po, zájem škol	ZŠ, SŠ, zaměstnavatelé	V návaznosti na termíny ve výzvě
A9.1.3	Podpora SŠ a VOŠ při zpracování plánů aktivit a ŠAP	Zájem škol o akční plánování, zdařilý výběr škol pro ŠAP	SŠ, VOŠ	Průběžně
A9.1.4	Podpora propagace oborů vzdělávání dle potřeb trhu práce (prezentační výstavy, např. SCHOLARIS, BURZA PRÁCE A VZDĚLÁVÁNÍ)	Odpovídající zaměření projektů I Po, případně jiné finanční zdroje, jiné dotační tituly	HK ČR, ÚP ČR, zřizovatelé škol, zaměstnavatelé	Průběžně a dle termínu akce
A9.1.5	Stipendia (učňovská, pro žáky technických maturitních oborů SŠ, studijní pro zahraničí) pro vybrané obory dle potřeb trhu práce	Odpovídající zaměření projektů I Po, případně zájem zaměstnavatelů	SŠ, VOŠ, zaměstnavatelé, HK ČR	Dle termínu výzev, případně průběžně

Dílčí cíl (opatření) A9.2: Podpora spolupráce škol a rodičů. Podpora individuální služby kariérového poradenství pro žáky (realizaci dnes deklaruje 88 % škol) a podpora aktivity v oblasti prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze vzdělávání (deklaruje 75 % škol).

Kritérium splnění: Škola realizuje min. dvě z následujících aktivit:

- Škola systematicky informuje rodiče o kvalifikačních potřebách trhu práce

- Škola systematicky informuje rodiče o uplatnitelnosti svých absolventů
- Škola realizuje preventivní program pro školní neúspěšnost žáků
- Škola realizuje jednání Školské rady k aktuální situaci na trhu práce a informuje rodiče o uplatnitelnosti absolventů na trhu práce

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A9.2.1	Podpora informovanosti rodičů v oblasti kariérového poradenství	Aktuální data kariérových poradců z trhu práce a ochota a zájem rodičů spolupracovat s KP	SŠ, VOŠ, ÚP ČR,	Průběžně
A9.2.2	Monitoring trhu práce z pohledu kvalifikačních potřeb	Aktivní spolupráce KP se zaměstnavateli a ÚP	SŠ, VOŠ, ÚP ČR, zaměstnavatelé	Průběžně
A9.2.3	Podpora existence a fungování informační databáze o uplatnitelnosti absolventů škol	Činnost ÚP (fungování webu infoabsolvent.cz)	SŠ, VOŠ, ÚP ČR, NÚV, zaměstnavatelé	Průběžně

Dílčí cíl (opatření) A9.3: Podpora spolupráce škol a zaměstnavatelů. Podpora nejčastěji realizovaných aktivit, kterým se školy věnují, což je jednoznačně organizování exkurzí a besed pro kariérovou orientaci žáků (93 %).

Kritérium splnění: Škola realizuje aspoň jednu z následujících aktivit:

- Škola spolupracuje se zaměstnavateli při realizaci náborových akcí
- Zaměstnavatelé finančně podporují školu nebo vybrané žáky (např. poskytují stipendia)
- Škola spolupracuje aspoň s jedním zaměstnavatelem v oblasti zajištění odborných praxí a stáží
- Škola buduje databázi spolupracujících zaměstnavatelů pro potřeby odborných praxí a stáží
- Žáci školy zpracovávají samostatné práce na témata, která poskytují partneři – zaměstnavatelé
- Škola realizuje tandemovou výuku s odborníkem z praxe
- Škola je aktivním účastníkem akce BURZA PRÁCE A VZDĚLÁVÁNÍ ve spolupráci se zaměstnavatelem

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A9.3.1	Podpora realizace praxí a stáží u potenciálních zaměstnavatelů	Odpovídající zaměření šablon, případně dalších projektů ESF pro školy, zájem zaměstnavatelů	SŠ, VOŠ, ÚP ČR, HK ČR, zaměstnavatelé	V návaznosti na termíny ve výzvě, případně průběžně
A9.3.2	Zaměstnavatelé – partneři škol podporují vybavení škol	Odpovídající zaměření projektů z IROP, zájem zaměstnavatelů	SŠ, VOŠ, HK ČR, zaměstnavatelé	V návaznosti na termíny ve výzvě, případně průběžně
A9.3.3	Realizace stipendií pro žáky vybraných oborů	Odpovídající zaměření projektů IPO, případně zájem zaměstnavatelů	SŠ, VOŠ, HK ČR, zaměstnavatelé	V návaznosti na termíny ve výzvě, případně průběžně
A9.3.4	Podpora realizace projektů zaměřených na spolupráci škol a zaměstnavatelů	Odpovídající zaměření šablon, případně dalších projektů ESF pro	SŠ, VOŠ, ÚP ČR, HK ČR, zaměstnavatelé	V návaznosti na termíny ve výzvě

		školy, zájem škol a zaměstnavatelů		
--	--	------------------------------------	--	--

Dílčí cíl A9.4: Podpora systematického monitoringu potřeb trhu práce a přenos aktuálních informací do škol, rodičům, veřejnosti

Kritérium splnění: Existence informačního systému

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A9.4.1	Podpora existence a fungování informační databáze o uplatnitelnosti absolventů škol	Činnost ÚP (fungování webu www.infoabsolvent.cz)	SŠ, VOŠ, ÚP ČR, NÚV, zaměstnavatelé	Průběžně
A9.4.2	Organizování setkání výchovných/kariérových poradců základních škol Olomouckého kraje, pravidelné informování výchovných / kariérových poradců o aktuální situaci na trhu práce, podmínkách přijímacího řízení atd.	Zájem výchovných/kariérových poradců ZŠ o účast na setkání, podpora Olomouckého kraje	ZŠ,	Alespoň 1x ročně
A9.4.3	Vydávání publikací o aktuální nabídce vzdělávacích programů SŠ a uplatnitelnosti absolventů na trhu práce	Podpora Olomouckého kraje	Kraj	Každoročně
A9.4.4	Informování veřejnosti o podpoře Olomouckého kraje žákům vzdělávacích programů požadovaných na trhu práce	Podpora Olomouckého kraje	Kraj	Každoročně

Dílčí cíl A9.5: Oddělení kariérového poradenství od poradenství v oblasti výchovných problémů

Kritérium splnění: Škola realizuje následující opatření:

- Škola umožní výchovnému poradci získat kvalifikaci pro kariérové poradenství
- Škola spolupracuje se školním psychologem při řešení výchovných problémů

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace		Termín
A9.5.1	Podpora specializované činnosti kariérového poradce	Úprava legislativy - zákona o pedagogických pracovnících, standard studia	ZŠ, SŠ, VOŠ, VŠ, subjekty poskytující vzdělávací služby	Průběžně
A9.5.2	Podpora průběžného vzdělávání pedagogických pracovníků v kariérovém poradenství	Odpovídající zaměření šablon, nabídka seminářů, workshopů, sdílené dobré praxe	ZŠ, SŠ, VOŠ, subjekty poskytující vzdělávací služby	Průběžně

A9.5.3	Aktivity krajského centra kariérového poradenství	Realizace projektu IKAP II	Kraj, školy, UPOL	V návaznosti na výzvu pro krajské projekty
--------	---	----------------------------	-------------------	--

Obecná priorita A10: Podpora výuky cizích jazyků

Obecný cíl: Příprava nových kvalifikovaných absolventů především oborů přírodovědného, technického a odborného vzdělávání s dobrou znalostí dvou cizích jazyků

Dílčí cíl (opatření) A10.1: Podpora jazykového vzdělávání na školách s polytechnickým zaměřením a odborných školách

Kritérium splnění: Školy zlepší úroveň jazykového vzdělávání. Škola zrealizuje některou z následujících činností:

- Škola realizuje tandemovou výuku jazyků s rodilým mluvčím
- Škola modernizuje vybavení pro jazykové vzdělávání
- Škola zařadí výuku vybraných témat technických a odborných předmětů v cizím jazyce (Škola vytváří příslušné výukové materiály v cizím jazyce)
- Škola naváže partnerství se školou podobného zaměření v zahraničí
- Škola podporuje systematické jazykové vzdělávání učitelů technických a odborných předmětů
- Škola realizuje aktivity síťování a sdílení dobré praxe v oblasti cizojazyčné výuky odborných a technických předmětů

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A10.1.1	Realizace projektů na podporu rozvoje jazykové gramotnosti	Odpovídající zaměření šablon, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	SŠ, VOŠ	V návaznosti na termíny ve výzvách
A10.1.2	Realizace projektů na podporu investic do vybavení pro jazykovou výuku	Odpovídající zaměření výzev IROP i v následujícím programovém období, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	SŠ, VOŠ	V návaznosti na termíny ve výzvách
A10.1.3	Podpora přítomnosti rodilých mluvčích ve výuce, případně výuky rodilým mluvčím	Odpovídající zaměření šablon, zájem rodilých mluvčích o spolupráci se školami a naopak	SŠ, VOŠ	Průběžně

Dílčí cíl A10.2: Podporovat rozšíření nabídky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Olomouckého kraje v oblasti cizích jazyků.

Kritérium splnění: Dostatečná nabídka nových programů DVPP s jazykovou tematikou

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A10.2.1	Realizace projektů se zaměřením na vzdělávání v oblasti cizích jazyků pedagogů (nejazykové aprobace)	Odpovídající zaměření šablon, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	SŠ, VOŠ, NIDV, další subjekty nabízející vzdělávací	V návaznosti na termíny ve výzvách

			služby na trhu	
A10.2.2	Zavádění metody CLIL do výuky	Využití odborného potenciálu jazykových škol v oblasti metodiky a cizojazyčného vzdělávání a podpora jejich podílu na vzdělávání pedagogů základních a středních škol, a to především učitelů nejazykových předmětů	SŠ, VOŠ, NIDV, jazykové školy, další subjekty nabízející vzdělávací služby na trhu	Průběžně

Dílčí cíl (opatření) A10.3: Metodická a organizační podpora rozšíření kvalifikované výuky cizího jazyka v MŠ a v 1.stupni ZŠ

Kritérium splnění: Snižování podílu nekvalifikovaných učitelů cizích jazyků v MŠ a v ZŠ z celkového počtu učitelů cizích jazyků

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A10.3.1	Realizace projektů na podporu rozvoje jazykové gramotnosti pedagogů	Odpovídající zaměření šablon a dalších projektů z ESF, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	MŠ, ZŠ	V návaznosti na termíny ve výzvě

Dílčí cíl A10.4: Podporovat mezinárodní spolupráci, partnerství škol a studium v zahraničních školách

Kritérium splnění: Budou navázána nová partnerství se školami v zahraničí nebo min. o 10 % vzroste počet škol zapojených do mezinárodních vzdělávacích projektů

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
A10.4.1	Realizace Programu na podporu mezinárodních výměnných pobytů mládeže a mezinárodních vzdělávacích programů	Dotační program OK	SŠ, VOŠ, VŠ, kraj	V souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2016 - 2020
A10.4.2	Podpora a propagace evropských vzdělávacích programů ERASMUS+	Finanční prostředky z rozpočtu kraje	SŠ, VOŠ, VŠ, kraj	V souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2016 - 2020

A10.4.3	Podpora zapojení Olomouckého kraje do mezinárodních společenství, jejichž cílem je posílení mezinárodní spolupráce při tvorbě společných projektů, zajištění výměny informací (tzv. best practices) a pomoc při hledání partnerů pro jednotlivé projekty	Podání žádostí do příslušných programů (výzev), např. FM EHP/Norsko nebo česko-německý fond budoucnosti a další	SŠ, VOŠ, VŠ, kraj	V souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2016 - 2020
A10.4.4	Podpora partnerství škol a školských zařízení v mezinárodním měřítku	Realizace příslušného dotačního programu OK, zájem škol o partnerské aktivity	SŠ, VOŠ, VŠ, kraj	V souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2016 - 2020

4.2 Hlavní obecné priority a k nim příslušné obecné cíle se střední důležitostí

Hlavní obecné priority a k nim příslušné obecné cíle se střední důležitostí pro kraj jsou tyto:

Obecná priorita B1: Podpora pohybové gramotnosti

Obecný cíl: V kraji bude významně posílena podpora rozvoje pohybové gramotnosti jako nedílné součásti vzdělávacího systému dětí, žáků a studentů, včetně dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

Dílčí cíl (opatření) B1.1: Podpora rozvoje pohybové gramotnosti, základních pohybových a sportovních dovedností a aktivit dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami včetně dalších dětí, žáků a studentů v celém třídním kolektivu

Kritérium splnění: Škola realizuje některou z následujících aktivit:

- Škola podporuje volnočasové aktivity dětí, žáků a studentů se SVP
- Škola realizuje zdravotní tělesnou výchovu ve vzdělávání
- Škola podporuje vzdělávání pedagogů v oblasti pohybové gramotnosti dětí, žáků, studentů se SVP
- Škola využívá metodické podpory RC APA

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
B1.1.1	Podpora zvyšování a rozvoje základních pohybových a sportovních dovedností dětí, žáků, studentů se SVP	Odpovídající zaměření projektů, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	ZŠ, SŠ, VOŠ	průběžně
B1.1.2	Regionální centrum aplikovaných pohybových aktivit	IKAP I, IKAP II	Kraj, školy	Průběžně, pokračování do 2023

B1.1.3	Podpora dalšího vzdělávání pedagogů v oblasti pohybové gramotnosti dětí se SVP nebo s přiznanými podpůrnými opatřeními	Odpovídající zaměření projektů, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	ZŠ, SŠ, VOŠ	průběžně
B1.1.4	Zlepšení vybavení tělocvičen, nákup pomůcek k nácviku pohybových dovedností dětí se SVP, žáků, studentů	Odpovídající zaměření projektů, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	ZŠ, SŠ, VOŠ	průběžně

Dílčí cíl (opatření) B1.2: Podpora rozvoje pohybové gramotnosti, základních pohybových a sportovních dovedností a aktivit dětí, žáků a studentů

Kritérium splnění: Škola realizuje některou z následujících aktivit:

- Škola podporuje volnočasové aktivity dětí, žáků a studentů
- Škola podporuje omezování uvolňování z tělesné výchovy
- Škola podporuje vzdělávání pedagogů v oblasti pohybové gramotnosti a zdravého životního stylu dětí, žáků, studentů

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
B1.2.1	Podpora zvyšování a rozvoje základních pohybových a sportovních dovedností dětí, žáků, studentů	Odpovídající zaměření projektů, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	ZŠ, SŠ, VOŠ	průběžně
B1.2.2	Podpora rozvoje zdravého životního stylu dětí, žáků, studentů	Odpovídající zaměření projektů, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	ZŠ, SŠ, VOŠ	průběžně
B1.1.3	Podpora dalšího vzdělávání pedagogů v oblasti pohybové gramotnosti dětí, žáků, studentů	Odpovídající zaměření projektů, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	ZŠ, SŠ, VOŠ	průběžně
B1.1.4	Podpora zlepšení podmínek pro sportovní vyžití ve školách	Odpovídající zaměření projektů, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	ZŠ, SŠ, VOŠ	průběžně

Obecná priorita B2: Podpora rozvoje škol jako center dalšího profesního rozvoje – center celoživotního učení (CŽU)

Obecný cíl: V kraji bude významně posílena podpora rozvoje škol jako center celoživotního učení

Dílčí cíl B2.1: Zvýší se počet škol v kraji, které realizují aktivity v rámci podpory rozvoje škol jako center celoživotního učení – oproti současným 41 % škol, které to dnes deklarují.

Kritérium splnění: Škola realizuje některé z následujících aktivit:

- Další vzdělávání pedagogů
- Zájmové vzdělávání pro veřejnost
- Odborné vzdělávání pro zaměstnavatele

- Rekvalifikace
- Příprava na vykonání zkoušky dle NSK
- Zkoušky dle zákona 179/2006 Sb. v platném znění
- Vzdělávání v oblasti IT dovedností
- Vzdělávání seniorů
- Občanské vzdělávání
- Kurzy češtiny pro cizince
- Další činnosti v rámci CŽU

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
B2.1.1	Realizace projektů zaměřených na CŽU ve všech oblastech	Odpovídající zaměření šablon, zájem škol	SŠ, VOŠ, VŠ	V návaznosti na termíny ve výzvě
B2.1.2	Podpora SŠ a VOŠ při zpracování plánů aktivit a ŠAP	Zájem škol o akční plánování, zdařilý výběr škol pro ŠAP	SŠ, VOŠ, projekt P-KAP	Průběžně
B2.1.3	Podpora propagace CŽU	Finanční zdroje z rozpočtu kraje	Školy realizující CŽU, kraj, NIDV	Průběžně

Dílčí cíl (opatření) B2.2: Podpora činnosti Centra uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje (CUOK)

Kritérium splnění: Počet škol zapojených do činnosti CUOK se rozšíří – oproti současným 27.

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
B2.2.1	Snaha transformovat školy na centra celoživotního učení a zmírnit tím dopady poklesu žáků na středních školách	Využití systému financování a dalšího rozvoje systému uznávání podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání dle Národní soustavy kvalifikací a vyhlášky č. 176/2009 Sb.	SŠ, VOŠ, VŠ	Průběžně
B2.2.2	Zvýšení dostupnosti a kvality dalšího vzdělávání, rozvinutí podpory především s ohledem na nízko kvalifikované a sociálně znevýhodněné občany zejména kvůli jejich lepšímu uplatnění na trhu práce a podpora rozvoje systému uznávání předchozího vzdělávání a učení	Zaměření výzev ze šablon, případně dalších projektů z ESF pro školy, další rozvoj CUOK	SŠ, VOŠ, VŠ, CUOK, ASZ	Dle aktuálních výzev
B2.2.3	Podpora zapojení škol do procesu rekvalifikací	Změna legislativy v oblasti zákona o zadávání veřejných	SŠ, VOŠ, VŠ, ÚP ČR, ASZ	Průběžně

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
		zakázek, spolupráce škol a ÚP		
B2.2.4	Podpora zapojení dalších škol do CUOK	Ochota ze strany CUOK a škol o prohloubení a rozšíření spolupráce na poli ČŽU	SŠ, VOŠ, VŠ, CUOK	Průběžně
B2.2.5	Zapojení odborníků z praxe do lektorské činnosti	Spolupráce se zaměstnavateli, finanční motivace, příslušně zaměřené výzvy ze šablon, případně dalších projektů z ESF pro školy	SŠ, VOŠ, VŠ, CUOK, zaměstnavatelé, HK ČR	Průběžně a dle aktuálních výzev
B2.2.6	Podpora zavedení jednotného informačního zdroje k přehledu všech nabídek akcí ČŽU v kraji	Odpovídající výzva I Po v příslušném operačním programu	CUOK, případně kraj	Průběžně a dle aktuálních výzev
B2.2.7	Zvyšování kvality a rozšiřování nabídky dalšího vzdělávání pro pedagogické pracovníky, a to především jazykově-metodické cizojazyčné vzdělávání všech úrovní, studium zaměřené na zvýšení odborných (včetně ICT, finanční gramotnosti) a manažerských dovedností vedení škol a zvyšování kompetencí učitelů v pedagogicko-psychologické práci	Nabídka DVPP, zaměření šablon případně dalších projektů z ESF pro školy	SŠ, VOŠ, VŠ, CUOK	Dle aktuálních výzev
B2.2.8	Podpora škol a školských zařízení v dobudování infrastruktury využívané pro účely dalšího vzdělávání.	Zaměření výzev na investice do škol	SŠ, VOŠ, VŠ, CUOK	Dle aktuálních výzev

4.3 Hlavní obecné priority a k nim příslušné obecné cíle s nižší důležitostí

Hlavní obecné priority a k nim příslušné obecné cíle se střední důležitostí pro kraj jsou tyto:

Obecná priorita C1: Podpora inkluze

Obecný cíl: V kraji se významně rozvine inkluzivní vzdělávání zaměřené na podporu škol, žáků a studentů se SVP včetně péče o nadané a mimořádně nadané. Budou podporovány činnosti vedoucí k systematickému přístupu k inkluzivnímu vzdělávání.

Dílčí cíl C 1.1: Podporovat školy v motivaci k přijetí společného vzdělávání za svou prioritu

Kritérium splnění: Školy budou ve větší míře realizovat následující aktivity:

- Škola zpracovává a průběžně vyhodnocuje individuální vzdělávací/výchovné plány
- Vyučující spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb žáků
- Škola upravuje organizaci a průběh vyučování v souladu s potřebami žáků se SVP
- Škola při péči o žáky se SVP spolupracuje s dalšími institucemi
- Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole
- Vyučující realizují základní pedagogickou diagnostiku žáků
- Učivo určené nadaným žákům je rozšiřováno a prohlubováno v souladu s jejich předpoklady
- Škola organizuje kontakty nadaných žáků s dalšími odborníky
- Škola zajišťuje žákům se SVP účast na aktivitách nad rámec povinné školní výuky
- Škola podporuje DVPP zaměřené na inkluzivní vzdělávání (žáci se SVP včetně nadaných, mimořádně nadaných a žáků sociálně znevýhodněných)
- Škola při výuce zohledňuje potřeby žáků s odlišným mateřským jazykem
- Škola je připravena využít asistenty pedagoga

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
C1.1.1	Realizace projektů zaměřených na aktivity podporující společné vzdělávání	Odpovídající zaměření šablon, zájem škol a pedagogů	SŠ, VOŠ, PPP a SPC	V návaznosti na termíny ve výzvě
C1.1.2	Podpora SŠ a VOŠ při zpracování plánů aktivit a ŠAP v oblasti společného vzdělávání	Zájem škol o akční plánování v oblasti společného vzdělávání	SŠ, VOŠ, projekt P-KAP	Průběžně
C1.1.3	Krajské centrum podpory školních poradenských pracovišť - zřízení a činnost	Realizace projektu IKAP II	Kraj, školy, PPP a SPC	2020-2023

Dílčí cíl C1.2: Podpora spolupráce školských poradenských zařízení a školních poradenských pracovišť

Kritérium splnění: Funkční propojení poradenských systémů zaměřených na žáky se SVP včetně žáků nadaných a mimořádně nadaných

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
C1.2.1	Optimalizace sítě poradenských zařízení (vznik nových detašovaných pracovišť - zvýšení počtu poradenských pracovníků)	Odpovídající zaměření šablon, případně dalších projektů z ESF	PPP a SPC, ZŠ, SŠ, VOŠ	Dle aktuálních výzev
C1.2.2	Systematické vzdělávání pedagogických pracovníků činných v ŠPP	Odpovídající zaměření šablon, existence nabídky DVPP zaměřených na inkluzi	SŠ, VOŠ, NIDV a další subjekty poskytující další vzdělávání na trhu	Dle aktuálních výzev
C1.2.3	Systematické vzdělávání pracovníků poradenských zařízení	Odpovídající zaměření šablon, existence nabídky DVPP zaměřených na inkluzi	SŠ, VOŠ, NIDV a další subjekty poskytující další	Dle aktuálních výzev

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
			vzdělávání na trhu	
C1.2.4	Podpora profesního růstu asistentů pedagoga	Odpovídající zaměření šablon, existence nabídky vzdělávání, kazuistických seminářů apod.	ZŠ, SŠ, VOŠ, PPP a SPC	Dle aktuálních výzev
C1.2.5	Podpora škol a vyučujících k nastavení efektivního využití AP ve škole, třídě	Odpovídající zaměření šablon, existence nabídky vzdělávání, kazuistických seminářů apod.	ZŠ, SŠ, VOŠ, PPP a SPC	Dle aktuálních výzev
C1.2.6	Podpora péče o nadané a mimořádně nadané žáky, vzdělávání pedagogických pracovníků v diagnostice a péči o nadané	Odpovídající zaměření šablon, případně dalších projektů z ESF, činnost Krajského centra podpory nadání v projektu IKAP I, IKAP II	ZŠ, SŠ, VOŠ	Dle aktuálních výzev

Dílčí cíl C1.3: Nadále podporovat školy a třídy zřízené dle §16 školského zákona a jejich počet optimalizovat dle potřeb vzdělávací soustavy kraje

Kritérium splnění: zachování stávajícího počtu speciálních škol

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
C1.3.1	Podpora spolupráce pedagogických pracovníků škol speciálních a škol běžného proudu vzdělávání	Odpovídající zaměření šablon, zájem škol	Školy, PPP a SPC	Průběžně
C1.3.2	Realizace projektů se zaměřením na speciální školství	Odpovídající zaměření šablon, zájem škol	Školy	Průběžně
C1.3.3	Podpora práce Spolku speciálních škol a zařízení Olomouckého kraje	Zájem členských škol, kraj	Školy, školská zařízení, kraj	Průběžně
C1.3.4	Podpora spolupráce speciálních škol a poradenského systému	Odpovídající zaměření šablon, zájem škol a institucí poradenského systému	Školy, ŠPZ, kraj	Průběžně

Dílčí cíl C1.4: Podpora spolupráce školství, sociální sféry a dalších aktérů v oblasti společného vzdělávání

Kritérium splnění: Pravidelná setkání v platformě PS pro rovné příležitosti

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
C1.4.1	Podpora činnosti školního sociálního pedagoga	Realizace případových konferencí	Odpovídající zaměření šablon, zájem škol	Dle aktuálních výzev
C1.4.2	Podpora spolupráce škol a poskytovatelů sociálních služeb	Realizace krajského projektu, odpovídající zaměření výzvy, zájem aktérů	Školy, poskytovatelé sociálních služeb, MAP	Průběžně, dle aktuální výzvy

Obecná priorita C2: Podpora zájmového vzdělávání

Obecný cíl: V kraji bude podporováno zájmové vzdělávání jako prostředek vedoucí ke kvalitnímu a smysluplnému trávení volného času dětí, žáků a studentů a jejich osobnostnímu a všestrannému rozvoji.

Dílčí cíl C2.1: Komplexně řešit volnočasové a zájmové vzdělávací aktivity zejména tak, aby nedocházelo k vytváření konkurenčního prostředí mezi jednotlivými typy školských zařízení, při zápisu nových (školních družin, školních klubů a středisek volného času) přihlížet k demografickému vývoji kraje a případné absenci těchto zařízení. Nebude nově podporováno plošné souběžné fungování činnosti školních klubů a středisek volného času vykonávané jednou právnickou osobou.

Kritérium splnění: Počet subjektů působících v oblasti zájmového vzdělávání

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
C2.1.1	Realizace projektů se zaměřením na zájmové a neformální vzdělávání	Odpovídající zaměření šablon, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem škol a školských zařízení	ZŠ, SŠ, školská zařízení, DDM, SVC	V návaznosti na termíny ve výzvě
C2.1.2	Podpora modernizace materiálně-technických podmínek středisek volného času, školních klubů a školních družin	Odpovídající zaměření výzev, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem škol	ZŠ, SŠ, školská zařízení, DDM, SVC	V návaznosti na termíny ve výzvě

Dílčí cíl B8.2: Metodická a finanční podpora všech forem zájmového vzdělávání včetně soutěží a přehlídek, podpora práce s talentovanými a nadanými dětmi, žáky a studenty, síťování škol a školských zařízení, zaměstnavatelů a meziresortní spolupráce.

Kritérium splnění: Počet nových soutěží, rozšíření meziresortní spolupráce a spolupráce se zaměstnavateli v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání.

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
C2.2.1	Realizace projektů pro školy a SVC v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání	Odpovídající zaměření šablon, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem škol	ZŠ, SŠ, školská zařízení, DDM, SVC, zaměstnavatelé	V návaznosti na termíny ve výzvě

C2.2.2	Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků působících v oblasti zájmového vzdělávání a v oblasti práce s nadanými dětmi, žáky a studenty	Odpovídající zaměření šablon, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem škol a školských zařízení	ZŠ, SŠ, školská zařízení, DDM, SVČ	V návaznosti na termíny ve výzvě
C2.2.3	Podpora užší spolupráce škol všech stupňů a školských zařízení pro zájmové a neformální vzdělávání v oblasti práce s nadanými a mimořádně nadanými dětmi, žáky a studenty	Odpovídající zaměření šablon, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem škol a školských zařízení	ZŠ, SŠ, školská zařízení, DDM, SVČ	V návaznosti na termíny ve výzvě

Obecná priorita C3: Podpora základních uměleckých škol (a konzervatoře)

Obecný cíl: V kraji bude podporováno vzdělávání v ZUŠ jako nezbytný předpoklad a východisko pro další odborné studium na konzervatořích, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým a pedagogickým zaměřením.

Dílčí cíl C3.1: Umožnit zřizování nových míst poskytovaného vzdělávání stávajících ZUŠ s ohledem na složitou dopravní obslužnost v rámci stanovených kapacit a umožnit přesuny mezi kapacitami jednotlivých uměleckých oborů v rámci stávající kapacity škol.

Kritérium splnění: Počet nových míst poskytování vzdělávání pouze v rámci stávajícího rozpočtu a cílových kapacit škol, případně změny v kapacitách jednotlivých uměleckých oborů.

Činnost (aktivita)		Předpoklady realizace	Zapojené subjekty	Termín
C3.1.1	Realizace projektů zaměřených na podporu činnosti ZUŠ	Odpovídající zaměření šablon, případně dalších projektů z ESF pro školy a školská zařízení, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	ZUŠ	V návaznosti na termíny ve výzvě
C3.1.2	Podpora modernizace materiálně-technických podmínek ZUŠ	Odpovídající zaměření výzev, přijatelnost příjemce a projektového záměru, zájem školy	ZUŠ	V návaznosti na termíny ve výzvě
C3.1.3	Podpora zapojení ZUŠ do veřejného a kulturního života v regionu	Existence partnerství ZUŠ a dalších veřejných a kulturních institucí v rámci regionu	ZUŠ, školy, další veřejné a kulturní instituce	Průběžně

5. Návrhy projektů

Aktivity popsané v akčním plánu budou velkou měrou realizovány prostřednictvím projektů zjednodušeného vykazování (šablon), jejichž návrh uvádíme níže tak, jak vyplývá jejich potřeba z nastaveného plánu aktivit. Témata, která byla v rámci zpracování KAP identifikována jako vhodná k řešení z pohledu celého území kraje, budeme realizovat v rámci krajského projektu, jehož projektový záměr je uveden v následující podkapitole. Z 99 středních a vyšších odborných škol v kraji má k 30. 9. 2019 celkem 61 škol zpracován Školní akční plán, celkem 11 škol zpracován Plán aktivity/aktivit a současně připravují vlastní projektový záměr k jejich realizaci. Celkem tedy 72 % škol má zpracován v nějaké akční plán.

5.1 Návrh záměru krajského projektu na implementaci krajského akčního plánu

V souladu s příslušnou výzvou Implementace krajských akčních plánů II k podávání žádostí o podporu individuálních projektů z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání připravuje Olomoucký kraj jako příjemce projekt názvem: Rovný přístup ke vzdělávání s ohledem na lepší uplatnitelnost na trhu práce II (podpora vzdělávání v prioritních oblastech KAP), zkráceně IKAP Olomoucký kraj II.

Předpokládaná doba trvání projektu je 37 měsíců a celkové předpokládané způsobilé náklady projektu cca 228 mil. Kč. Projekt by měl realizaci plynule navázat na projekt IKAP I, tj. doba realizace je plánována od 1. 11. 2020 do 30. 11. 2023.

Primárním cílem projektu je implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje pro období 2019-2021, a to v oblastech priorit nejvyšší, střední i nižší důležitosti pro kraj. Aktivity projektu jsou určeny pro všechny obory technického, přírodovědného a odborného vzdělávání na vyšších odborných, středních a základních školách Olomouckého kraje se zaměřením na podporu polytechnického a odborného vzdělávání, na podporu kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě, podporu rozvoje digitální, matematické a čtenářské gramotnosti, podporu kariérového poradenství a podporu rozvoje s tím související infrastruktury škol. Nedílnou součástí projektu bude realizace aktivit k zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání v souladu s ohledem na požadavky trhu práce a uplatnění absolventů.

Žadatel projektu bude Olomoucký kraj. Zapojené do projektu budou střední a vyšší odborné školy v kraji poskytující technické, přírodovědné nebo odborné vzdělávání a jejich prostřednictvím i partnerské ZŠ případně zařízení poskytující zájmové vzdělávání (střediska volného času). Hlavní partner bude do projektu zapojen prostřednictvím realizace věcných aktivit a aktivním podílením se na klíčových aktivitách zastřešovaných žadatelem (Olomouckým krajem).

Cílem projektu je pokračování aktivit z projektu IKAP I, tj. nastaveného systému metodické podpory prostřednictvím škol jako center kolegiální podpory (CKP) a na nich zřízených krajských metodických kabinetů (KMK) a rozšíření tohoto systému v souladu s vizí pro OK tak, jak byla doložena v projektové žádosti pro IKAP I, o další CKP s KMK odborného zaměření a další metodická centra se zaměřením na podporu podnikavosti a na podporu kariérového poradenství. V rámci zajištění principu rovných příležitostí ve vzdělávání bude nadále zajištěna činnost v IKAP I zřízeného Krajského centra podpory nadání (KCPN) a Regionálního centra podpory aplikovaných pohybových aktivit (RC APA). Na prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání bude ve spolupráci s PPP a SPC Olomouckého kraje zřízeno krajské metodické centrum pro podporu školních poradenských pracovišť. Jako samostatná aktivita budou podporovány praxe budoucích pedagogů v MŠ a zahraniční mobility pedagogických pracovníků.

Aktivita	Popis	Vazba na akční plán
Řízení projektu	Kraj jako příjemce prostřednictvím odboru strategického rozvoje (PM + FM) a odboru školství a mládeže (věcná zodpovědnost), partner na základě partnerské smlouvy garantuje realizaci věcných aktivit.	
Podpora polytechnického vzdělávání (PTV)	CKP na 18 středních školách, na nich na každé min. 1 krajský metodický KMK odborného zaměření (+ min. 3 spolupracující SŠ v kraji, min. 1 zaměstnavatel + 1 kontakt v zahraničí/mobility). CKP spolupracuje s min. 4 ZŠ v regionu v rámci aktivit na podporu PTV (workshopy práce, volnočasové aktivity, projektové dny, sdílená výuka, tj. pokračování aktivit z projektu IKAP I)	A1.3.3, A2.1.7, A2.1.8, A2.2.1, A2.4.1, A3.5.2, A4.1.4
Gramotnosti	3 z výše uvedených CKP jsou sídlem KMK pro gramotnost (čtenářská, matematická, digitální) - pokračování metodické podpory z IKAP I	A2.4.2, A3.3.1, A3.4.2, A5.1.3, A6.2.2, A7.2.2
Podpora odborných praxí na SPgŠ	Centrum podpory odborných praxí a výměny zkušeností na střední pedagogické škole Přerov poskytující metodickou podporu budoucím i stávajícím pedagogům MŠ	A1.3.6
Podnikavost a digitalizace	Centrum podpory podnikavosti, kreativity a digitalizace poskytující metodickou podporu pedagogům na do projektu zapojených školách	A1.1.3, A3.4.1, A3.5.3
Kariérové poradenství	Centrum podpory kariérového poradenství poskytující metodickou podporu kariérovým poradcům na do projektu zapojených školách	A1.1.4, A9.5.3
Podpora rovných příležitostí ve vzdělávání	KCPN - pokračování činnosti nastaveného systému podpory nadání, rozšíření na další do projektu zapojené školy.	A1.2.2, C1.2.6
	RC APA - pokračování činnosti nastaveného systému ve spolupráci s FTK UP a PPP a SPC OK, rozšíření na další do projektu zapojené školy.	A1.2.4, B1.1.2
Prevence předčasných odchodů ze vzdělávání	Zřízení krajského metodického centra pro členy školních poradenských pracovišť. Nastavení systému metodické podpory ŠPP také směrem k menším ZŠ a vybraným OU, SOU. Sdílení úvazku školního psychologa, školního	A.1.3.4,C1.1.3, A1.2.5

	speciálního pedagoga, případně školního sociálního pedagoga. Spolupráce s PPP a SPC OK.	
Mobility	<p>Zahraniční mobility pedagogických pracovníků škol - cílem aktivity je profesní rozvoj pedagogických pracovníků a rozvoj jejich pedagogických kompetencí při práci s žáky. Podporováno bude stínování učitelů v hostitelské škole či školském poradenském zařízení, řízené debaty a konzultace s pedagogickými pracovníky a schůzky s dětmi, žáky, studenty a učiteli a dalšími pracovníky ve vzdělávání v zahraničí. Tato aktivita bude určena pedagogům zapojeným do některé z výše uvedených aktivit.</p> <p><i>Škola, která bude vysílat svého pracovníka na mobilitu, bude jen pro tuto aktivitu finančním partnerem projektu formou jednotkových nákladů (šablona).</i></p>	A1.3.5

5.2 Návrh projektů zjednodušeného vykazování (šablon)

V následujícím textu je uveden přehled všech návrhů na zaměření projektů zjednodušeného vykazování (šablon) pro výzvu v OP VVV a následující OP JAK tak, jak vyplynula jejich potřeba z návrhu aktivit (činností) k jednotlivým dílčím cílům (opatřením) dle kapitoly č. 4 tohoto dokumentu. Jedná se o celkem 46 samostatných návrhů.

1) Personální šablony:

- Kariérový poradce
- Školní psycholog
- Koordinátor spolupráce škola x praxe
- Školní asistent pro školu, pro domovy mládeže
- Jazykový asistent (asistent, který vypomáhá ve výuce cizích jazyků)
- Speciální pedagog
- Sociální pedagog (mimo jiné vyhledávání žáků ohrožených studijním neúspěchem, práce s rodinou, s žákem ...)
- Koordinátor podpory nadání
- IT asistent učitele do výuky
- Koordinátor podnikavosti na SŠ, VOŠ

2) Spolupráce, navazování partnerství, síťování

- Spolupráce pedagogů na škole (sdílení zkušeností, dobré praxe, ...)
- Spolupráce škol SŠ a SŠ, SŠ a ZŠ, SŠ a VOŠ/VŠ apod.
- Spolupráce učitele s asistentem pedagoga
- Spolupráce školy (pedagoga) s odborníkem z praxe (zaměstnavatel, VŠ, instituce, IT, ...)
- Spolupráce se školami stejného zaměření v zahraničí
- Spolupráce škol a zaměstnavatelů (odborné praxe žáků, stáže pedagogů, ...)

- Tandemová výuka (s pedagogem ze školy, s odborníkem z praxe, s rodilým mluvčím, ...)

3) Podpora rozvoje gramotností (včetně podpory pro žáky se SVP)

- Matematická
- Finanční
- Čtenářská
- Digitální (včetně kybernetické bezpečnosti)
- Pohybová
- Sociální
- Jazyková
- Manuální
- Mediální (komunikace)
- Občanská, společenská
- BESIP
- Poskytování první pomoci

4) Vzdělávání pedagogických pracovníků v tématech

- Společné vzdělávání
- Projektový management
- Kariérové poradenství
- Rozvoj kompetencí k podnikavosti, kreativitě
- Rozvoj kompetencí k digitální gramotnosti
- Rozvoj jazykové gramotnosti pedagogů mimo aprobovaných jazykářů
- Rozvoj manuálních dovedností dětí a žáků MŠ, ZŠ a SŠ (obecně podpora polytechnického vzdělávání)
- Normalizovaná úprava písemností (forma i obsah)
- Zdravověda
- Společenský nebo pracovní protokol (modelové situace)

5) Další

- Školní kluby
- Doučování
- Projektové dny ve škole
- Projektové dny mimo školu
- Klima třídy (inkluze, primární prevence ...)
- Fiktivní firma
- Ochrana člověka za mimořádných situací

Závěr

KAP má na území kraje přispět ke zlepšení řízení škol, k rozvoji hodnocení kvality vzdělávání a plánování strategických kroků vedoucích ke zvýšení kvality vzdělávací soustavy kraje i jednotlivých škol. KAP má mimo jiné umožnit plánovat, koordinovat a sledovat tematické intervence ve stávajících i budoucích operačních programech MŠMT a MMR ČR ve shodě s dlouhodobými potřebami a prioritami kraje a škol v území s respektem k záměrům vzdělávání ČR.

Zaměření KAP 2019-2021 je v souladu se závěrečnou evaluací KAP 2016-2018 a rovněž v souladu s průběžnými evaluacemi realizovanými v rámci aktivit projektu a v neposlední řadě i s aktuálními prioritami vzdělávací politiky ČR.

Aktivity do akčního plánu byly zvoleny na základě jejich očekávaného přínosu k naplnění požadovaného cílového stavu. Akční plán odráží naléhavost, s jakou je třeba aktivity realizovat pro naplňování stanovených obecných i dílčích cílů nebo řešení identifikovaných problémů či předcházení identifikovaných rizik.

Přílohy

Příloha č. 1: Analýza potřeb škol (zdroj NÚV Praha)

Příloha č. 2: Prioritizace potřeb území a škol (porovnání)

Příloha č. 3: Seznam projektových záměrů pro investiční intervence v SC 2.4 IROP a pro integrované nástroje ITI, IPRÚ a CLLD

Seznam zkratek

APŠ	analýza potřeb škol
ASZ	Odbor pro sociální začleňování (Agentura), Úřad vlády ČR
CKP	centrum kolegiální podpory
CLIL	vyučovací metoda – integrovaná výuka předmětu a cizího jazyka
CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj
CUOK	Centrum uznávání a celoživotního vzdělávání
CZ – ISCO	klasifikace zaměstnání
CZ – NACE	sekce kategorií zaměstnání v národním hospodářství
CŽU	celoživotní učení
ČMKOS	Českomoravská konfederace odborových svazů
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
DDM	dům dětí a mládeže
DV	další vzdělávání
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ OK	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje
ECVET	evropský kreditní systém uznávání vzdělávání
ESF	Evropský sociální fond
ET 2020	Strategický rámec evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě (Education and Training 2020)
EU	Evropská unie
FF	fiktivní firma
FTK UPOL	fakulta tělesné kultury a sportu University Palackého v Olomouci
HDP	hrubý domácí produkt
HPH	hrubá přidaná hodnota
HW, SW	hardware, software
ICT	informační a komunikační technologie
IKAP	implementace krajského akčního plánu vzdělávání
IPRÚ	Integrované plány rozvoje území

IROP	Integrovaný regionální operační program
ITI	Integrované územní investice
KAP	Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje
KCPN	Krajské centrum podpory nadání
KHK	krajská hospodářská komora
KMK	krajský metodický kabinet
KP	kariérový poradce
KÚOK	Krajský úřad Olomouckého kraje
MAP	místní akční plán rozvoje vzdělávání
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	malé a střední podniky
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MVŠO	Moravská vysoká škola Olomouc
MZ	maturitní zkouška
NIDV	Národní institut dalšího vzdělávání
NSK	Národní soustava kvalifikací
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS II	region soudržnosti
NÚV	Národní ústav vzdělávání
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OK	Olomoucký kraj
OP PPR	Operační program Praha pól růstu
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
PA	plán aktivity
PC	osobní počítač
PISA	mezinárodní výzkum čtenářské, matematické a přírodovědné gramotnosti patnáctiletých žáků
P-KAP	projekt Podpora krajského akčního vzdělávání
PO	prioritní osa
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna

PS	Pracovní skupina
PTV	polytechnické vzdělávání
RAP SRR	Regionální akční plán Strategie regionálního rozvoje
RES	registr ekonomických subjektů
RIS 3	Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky
ROP	Regionální operační program
RSK	Regionální stálé konference
RVP	rámcový vzdělávací program
SOČ	středoškolská odborná činnost
SOŠ	střední odborná škola
SOU, OU, U	střední odborné učiliště, odborné učiliště, učiliště
SPC	speciálně pedagogické centrum
SROK	Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje
SŠ	střední škola
SVČ	středisko volného času
SVP	speciální vzdělávací potřeby
SWOT	typ analýzy
ŠAP	školní akční plán
ŠVP	školní vzdělávací program
ÚP	úřad práce
UPOL	Univerzita Palackého v Olomouci
VkP	Výchova k podnikavosti
VOŠ	vyšší odborná škola
VŠ	vysoká škola
VŠPS	výběrové šetření pracovních sil
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

Seznam použitých zdrojů

Akční plán inkluzivního vzdělávání 2019–2020 [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/49950/>

Akční plány pro implementaci Národní strategie Zdraví 2020. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/Verejne/dokumenty/akcni-plany-pro-implementaci-narodni-strategie-zdravi-2020_10814_3016_5.html

Analýza potřeb ve školách v Olomouckém kraji. Dotazníkové šetření. [online]. [cit. 2019-05-29]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/file/670/>

Datové soubory k socioekonomické charakteristice Olomouckého kraje. PZOK, z.ú. - Regionální profil projektu KOMPAS, reg. č. CZ.03.1.54/0.0/0.0/15_122/0006097 financovaného z ESF a stát. rozpočtu."

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2016–2020. [online]. [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/strategie-koncepce-vyrocnizpravy-cl-281.html>

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2015–2020 [online]. [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-3>

Dokumenty k RIS3 Strategii ČR pro rok 2019 [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/ris3-strategie/dokumenty/dokumenty-k-ris3-strategii-pro-rok-2019--242942/>

Hodnocení naplňování Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 [online]. [cit. 2019-06-07]. Dostupné z: http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/hodnoceni-naplnovani-strategie-vzdelavaci-politiky-cr-do-roku-2020/strategie2020_zprava.pdf

Inovační strategie České republiky 2019–2030 [online]. Rada pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI), 2019 [cit. 2019-07-22]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/III_Inovacni-strategie-CR_Country-for-Future_2019-01-29_cistopis_white.pdf

Mládež v evidenci Úřadu práce ČR - Národní registr výzkumů o dětech a mládeži. [online]. Dostupné z: <http://www.vyzkum-mladez.cz/cs/statistika/indikator/90-mladez-v-evidenci-uradu-prace-cr>

Příprava: Programové období 2021–2027 [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/KOHEZNI-POLITIKA-PO-ROCE-2020>

Příprava Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+. [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 4., aktualiz. vyd. [i.e. Vyd. 5.]. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-7367-416-8.

Regionální inovační strategie a inovační potenciál Olomouckého kraje. [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/regionalni-inovacni-strategie-a-inovacni-potencial-olomouckeho-kraje-cl-542.html>

Regionální akční plán Strategie regionálního rozvoje Olomouckého kraje. [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/regionalni-akcni-plan-strategie-regionalniho-rozvoje-olomouckeho-kraje-cl-3393.html>

Shrnutí hlavních zjištění ze šetření ČŠI „Úroveň gramotností žáků na ZŠ a SŠ ve školním roce 2017/2018. [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el._publikace/Tematick%c3%a9%20zpr%c3%a1vy/Shrnuti_gramotnosti.pdf

Shrnutí hlavních zjištění ze šetření ČŠI „Úroveň gramotností žáků na ZŠ a SŠ ve školním roce 2017/2018. [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el._publikace/Tematick%c3%a9%20zpr%c3%a1vy/Shrnuti_gramotnosti.pdf

Standard finanční gramotnosti [online]. Dostupné z: <https://www.psfv.cz/cs/aktuality/2017/standard-financni-gramotnosti-3005>

Strategie ITI Olomoucké aglomerace [online]. [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: <http://www.olomoucka-aglomerace.eu/dokumenty/strategie>

Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/uploads/DigiStrategie.pdf>

Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje. [online]. [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/strategie-rozvoje-uzemniho-obvodu-olomouckeho-kraje-cl-537.html>

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020. [online]. [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-vzdelavaci-politiky-2020>

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ [online]. [cit. 2019-06-07]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>

Strategie digitální gramotnosti ČR na období 2015 až 2020. [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/strategie-evropa-2020>

Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020. [online]. [cit. 2019-05-28]. Dostupné z: http://vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/strategie/digistrategie.pdf

Strategie Evropa 2020. [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/strategie-evropa-2020>

Strategie celoživotního učení ČR pro 2007-2015. [online]. [cit. 2019-07-019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr>

Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje 2015-2020. [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/strategie-rozvoje-uzemniho-obvodu-olomouckeho-kraje-cl-537.html>

Systém podpory nadání [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/system-podpory-nadani>

Školský zákon č.561/2004 Sb. ve znění účinném od 15. 2. 2019.[online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/skolsky-zakon>

Vyhláška č. 72/2005 Sb. odst. 2 o poskytování poradenských služeb ve školách a (školských) poradenských zařízeních. [online]. [cit. 2019-07-09]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/vyhlaske-ke-skolskemu-zakonu>

Zákon č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících. [online]. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/zakon-o-pedagogickych-pracovnicich>

Zpráva o přípravě a realizaci hlavního šetření PISA 2018. [online]. [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.csicr.cz/Prave-menu/Mezinarodni-setreni/PISA>

Internetové databáze:

1. Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce www.infoabsolvent.cz
2. Národní soustava kvalifikací (Kariérový poradce pro vzdělávací a profesní dráhu) www.narodnikvalifikace.cz;
3. Národní soustava povolání (Kariérový poradce) <http://www.nsp.cz>;

Seznam grafů

Graf 1: Počet obyvatel Olomouckého kraje (k 31. 12. 2018)

Graf 2: Podíl věkových skupin na obyvatelstvu Olomouckého kraje (2017)

Graf 3: Předpokládaný vývoj obyvatelstva Olomouckého kraje podle věkových skupin (2015-2025)

Graf 4: Vzdělanostní struktura obyvatelstva Olomouckého kraje (2011–2017; v tis.)

Graf 5: Vzdělanostní struktura obyvatelstva Olomouckého kraje a ČR (2017; rel.)

Graf 6: Zaměstnaní v národním hospodářství podle vzdělání (2017; rel.)

Graf 7: Podíl zaměstnanosti v sektorech v Olomouckém kraji a ČR (2017; rel.)

Graf 8: HDP na 1 obyvatele podle krajů ČR v roce 2017 (ČR = 100 %)

Graf 9: Srovnání průměrné hrubé měsíční mzdy na plně zaměstnané v Olomouckém, Zlínském kraji a ČR v letech 2011–2018 (v tis. Kč)

Graf 10: Výstup z Analýzy potřeb škol v Olomouckém kraji

Seznam tabulek

Tab. 1: Projekce obyvatelstva Olomouckého kraje podle věkových skupin

Tab. 2: Vzdělanostní struktura obyvatelstva Olomouckého kraje (tis. osob)

Tab. 3: Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity v Olomouckém kraji a ČR (2017; v tis.)

Tab. 4: Zaměstnaní v národním hospodářství podle klasifikace zaměstnání CZ-ISCO v Olomouckém kraji a ČR (2017; v tis.)

Tab. 5: Zaměstnaní v národním hospodářství podle sekce CZ-NACE v Olomouckém kraji a ČR (2017; v tis.)

Tab. 6: Uchazeči o zaměstnání podle vzdělání v Olomouckém kraji a ČR (k 31. 12. 2018)

Tab. 7: Uchazeči o zaměstnání podle vzdělání v Olomouckém kraji a okresech Olomouckého kraje (k 31. 12. 2018)

Tab. 8: Věková struktura uchazečů o zaměstnání v Olomouckém kraji a ČR

Tab. 9: Uchazeči o zaměstnání – absolventi a mladiství v Olomouckém kraji

Tab. 10: Přehled nezaměstnaných absolventů dle oborů (2017)

Tab. 11: Průměrná hrubá měsíční mzda (přepočtená na plně zaměstnané; v Kč)

Tab. 12: Průměrné hrubé měsíční mzdy a mediány hrubých měsíčních mezd podle krajů v roce (2017; v Kč)